

UNIVERZA
V LJUBLJANI

PROSTORSKO
UPRAVLJANJE IN STANJE
REKREACIJSKE
INFRASTRUKTURE TER
REKREACIJSKE NAVADE V
KONTEKSTU DRUŽBENIH
SPREMENB V ZADNJIH
TREH DESETLETJIH (RIF)

Ljubljana, junij 2025

MESTNA OBČINA NOVA
GORICA:
končno poročilo

javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Naslov projekta: **Prostorsko upravljanje in stanje rekreacijske infrastrukture ter rekreacijske navade v kontekstu družbenih sprememb v zadnjih treh desetletjih (RIF)**

Avtorice: Pina Klara Petrović Jesenovec, Jasna Sitar, Kaja Kunaver in Naja Marot

Avtorice fotografij in grafik: Naja Marot, Pina Klara Petrović Jesenovec, Jasna Sitar in Sara Besal

Terensko delo: Pina Klara Petrović Jesenovec, Jasna Sitar, Sara Besal, Kaja Kunaver, Naja Marot in Tilen Rudež

Kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec

Institucije: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo; Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo; Fakulteta za šport

Trajanje projekta: 1. 10. 2022–30. 9. 2025

Vrednost projekta: 150.000,00 EUR

Financiranje: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS (ARIS)

Kazalo

1 Uvod	5
1.1 Predstavitev občine.....	5
1.2 Postopek dela.....	8
2 Analiza obstoječe rekreacijske infrastrukture	10
2.1 Skupni opis obstoječe rekreacijske infrastrukture	10
2.2 Rekreacijska infrastruktura v mestu Nova Gorica in bližnji okolica s Solkanom in Kromberkom	16
2.3 Rekreacijska infrastruktura na podeželju.....	19
2.4 Primerjava obstoječe rekreacijske infrastrukture glede na stanje pred 30 leti	28
2.5 Opuščena rekreacijska infrastruktura	33
2.6 Fokus na kolesarski infrastrukturi	34
3 Analiza rekreacijske ponudbe in navad	38
3.1 Rekreacijska ponudba v občini	38
3.2 Posebnosti rekreacijske ponudbe v občini	42
3.3 Rekreacijske navade danes	42
3.4 Rekreacijske navade v preteklosti	46
3.5 Dejavniki, ki vplivajo na rekreacijske navade.....	48
3.6 Ocena rabe rekreacijske infrastrukture	50
4 Dostopnost rekreacijske infrastrukture	52
4.1 Skupna ocena dostopnosti.....	52
4.2 Prostorska dostopnost.....	53
4.3 Časovna dostopnost	58
4.4 Finančna dostopnost	60
4.5 Dostopnost za ranljive skupine	64
4.6 Identificirani konflikti dostopnosti.....	65
5 Upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture	69
5.1 Rekreacijska infrastruktura v strateških dokumentih	69
5.2 Lastništvo, upravljanje in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture	73
5.3 Finančni okvir rekreacijske infrastrukture	77
5.4 Potrebe in načrti prihodnjega razvoja rekreacijske infrastrukture.....	82
5.5 Mnenje prebivalcev o stanju rekreacijske infrastrukture in vlogi občine pri tem	84
6 Usmeritve za prostorsko načrtovanje in upravljanje rekreacijske infrastrukture.....	85
6.1 Ovrednotenje obstoječega stanja	85
6.2 Smernice za upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture	87
Viri.....	89
Priloge.....	91
Priloga 1: Seznam intervjuvancev.....	91

Priloga 2: Terenski popis – pojasnilo atributov.....	92
--	----

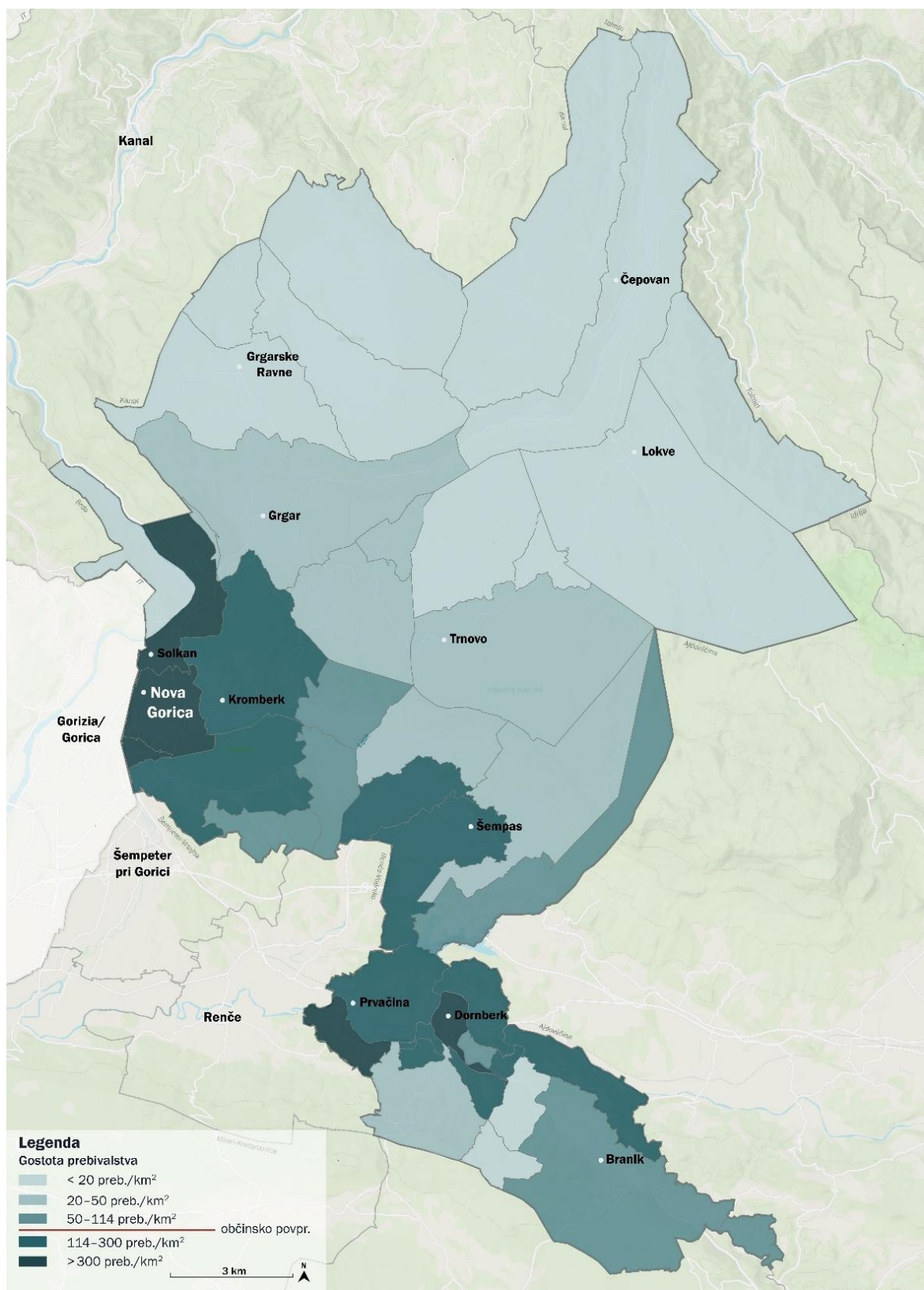
1 Uvod

1.1 Predstavitev občine

Mestna občina Nova Gorica sodi v Goriško statistično regijo in obsega območje visokih kraških planot (Banjšic in Trnovske planote), spodnje Vipavske doline, Krasa in spodnje Soške doline. Občina meji na Italijo, Nova Gorica pa skupaj z italijansko Gorico ter občino Šempeter-Vrtojba sestavlja somestje na prehodu Furlanske nižine, Krasa in predalpskega hribovja. Hkrati to območje predstavlja tudi območje Evropskega teritorialnega sodelovanja GO!. Središče občine je mesto Nova Gorica, ki je s približno 13.050 prebivalci 13. največje mesto v Sloveniji in središče Goriške regije (SURS – prebivalstvo po mestnih naseljih, 2024). V občini živi skupaj približno 32.000 prebivalcev (podatek za leto 2024), med katerimi jih 41 % tudi prebiva v središčnem naselju (SURS – število prebivalcev, 2024). Leta 2024 je bila gostota prebivalstva v občini 114 preb./km², kar je nekoliko več od slovenskega povprečja (105 preb./km²) (SURS – gostota naseljenosti, 2024). Najgostejše naseljeno območje je mesto Nova Gorica (3.7000 preb./km²), predvsem severni del (Trnovska planota in Banjšice) pa je redko poseljen (gostota prebivalstva je v več naseljih nižja od 20 preb./km²). S površino 280 km² občina sodi med največje slovenske občine (10. mesto od 212) in je hkrati tudi ena izmed 12 mestnih občin. V občini je 44 naselij in 19 krajevnih skupnosti.

Občina obsega mestni del z Novo Gorico in bližnjimi naselji, kot so Solkan, Kromberk, Pristava in Rožna Dolina, in obsežnejši podeželski del visoke kraške planote na severu občine ter Vipavsko dolino in obronke Krasa na jugu. Najvišji vrhovi na Trnovski planoti presegajo 1.000 m n. v. (Mali Golak na meji z Občino Ajdovščina je visok 1.495 m n. v., Mrzovec nad Malo Lazno – 1.410 m n. v., Poldanovec nad Lokvami – 1.299 m n. v.). Središčni naselji na Trnovski planoti sta Trnovo in Lokve, v Čepovanskem dolu, ki ločuje Trnovsko od Banjške planote, pa Čepovan. V spodnji Vipavski dolini na jugu občine sta med nekoliko večjimi naselji Dornberk in Prvačina, v dolini Branice pa Branik. Skozi občino teče več rek, največja je Soča, ki občino preči severno od Solkana, na južnem delu sta Vipava in Branica, na obronkih Trnovske planote pa izvira več potokov, kot sta Lijak in Ozeljanšček. Največje sklenjeno vodno telo je umetno akumulacijsko jezero Vogršček, ki je namenjeno hranjenju vode za namakanje in rekreaciji. Južni obronki Trnovskega gozda (Trnovske planote) so zavarovani kot krajinski park. Po občini poteka Pot miru - čezmejna kulturno-pohodniška pot, ki poteka po sledih Soške fronte.

Nova Gorica je upravno in gospodarsko središče Goriške regije. Najbližje večje mesto je Gorica v Italiji, ki ima približno 33.600 prebivalcev (ISTAT, 2024), središči obeh mest sta oddaljeni približno 3 km. Od ostalih večjih mest v regiji je Ajdovščina oddaljena približno 27 km, manj kot 30 km je oddaljen še italijanski Tržič (Monfalcone). Nova Gorica je od Ljubljane oddaljena približno 100 km in 50 km od Trsta. Skozi občino potekata železniška proga Sežana-Jesenice in hitra cesta H4, Nova Gorica je z železnico povezana tudi z Gorico.

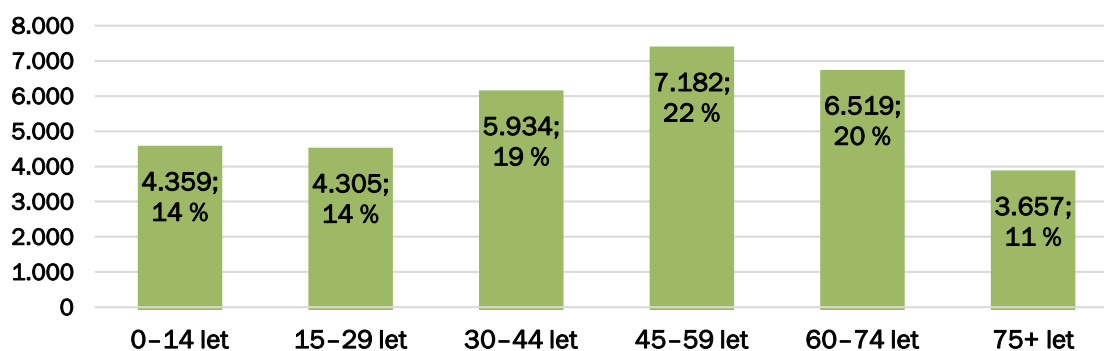

Slika 1: Gostota prebivalstva v Mestni občini Nova Gorica po naseljih (vir: SURS – število prebivalcev, 2024; kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Sliki 2a in b: Prostorske značilnosti Mestne občine Nova Gorica: zgoraj: Pogled z Gradišča nad Prvačino proti Trnovski planoti; spodaj: Pogled na Novo Gorico s Svete Gore (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

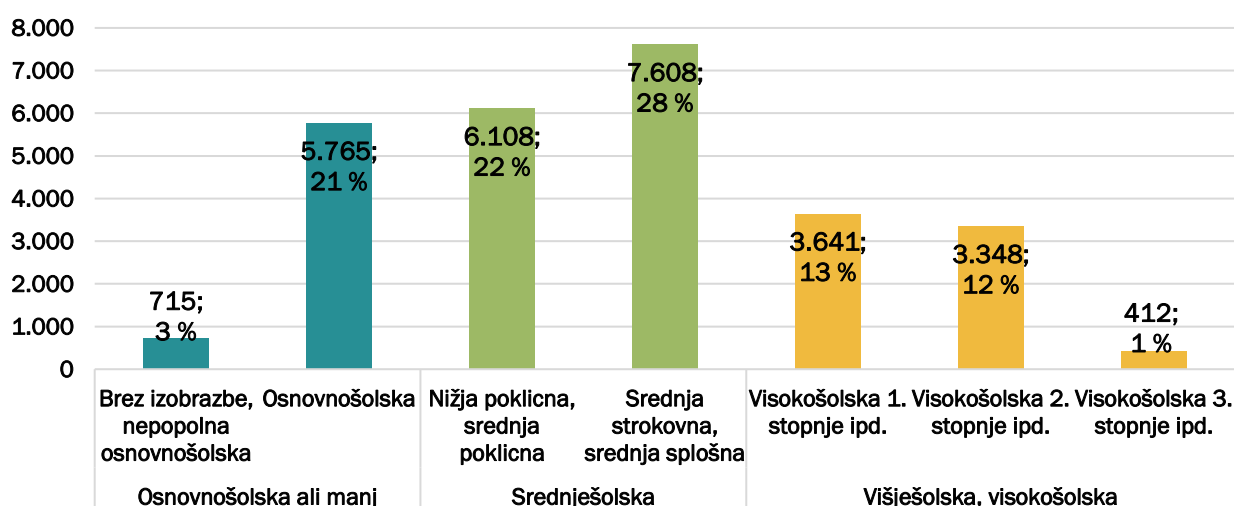
Med letoma 2015 in 2024 se je število prebivalcev v občini le minimalno povečalo in sicer za pol odstotka. Indeks staranja je višji od slovenskega povprečja (148) in je bil leta 2024 184, kar nakazuje na večji delež starejših prebivalcev (SURs – število prebivalcev, 2024).

Slika 3: Starostna sestava prebivalstva v Mestni občini Nova Gorica po 15-letnih starostnih skupinah (vir podatkov: SURs – število prebivalcev, 2024)

Polovica prebivalcev v občini, ki so stari 15 let in več, ima srednješolsko izobrazbo, približno petina ima osnovnošolsko, približno četrtna pa višje- in visokošolsko izobrazbo (SURS – izobrazba prebivalcev, 2024). V občini deluje osem osnovnih šol, od tega so tri v Novi Gorici in po ena v Šempasu, Braniku, Dornberku, Solkanu in Čepovanu. Poleg tega so v občini še štiri podružnične osnovne šole: OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica ima podružnično šolo v Novi Gorici, OŠ Solkan v Grgarju in Trnovem ter OŠ Dornberk v Prvačini. V občini delujeta tudi dve srednješolski izobraževalni instituciji – gimnazija ter šolski center, ter pet visokošolskih izobraževalnih ustanov, hkrati pa je v Novi Gorici tudi sedež Univerze v Novi Gorici.

V Mestni občini Nova Gorica je bilo leta 2024 13.479 delovno aktivnih prebivalcev (brez kmetov), med katerimi jih je več kot polovica (54 %) tako prebivala kot delala v občini (SURS – delovno aktivno prebivalstvo, 2024). Med delovno aktivnimi prebivalci, ki delajo v drugih občinah, jih največ dela v Občini Šempeter-Vrtojba (14 %), sledijo Ljubljana (8 %), Ajdovščina (7 %), Renče-Vogrsko (3 %), Miren-Kostanjevica (2 %) in Kanal (2 %). Deset odstotkov delovno aktivnih prebivalcev dela v drugih slovenskih občinah (*ibid.*). V zadnjih deset letih se je stopnja brezposelnosti znižala, leta 2015 je bila 11-odstotna, leta 2024 pa 3-odstotna, kar pomeni, da je bila nižja od slovenskega povprečja (5 %). Tudi brezposelnost med mladimi (v starostni skupini 15–24 let je znašala 6 %) je bila nižja od slovenskega povprečja (10 %) (Zavod za zaposlovanje, 2024).

Slika 4: Izobrazbena sestava prebivalcev (vir podatkov: SURS – izobrazba prebivalcev, 2024)

Nova Gorica velja za najmlajše slovensko mesto, ki je nastalo po drugi svetovni meji in je bilo zasnovano kot modernistično mesto z veliko zelenimi površinami. Na gospodarstvo močno vplivajo obmejna lega in dobre prometne povezave z drugimi slovenskimi regijami in Italijo. Lokalno gospodarstvo temelji na storitvenem sektorju, ena pomembnejših panog je igralništvo, poleg tega pa tudi trgovina in turizem. Na južnem, bolj podeželskem delu občine, je prisotno tudi vinogradništvo. Na odseku Soče, ki teče skozi občino, je tudi hidroelektrarna – HE Solkan. Občina si prizadeva za čezmejno sodelovanje, primer takšnega sodelovanja je Evropska prestolnica kulture, naziv, ki si ga mesti delita v letu 2025.

1.2 Postopek dela

Mestna občina Nova Gorica je bila v sklopu temeljnega raziskovalnega projekta izbrana kot ena izmed treh pilotnih občin (poleg občin Ormož in Trbovlje). V občini smo izvedli več aktivnosti, med katerimi so bili terenski popis rekreacijske infrastrukture, štiri fokusne skupine z lokalnimi prebivalci (mlajšimi, predstavniki društev in starejšimi) in intervjuji z različnimi lokalnimi deležniki s področja rekreacije. Raziskovali smo, kakšna je rekreacijska ponudba v občini, kakšne so rekreacijske navade prebivalcev

danes in kakšne so bile v preteklosti in kakšno mnenje imajo prebivalci o rekreacijski infrastrukturi in ponudbi v domači občini. Zanimalo nas je tudi, kakšni izzivi se pojavljajo na področju načrtovanja in upravljanja rekreacijske infrastrukture. Poleg tega smo v občini izvedli tudi anketo, s katero smo preučevali rekreacijske navade lokalnih prebivalcev. Naše delo v Mestni občini Nova Gorica je večinoma potekalo med majem 2024 in avgustom 2024, izvedeno je bilo v več korakih:

1. **Pregled relevantnih občinskih predpisov, strateških dokumentov, prostorskih načrtov in poročil** (npr. občinski prostorski načrt, Strategija športa, letni programi športa).
2. **Priprava na terenski popis rekreacijske infrastrukture:** pregled različnih prostorskih podatkov in evidenc, kot so ortofoto posnetki in Evidenca stavbnih zemljišč.
3. **Terenski popis rekreacijske infrastrukture:** zaradi velike površine občine je bil terenski popis izveden v različnih terminih med majem in avgustom 2024. Uporabili smo aplikacijo ArcGIS Online, v katero smo vnesli vse objekte in površine rekreacijske infrastrukture kot poligone, pri vsaki smo opisali več kot 20 atributov (Priloga 2). Vsako rekreacijsko infrastrukturo smo tudi fotografirali in v aplikacijo pri vsakem vnosu priložili še med tri in pet fotografij. S popisom smo ustvarili nov prostorsko-podatkovni sloj, ki skupno vsebuje 183 enot rekreacijske infrastrukture v Mestni občini Nova Gorica. Od tega smo v nadaljnjo analizo vključili 165 enot, preostalih enot, ki večinoma zajemajo vrtčevska igrišča in igrišča ob osnovnih šolah, ki so namenjena izključno vrtčevski ali šolski rabi, v analizo nismo vključili.
4. **Izvedba fokusnih skupin z lokalnimi prebivalci:** v občini smo izvedli štiri fokusne skupine, in sicer 20. in 21. maja ter 7. junija 2024. Po eno fokusno skupino smo izvedli z mlajšimi (osem udeležencev) in predstavniki odrasle generacije oziroma društev (pet oseb), z upokojeanci pa smo izvedli dve fokusni skupini, na prvi so sodelovali štirje, na drugi pa devet oseb. Na fokusnih skupinah so udeleženci razpravljali o svojih rekreacijskih navadah in podali svoje mnenje o rekreacijski infrastrukturi in ponudbi v občini. Govorili so tudi o potencialnih konfliktih, povezanih z uporabo rekreacijske infrastrukture, in vrednotili različne vidike dostopnosti do infrastrukture in cilje, opredeljene v lokalni strategiji športa.
5. **Izvedba intervjujev z različnimi deležniki s področja rekreacije:** izvedli smo 21 intervjujev: osem s predstavniki občine, zavoda za šport in krajevnih skupnosti, 12 s predstavniki različnih lokalnih športnih društev in drugih ponudnikov rekreacije ter enega s predstavnico ene izmed osnovnih šol (Priloga 1). Z intervjuji smo raziskovali stanje na področju rekreacijske ponudbe, uporabe rekreacijske infrastrukture ter izzive načrtovanja in upravljanje infrastrukture.
6. **Spletna anketa z lokalnimi prebivalci:** v portalu 1ka je bila zasnova anketa, s katero smo raziskovali sedanje in pretekle rekreacijske navade prebivalcev. Anketo je izpolnilo 136 prebivalcev iz Mestne občine Nova Gorica. Ker je vzorec premajhen, da bi bil reprezentativen, smo analizirali zgolj nekaj odgovorov, ki dodatno ilustrirajo situacijo na področju rekreacije v občini.

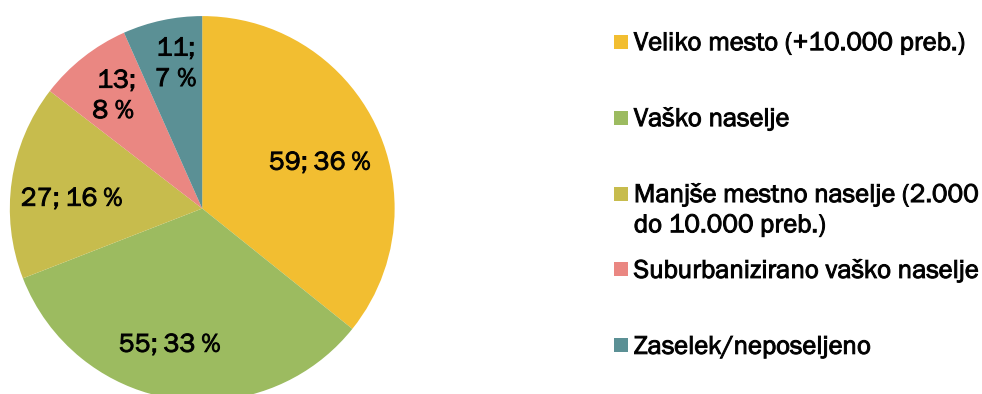
S pomočjo zbranih podatkov smo pripravili občinsko poročilo, ki vsebuje podatke o stanju rekreacijske infrastrukture v Mestni občini Nova Gorica, rekreacijskih navadah lokalnega prebivalstva, ponudbi, upravljanju in načrtovanju rekreacijske infrastrukture. Stanje smo ovrednotili, na koncu so podane usmeritve za nadaljnjo načrtovanje in upravljanje rekreacijske infrastrukture v občini. Ker občina obsega različna območja glede na stopnjo urbanizacije (mestna in primestna območja ter podeželje), so nekateri rezultati predstavljeni ločeno za mesto Novo Gorica in preostalo območje v občini, označeno kot podeželje.

2 Analiza obstoječe rekreacijske infrastrukture

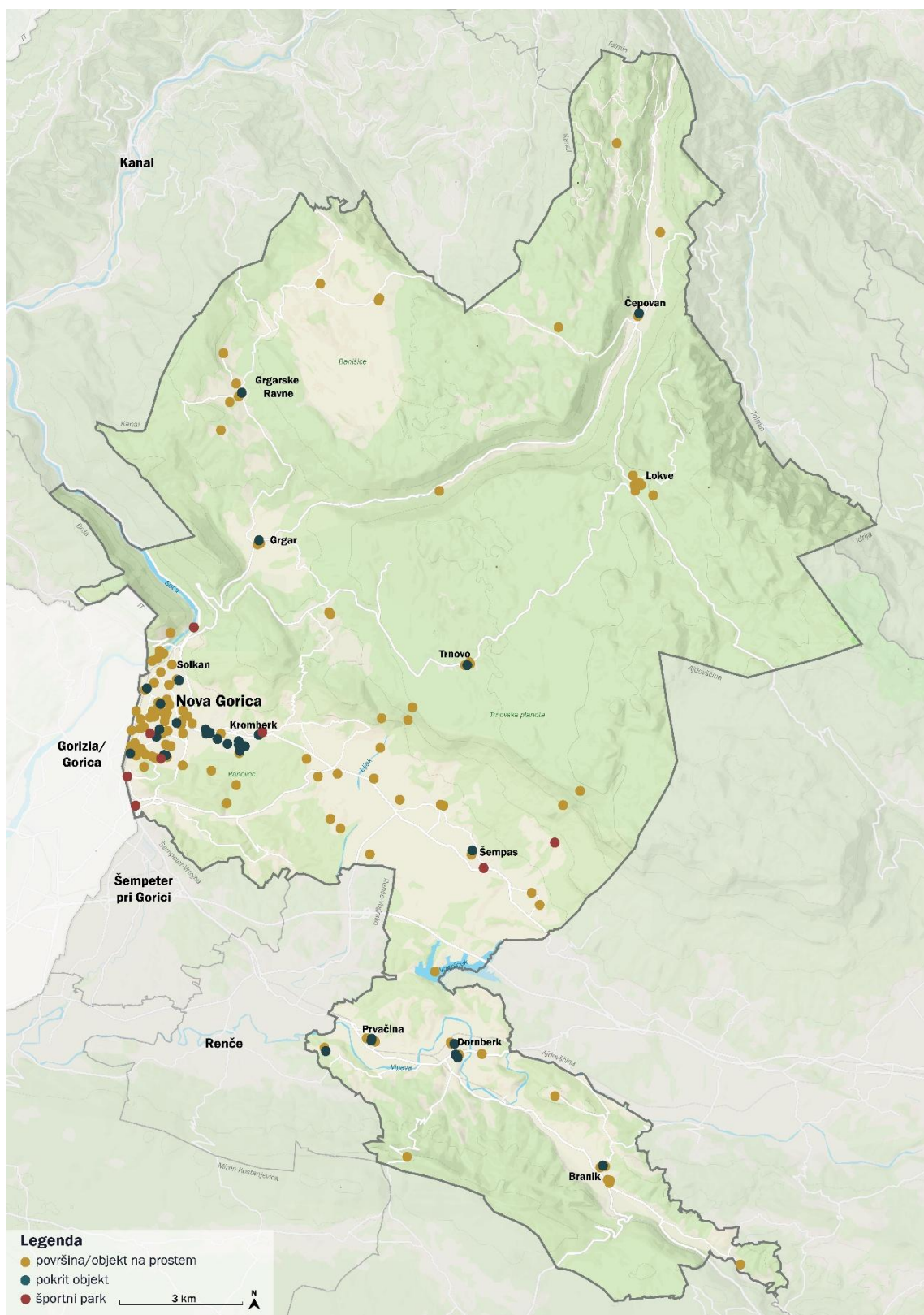
2.1 Skupni opis obstoječe rekreacijske infrastrukture

Analize stanja smo se lotili s popisom obstoječe rekreacijske infrastrukture. Na podlagi opravljenega terenskega dela je bila zasnovana evidenca rekreacijske infrastrukture v Mestni občini Nova Gorica. Prostorsko-podatkovna baza vključuje 165 območij in objektov rekreacijske infrastrukture, pri čemer smo vsakemu elementu pripisali več kot 20 atributov, s katerimi so opisane osnovne informacije, tip rekreacijske infrastrukture, uporabniki, dostopnost (finančna, fizična, prometna, časovna), vzdrževanost, leto gradnje, tip poselitve in značilnosti upravljanja (npr. lastništvo, upravljalec, financiranje gradnje).

Slika 5: Prostorska razporeditev rekreacijske infrastrukture v Mestni občini Nova Gorica

Največ popisanih rekreacijskih površin oziroma objektov (sliki 5 in 6) je v Novi Gorici oz. glede na tip poselitve v velikem mestu z več kot 10.000 prebivalcev (59 objektov oz. 36 %), na drugem mestu so vaška naselja, v katerih je bilo skupaj popisanih 55 objektov oz. 33 % popisane infrastrukture. Identificirani objekti so glede na tip poselitve dokaj enakomerno zastopani tako v večjem mestu kot tudi vaških naselijih. Preostala rekreacijska infrastruktura je v manjšem mestnem naselju, med takšna naselja sodita npr. Solkan in Kromberk, (27 objektov oz. 16 %), v suburbaniziranih vaških naseljih, med katerimi sta npr. Dornberk in Šempas, je 13 objektov oz. 8 %, v zaselkih/neposeljenih območjih pa je 11 objektov oz. 7 %. Na neposeljenih območjih so predvsem rekreacijski objekti in površine, kot so strelišča, vzletišča za jadralne padalce, jahališča, plezališča ter zadrževalnik Vogršček.

Slika 6: Prostorska razporeditev popisane rekreacijske infrastrukture glede na osnovni tip infrastrukture (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Po osnovnem tipu rekreacijske infrastrukture v občini prevladujejo površine/objekti na prostem, namenjeni (predvsem) rekreaciji (126), med katerimi je glede na podrobno tipologijo, največ otroških igrišč (32), na drugem mestu so umetne površine za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton), skupaj 29. Med pokritimi objekti je v občini največ večnamenskih športnih dvoran (19). Gre predvsem za šolske telovadnice, ki pripadajo osnovnim šolam, podružničnim šolam in gimnaziji. Občina ima tudi 8 športnih parkov v skupni velikosti 18,2 ha. Največ površine med vso popisano infrastrukturo obsegata gozdna parka (Panovec in Kapela oz. rekreacijsko območje ob frančiškanskem samostanu Kostanjevica), ki imata skupno 935, 9 ha. Med večjimi površinami je tudi zadrževalnik Vogršček (približno 179 ha), ki je sicer zaradi svoje primarne rabe (zadrževalnik za vodo, namenjeno za namakanje) uvrščen v kategorijo drugo in ne med ribnike. Na tretjem mestu po površini so naravna plezališča, katerih površina obsega 62 ha, na četrtem mestu je smučišče Lokve z 42 ha. Po površini nato sledijo športni parki v skupni velikosti 18,2 ha. Med pokritimi objekti največ površine zavzemajo večnamenske športne dvorane (skupno 3,6 ha). V kategoriji drugo so tudi večnamenski skupnostni objekti na podeželju, ki so sicer namenjeni tako organizirani rekreaciji na podeželju kot tudi drugim aktivnostim različnih podeželskih društev.

Slika 7a–d: 7a: Rekreacijski center Žogica v Solkanu; 7b: fitness na prostem oz. »otok športa« v Panovcu; 7c: telovadnica v Prvačini; 7d: večnamensko igrišče v Grgarju (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Preglednica 1 prikazuje pregled števila in oceno površine posamezne rekreacijske infrastrukture, ki je izračunana glede na površino na terenu popisanega poligona objekta in se nujno ne sklada z dejanskimi parcelnimi mejami in velikostjo objektov.

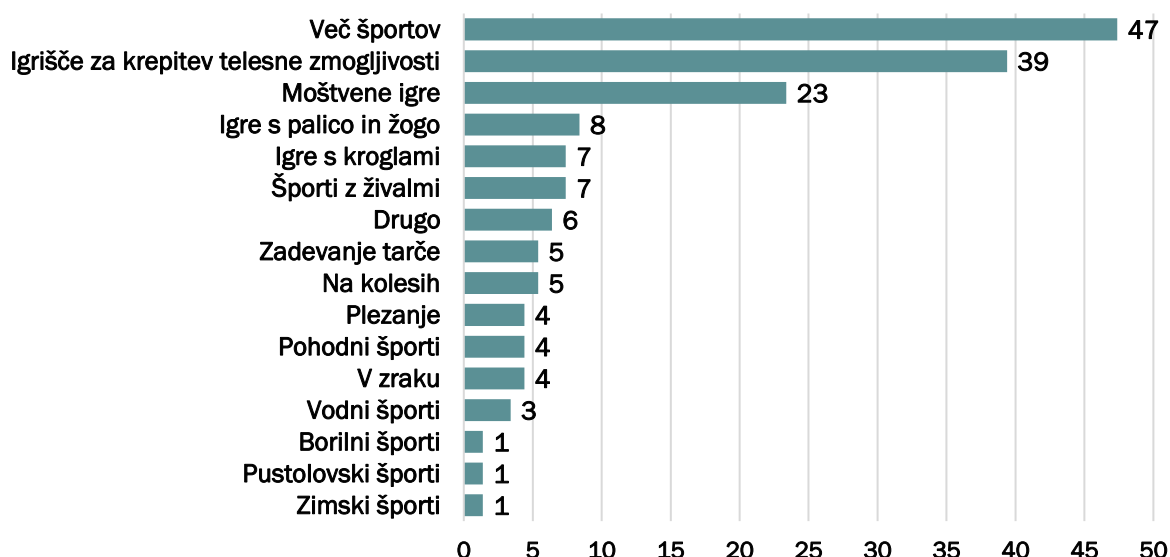
Preglednica 1: Število in skupna površina rekreacijske infrastrukture po osnovnem in podrobnem tipu

tip/podtip rekreacijske infrastrukture	število	površina (ha)
površina/objekt na prostem, namenjeno (predvsem) rekreaciji	126	1.299,9
otroško igrišče	32	3,1
umetne površine za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton)	29	8,2
zunanje balinišče	7	0,5
drugo (npr. igrišče za multigolf, mize za namizni tenis, pristajališče za padalce)	7	189,1
travnato igrišče za skupinske športe	6	5,6
mestni park	5	11,2
zunanje jahališče	5	8,6
naravno plezališče	4	62,0
strelišče in lokostrelsko območje	4	7,7
vrtički	4	4,0
zunanj fitnes	3	0,2
gozdni park	2	935,9
pasji poligon	2	1,7
teniško igrišče	2	0,4
vzletišče za padalce	2	2,9
adrenalinski in pustolovski park	1	4,5
igrišče za mini golf	1	0,3
kolesarska pot	1	0,1
kolo park (umetna površina, kolo park)	1	0,7
motorični park	1	0,4
naravno kopališče	1	6,2
opremljena vstopna mesta za kajak, kanu	1	1,2
rolkarski poligon	1	0,9
smučišče	1	42,0
športno letališče	1	2,1
zipline	1	0,2
zunanje kotalkališče	1	0,2
pokriti objekt, namenjeno (predvsem) rekreaciji	31	6,4
večnamenska športna dvorana	19	3,6
fitnes studio	4	0,5
namenska/specializirana športna dvorana (atletska, gimnastična, plesna, za borilne veščine)	3	1,4
drugo (npr. pokrito kotalkališče, večnamenski prostor)	3	0,4
notranje strelišče	1	0,1
center dobrega počutja	1	0,4

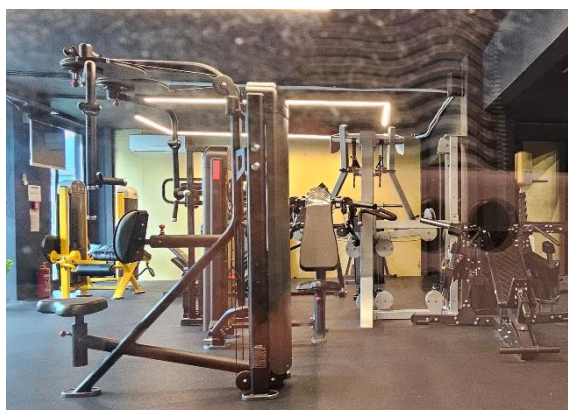
športni park	8	18,2
športni park (samo zunanji objekti)	7	6,8
športni park (zunanji in pokriti objekti)	1	11,4
skupaj	165	1.324,5

Med aktivnostmi (slika 8), ki jih je možno izvajati na popisani rekreacijski infrastrukturi, prevladuje kategorija »več športov« (47). Ta kategorija je bila izbrana na primer v primeru večnamenskih igrišč, športnih parkov, telovadnic in športnih dvoran, ki omogočajo izvajanje več rekreacijskih dejavnosti in so ponavadi tudi namenjene širši skupini uporabnikov. Več športov se lahko izvaja tudi v rekreacijskih centrih (npr. Žogica pri Solkanu), pa tudi v mestnem parku Borov gozdiček, v nekaterih fitnes centrih, ki vključujejo specializirane športne dvorane in fitnes studie (npr. GO fit), in v centru dobrega počutja Perla, kjer sta pokrit plavalni bazen in fitnes center.

Na drugem mestu med možnimi aktivnostmi so aktivnosti za krepitev telesne zmogljivosti, ki se izvajajo na različnih igriščih, kot so na primer otroška igrišča in fitnesi na prostem (skupaj 39 objektov infrastrukture). Na tretjem mestu so moštvene igre (23), ki se izvajajo na nogometnih igriščih in večnamenskih igriščih.

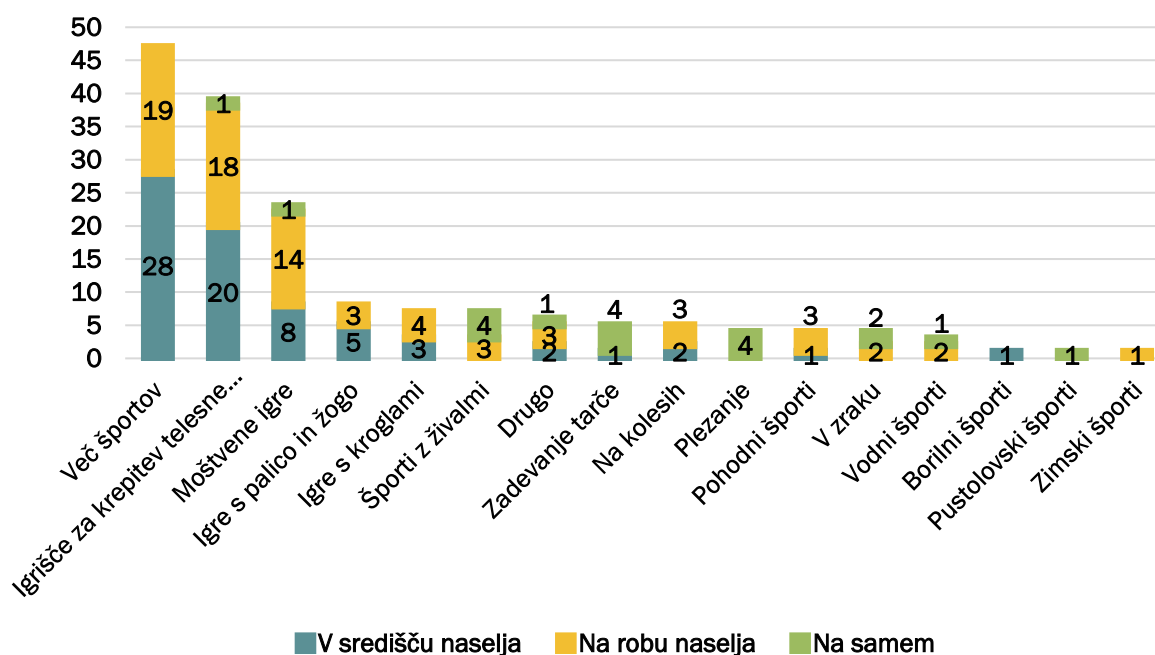

Slika 8: Aktivnosti, ki jih omogoča rekreacijska infrastruktura v Mestni občini Nova Gorica

Slika 9a in b: Fitnes v fitnes centru GO fit (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec) in športni park v Pristavi (foto: Naja Marot)

Glede na prostorsko umestitev (v središču naselja, na robu naselja ali na samem) in aktivnost, ki jo omogoča infrastruktura (slika 10), je skoraj enako število objektov umeščenih na rob naselja, bodisi mesta bodisi vaškega naselja (75 objektov oz. 45 % vse popisane infrastrukture), kot v središče naselja (71 objektov oz. 43 %). Med infrastrukturo v središču naselij prevladujejo površine, ki omogočajo izvajanje več športov, in igrišča za krepitev telesne zmogljivosti. Prav ta dva tipa infrastrukture prevladujeta tudi med infrastrukturo na robu naselij. Nekatere dejavnosti je mogoče izvajati le zunaj naselij, npr. plezanje, pustolovske športe, zadevanje tarče (streljanje) in šport z živalmi (jahanje). Na samem je 19 enot rekreacijske infrastrukture (12 %), na neposeljenih območjih so večinoma površine, na katerih se izvaja dejavnosti, ki so lahko moteče za druge uporabnike (npr. streljanje), in površine, vezane na določene reliefne oblike (npr. naravna plezališča).

Slika 10: Aktivnosti, ki jih omogoča rekreacijska infrastruktura, in njihova prostorska razporeditev

Uporabniki rekreacijske infrastrukture

Večina popisane rekreacijske infrastrukture (111 objektov oz. površin) je namenjena specifični starostni skupini ali kakšni drugi skupini uporabnikov. Vsem uporabnikom, ne glede na starost ali posebne veščine, je namenjena tretjina infrastrukture (54 objektov oz. površin). Nekatera infrastruktura je namenjena predvsem pred- in osnovnošolskim otrokom ter drugim mlajšim uporabnikom, npr. otroška igrišča. Nekatero infrastrukturo lahko uporabljajo le člani kluba ali stranke, npr. nogometno igrišče pri OŠ Kozara je namenjeno le nogometašem, fitnes studie lahko obiskujejo le osebe, včlanjene v določen fitnes, v centru dobrega počutja Perla se lahko rekreirajo le hotelski gostje. Za uporabo nekaterih objektov rekreacijske infrastrukture pa je potrebno določeno znanje, npr. vzletišča za jadralne padalce ali jahališča, kjer je uporaba tako omejena za specifično skupino. Za rekreiranje na pasjem poligonu je pogoj imeti psa, tudi za streljanje so potrebne posebne veščine. Balinišča so primer infrastrukture, ki jo uporabljajo večinoma starejši, po navadi člani balinarske sekcije določenega upokojenskega društva. Nekatera infrastruktura je namenjena širši skupini uporabnikov, npr. mize za namizni tenis v različnih mestnih soseskah, vendar pa jih večinoma uporabljajo le stanujoči v bližnjih stavbah. Nekatero infrastrukturo za širši krog uporabnikov pa najpogosteje uporablja le določena (starostna) skupina, npr. na fitnesih na prostem se rekreirajo predvsem mlajši (odrasli) uporabniki.

Slika 11a in b: Igrišče pri OŠ Milojke Štrukelj (foto: Jasna Sitar) in otroško igrišče ob Šolski ulici v Solkanu (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Določeno infrastrukturo so v občini načrtovali z namenom spodbujanja turističnega obiska in prepoznavnosti ter tako ni primarno namenjena lokalnim prebivalcem. Med takšno infrastrukturo sodijo igrišče za multigolf na Lokvah, vzletišča in pristajališče za padalce, pa tudi jahališča. Specifika Nove Gorice je čezmejni vidik uporabe rekreacijske infrastrukture. Rekreacijsko infrastrukturo v mestu, npr. športni park (še posebej bazena), park Panovec in grič Kapela uporablja tudi veliko uporabnikov iz Italije, predvsem iz Gorice. Poleti pride več uporabnikov iz Italije, po navadi iz goriškega ali tržaškega območja, kolesarit na Trnovsko planoto in Lokve. Trnovska in Banjška planota sta priljubljeni pohodniški in kolesarski destinaciji tudi pri prebivalcih Nove Gorice. Infrastrukturo v mestu tako najpogosteje uporablja mestno prebivalstvo (iz Nove Gorice in Gorice), prav tako so ti pogosti uporabniki infrastrukture na podeželju, predvsem na Banjšicah in Trnovskem gozdu. Prebivalci z bolj oddaljenega podeželja, na primer iz Čepovana in Lokev, redkeje uporabljajo infrastrukturo v mestu, izjema je organizirana rekreacija, npr. treningi v okviru športnih društev in klubov ali obiskovanje bazena.

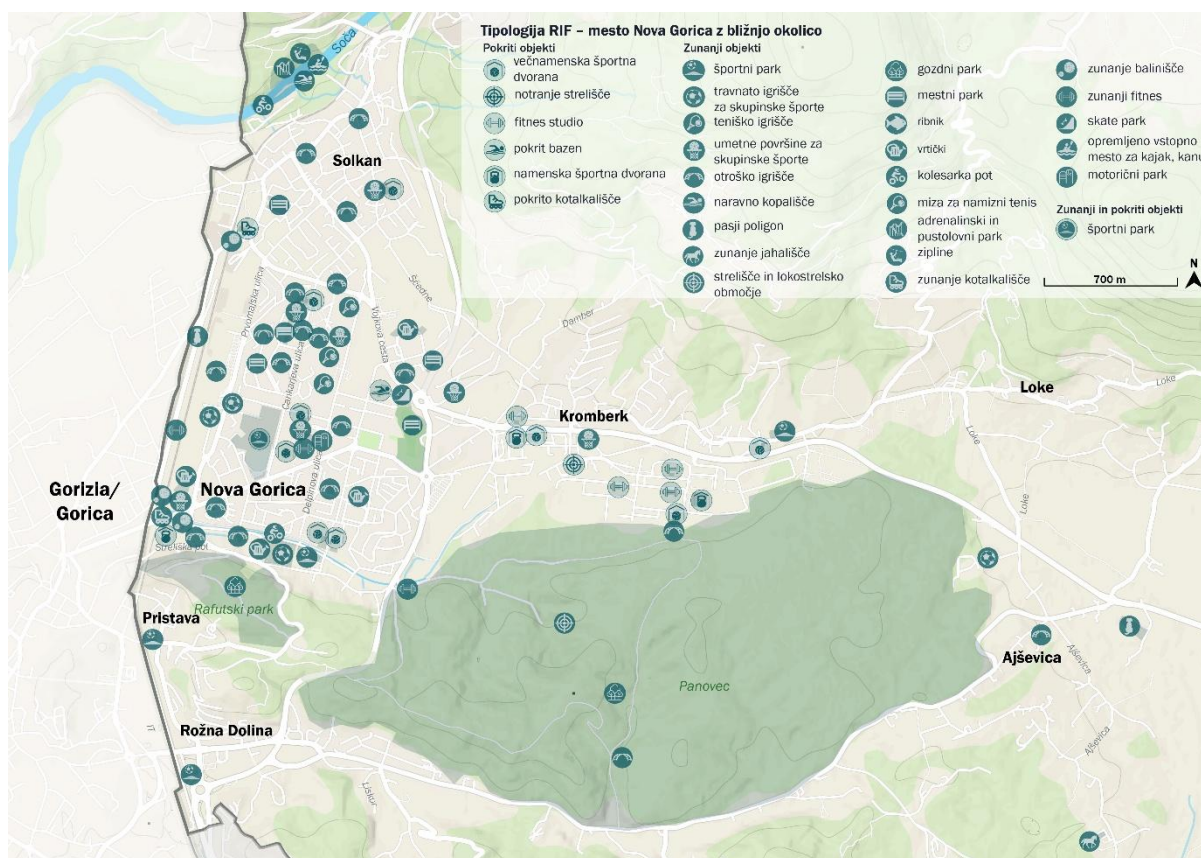
2.2 Rekreacijska infrastruktura v mestu Nova Gorica in bližnji okolica s Solkanom in Kromberkom

Več kot polovico popisane rekreacijske infrastrukture najdemo v mestu in bližnji okolici oz. naseljih Solkan in Kromberk, ki se z Novo Gorico stikata (zemljevid na sliki 13). Na tem območju je infrastruktura najbolj zgoščena in hkrati tudi najbolj raznovrstna. Večje rekreacijske površine, npr. športni park Nova Gorica, so umeščene v samo središče mesta. V soseskah najpogosteje najdemo infrastrukturo, kot so otroška igrišča in mize za namizni tenis, ponekod pa tudi večnamenska igrišča (npr. igrišči Žica na Gradnikovih brigadah) in mestni parki (npr. na Ledinah). Ta infrastruktura je namenjena predvsem stanovalcem okoliških blokov. Na obrobju mesta je tudi nekaj območij vrtičkov (ob železniški progi, ob prekopu Koren), vendar pa vrtičkarska območja niso tako obsežna. V mestu najdemo več športnih dvoran, gre predvsem za osnovnošolske telovadnice. V Solkanu ob Soči je infrastruktura, ki je vezana na aktivnosti ob in v vodi: kajakaški poligon in naravno kopališče. Kopališče je poleg letnega bazena v športnem parku edina infrastruktura v mestu z izrazito sezonsko oz. poletno rabo.

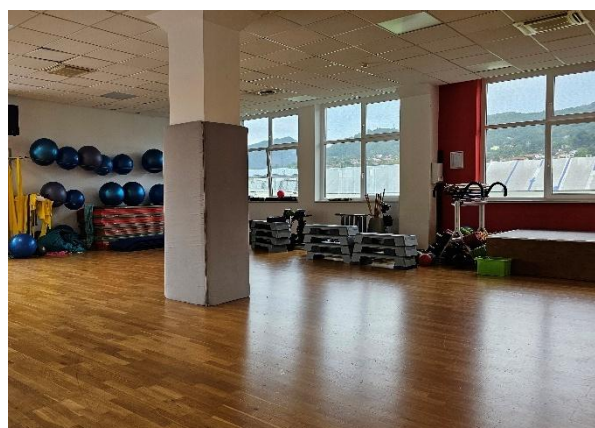

Slika 12a in b: Rekreatijska infrastruktura v Novi Gorici: igrišče z mizami za namizni tenis v soseski ob Ulici XXX. divizije (levo) in pot ob Kornu (desno) (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Posebnost Nove Gorice sta dva gozdna parka, ki sta na robu mesta: Panovec in gozdnato območje okoli samostana Kostanjevica, med lokalnimi prebivalci znano kot Kapela. Obe območji sta ključni za bližnjo rekreacijo prebivalcev Nove Gorice in Gorice, po površini sta največji rekreatijski območji v Novi Gorici in bližnji okolici. Priljubljena območje za sprehajanje je tudi sprehajalna pot ob Kornu, namenjena tudi kolesarjem. Specifika Kromberka je večje število fitness centrov in studiev, najdemo jih predvsem v (nekdanjih) industrijskih halah.

Slika 13: Rekreatijska infrastruktura v Novi Gorici in bližnji okolici (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Slika 14a–f: 14a: Igrišče ob OŠ Solkan (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec); 14b: Otroško igrišče v Solkanskem parku (foto: Naja Marot); 14c: Panovec (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec); 14d: Motorični park ob OŠ Milojke Štrukelj (foto: Jasna Sitar); 14e: Skate park (foto: Jasna Sitar); 14f: Dvorana za skupinske vadbe v centru MagmaX v Kromberku (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

2.3 Rekreativna infrastruktura na podeželju

Podeželje zavzema najobsežnejši del občine. Skoraj polovico popisane infrastrukture (79 objektov in površin) najdemo v različnih podeželskih naseljih in zaselkih ali na neposeljenem območju. V nadaljevanju smo zaradi obsežnosti, raznovrstnosti rekreacijske infrastrukture ter različnih prostorskih in poselitvenih značilnosti podeželski del občine razdelili na dve območji: Trnovsko in Banjško planoto, ki zavzema obsežna območja na kraških planotah severno od Nove Gorice, ter spodnjo Vipavsko dolino z Braniškimi območjem, ki pokriva južni del občine.

Trnovska in Banjška planota

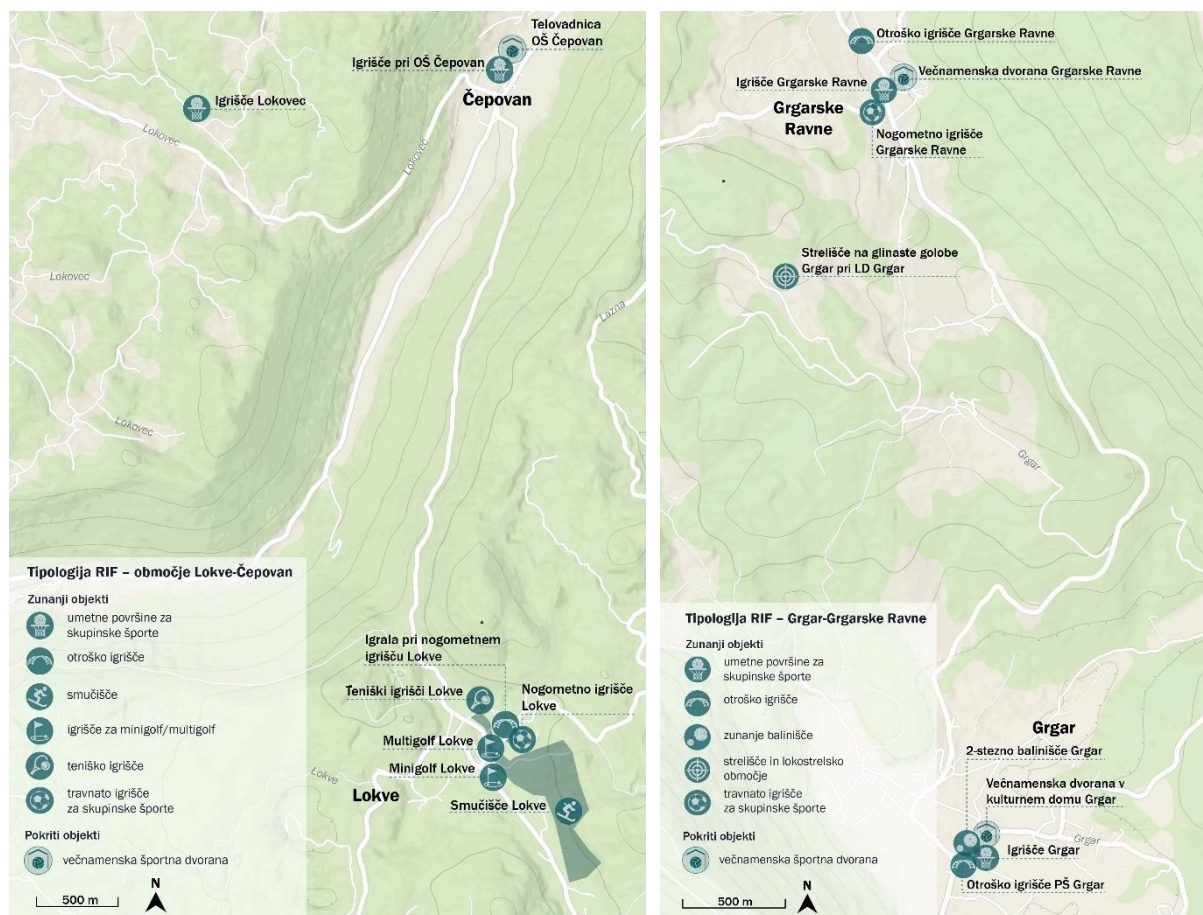
Trnovska in Banjška planota, ki se dvigujeta severno od Nove Gorice, predstavljata eno najobsežnejših območij v občini. Območje je zelo gozdno (še posebej Trnovska planota) in redko poseljeno, gostota prebivalstva je v večjem delu manjša od 20 preb./ km². Za območje je značilna višja nadmorska višina, več vrhov presega 1.000 m n. v. Najvišji vrh je Mali Golak (1.495 m n. v.), ki se nahaja na meji z Občino Ajdovščina, tudi preostali vrhovi nad Lokvami so višji od 1.100 m n.v. (npr. Poldanovec – 1.299 m n. v. in Stanov rob – 1.191 m n. v.). Trnovska planota se na jugu strmo spušča v Vipavsko dolino, na severu pa v dolino Trebušice v sosednji Občini Tolmin. Kljub temu, da so Banjšice nekoliko nižje, nekateri vrhovi presegajo 1.000 m n. v. (npr. Lašček nad Lokovcem). Obe planoti ločuje Čepovanska dolina, ena najdaljših suhih dolin v Sloveniji. Naselja so pogosto razložena brez izrazitega vaškega jedra, izjema so npr. Grgarske Ravne in Čepovan.

Slika 15a in b: Rekreativna infrastruktura na Lokvah: smučišče (levo) in nogometno igrišče (desno) (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slika 16a in b: Rekreativna infrastruktura v Čepovanu: večnamensko igrišče ob osnovni šoli (levo) in jahališče na ranču Špela (desno) (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slika 17a in b: Rekreativna infrastruktura na Trnovski in Banjški planoti – Lokve in Čepovan (levo) ter Grgar in Grgarske Ravne (desno) (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Rekreativna infrastruktura na planotah je večinoma umeščena v ali bližino središč naselji ali središčnih zaselkov. Največ infrastrukture najdemo na Lokvah (slika 17a), kjer je infrastruktura tudi najbolj specifična, in sicer vključuje šest enot – smučišče, igrišči za minigolf in multigolf, dve teniški igrišči, travnato nogometno igrišče in otroško igrišče. Preostala naselja z infrastrukturo so najpogosteje opremljena vsaj z večnamenskim igriščem in otroškim igriščem (sliki 17 in 22). Takšno infrastrukturo najdemo v Ravnici, Grgarskih Ravnah, Grgarju, Lokovcu, Trnovem, Čepovanu (v sklopu šole) in v kraju Banjšice. Čepovan je edino izmed naselji s šolsko telovadnico. Večnamenske dvorane, ki niso namenjene zgolj rekreaciji temveč tudi kulturnim prireditvam, imajo še v Trnovem, Grgarju in Grgarskih Ravnah.

Slika 18a in b: Rekreativna infrastruktura v Grgarju: balinišče (levo) in otroško igrišče pri podružnični šoli (desno) (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Slika 19a in b: Večnamensko igrišče v Grgarskih Ravnah (levo) in večnamensko igrišče v Lokovcu (desno) (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

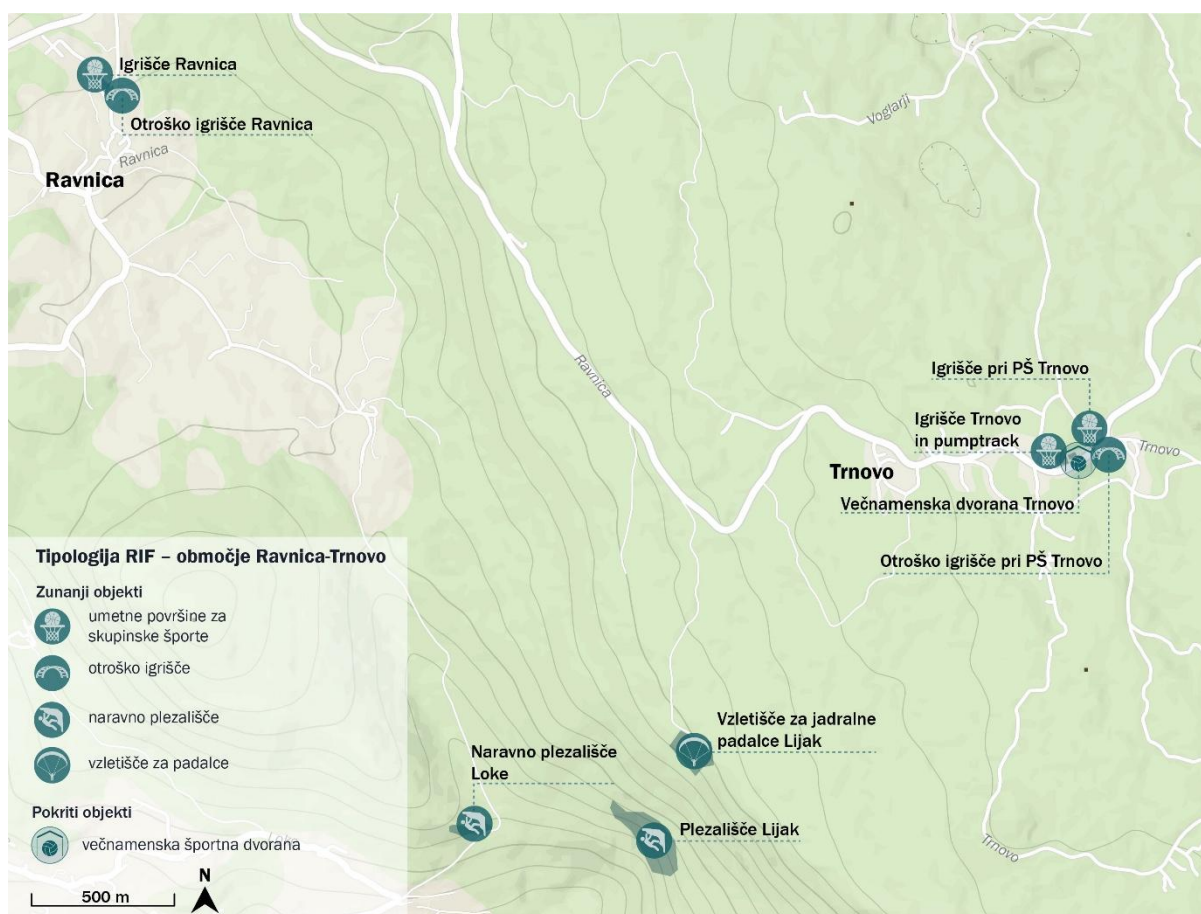

Slika 20a in b: Rekreativna infrastruktura v Banjšicah: večnamensko igrišče in otroško igrišče (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Slika 21a in b: Večnamensko igrišče v Ravnici (levo) in strelišče na glinaste golobe pri LD Grgar (desno) (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Poleg običajne rekreacijske infrastrukture lahko za posamezna naselja izpostavimo tudi specifično infrastrukturo, kot je večnamensko igrišče kolo park v Trnovem, zunanje jahališče v Čepovanu in Banjšicah ter balinišče v Dragovici in Grgarju. Na strmem in neposeljenem območju južnih obronkov Trnovskega gozda so tri naravna plezališča, na robu planote pa dve vzletišči za padalce in zmajarje. Zunaj naselji sta še dve zunanji strelišči, in sicer Puštale v Čepovanski dolini in strelišče pri lovskem domu v bližini Grgarja.

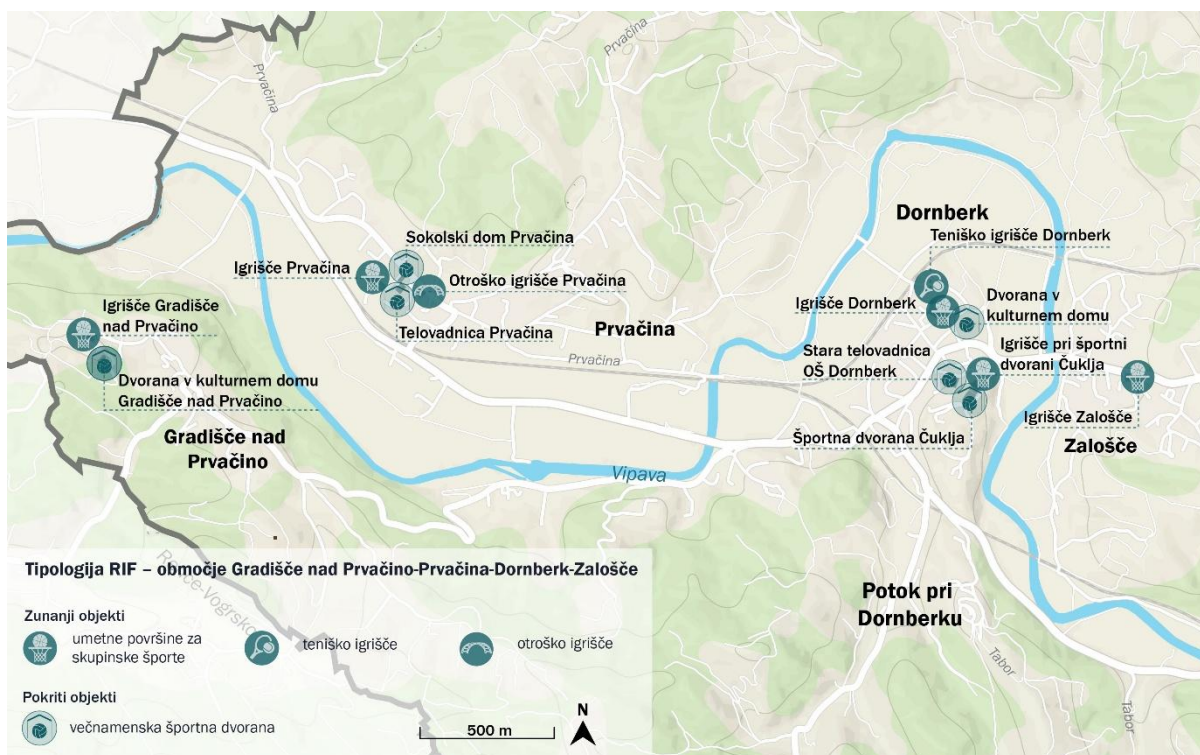
Slika 22: Rekreativna infrastruktura na Trnovski in Banjški planoti –Trnovo in Ravnica (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

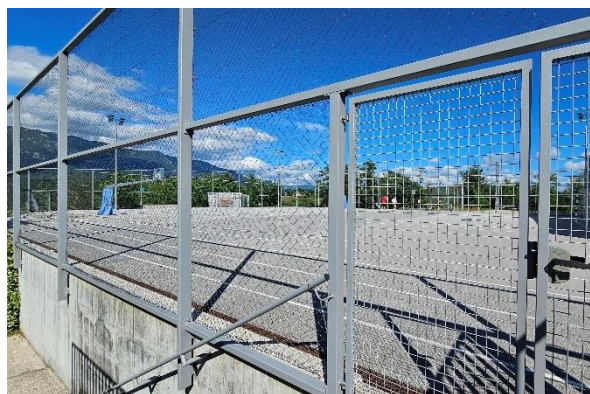
Slika 23: Rekreativna infrastruktura na Trnovem: kolo park ob večnamenskem igrišču (levo) in večnamensko igrišče pri podružnični šoli (desno) (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Spodnja Vipavska dolina z Braniškim območjem

Južni podeželski del v primerjavi s severnim obsega manjše območje. Od severnega se razlikuje predvsem po reliefu, ki je večinoma ravninski ali gričevnat, in značilnostih poselitve. Naselji je več in so bolj strnjena, ležijo ob vznožju Trnovske planote (npr. Osek), na ravnini ob rekah (npr. Dornberk, Prvačina in Branik) ali na vrhu slemen (npr. Gradišče nad Prvačino). Območje je gosteje poseljeno, naselja imajo bolj strnjena vaška središča.

Slika 24: Rekreativna infrastruktura v Dornberku, Prvačini, Gradišču nad Prvačino in Zaloščah (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slika 25a in b: Rekreativna infrastruktura v Dornberku: teniško igrišče ob večnamenskem in otroškem igrišču ter eno izmed športnih dvoran (levo) in večnamensko igrišče ob športni dvorani Čuklja (desno) (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slika 26a in b: Igrišče za odbojko (levo) in otroško igrišče v Prvačini (desno) (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Večina rekreacijske infrastrukture v tem delu občine se nahaja v središču ali na robu podeželskih naselij (slika 24). Na neposeljenem območju najdemo naslednjo infrastrukturo: zadrževalnik Vogršček, ki med popisano infrastrukturo v tem delu občine zavzema največjo površino, strelišče pri lovskem domu Tabor-Dornberk-Branik, pasji poligon na Ajševici in konjeniški center Ozeljan. Kar v treh naseljih (Šempas, Dornberk in Branik) delujejo osnovne šole, v Prvačini pa podružnična šola, zato so v vseh teh krajih v bližini šol tudi telovadnice. V dveh naseljih je celo po več športnih dvoran, v Dornberku so novejša športna dvorana in trenutno opuščena telovadnica poleg osnovne šole ter dvorana športnega društva Dornberk, v Prvačini pa je poleg novejše telovadnice še Sokolski dom z večnamensko dvorano, ki omogoča rekreacijo lokalnega prebivalstva. Športno dvorano najdemo še v kulturnem domu. Gradišča nad Prvačino. Preostala naselja, npr. Stara Gora, Zalošče, Preserje in Spodnja Branica, so najpogosteje opremljena z večnamenskim igriščem in otroškim igriščem.

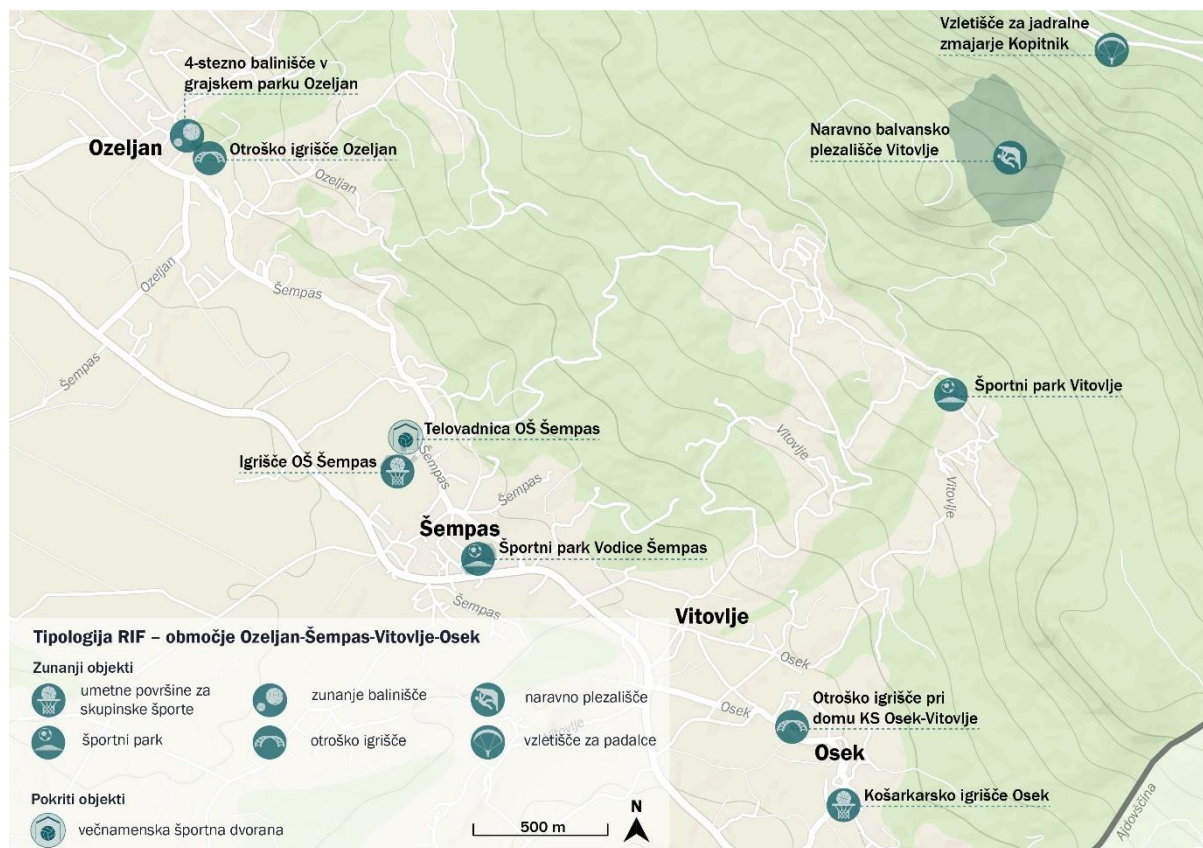

Slika 27a in b: Rekreacijska infrastruktura v Braniku: večnamensko igrišče ob osnovni šoli (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec) in balinišče (foto: Sara Besal)

Slika 28a in b: Večnamensko igrišče v Gradišču nad Prvačino (levo) in Stari Gori (desno) (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Naselji z največ enot rekreacijske infrastrukture (po šest v vsakem) sta Dornberk in Branik, v Šempasu in Vitovljah imajo tudi manjša športna parka. Posebnost Ajševice in bližnje okolice je večje število jahališč, dve sta urejeni in delujoči (v konjeniškem centru Ozeljan je urejeno tako zunanje kot notranje jahališče), eno pa je opuščeno. V Braniku in Ozeljanu najdemo tudi balinišče, v Dornberku teniško igrišče, v Prvačini igrišče za odbojko, v Oseku pa košarkarsko igrišče. Tri specifične enote infrastrukture so tudi v okolici Šmihela, in sicer so tam zemeljski kolo park poligon, pristajalno mesto za padalce in modelarska pista.

Slika 29: Rekreacijska infrastruktura v Šempasu, Vitovljah, Oseku in Ozeljanu (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slika 30a–f: 30a in b: Balinišče v Ozeljanu in zunanje jahališče v konjeniškem centru Ozeljan (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec); 14c in d: Nogometno igrišče v športnem parku Vodice Šempas in zemeljski kolo park poligon Lijak (foto: Sara Besal); 14e in f: Otroško igrišče v Oseku in nogometno igrišče na Ajševici (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Posebnosti glede pojavnosti rekreacijske infrastrukture v občini

Za Mestno občino Nova Gorica je značilna zgostitev rekreacijske infrastrukture v občinskem središču – Novi Gorici z bližnjo okolico in v središčih ali bližini podeželskih naselji, kot so Trnovo, Lokve, Grgar, Grgarske Ravne, Prvačina, Branik in Dornberk. Vaška središča so pogosto opremljena z večnamenskim in otroškim igriščem, nekatera pa imajo zelo specifično infrastrukturo, na primer na Lokvah večnamenskega igrišča ni, je pa v naselju med drugim igrišče za minigolf, multigolf, smučišče in dve teniški igrišči. Nekatera naselja imajo osnovno infrastrukturo, četudi so brez izrazitega središča, npr. Lokovec velja celo za eno najdaljših in najbolj razloženih vasi v Sloveniji.

Slika 31a in b: igrišče za minigolf (levo) in multigolf (desno) na Lokvah (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Ena izmed posebnosti novogoriške občine je kotalkališče, ki ga sicer v Sloveniji redko najdemo. Trenutno je v uporabi le pokrito, imajo pa še enega na prostem. Posebnost Nove Gorice je tudi večje število miz za namizni tenis oz. namiznoteniških otokov, ki so umeščeni na zelene površine ali ob otroška igrišča med blokovskimi soseskami. Prav tako ima mesto tudi specializirano dvorano za namizni tenis.

Na podeželju in v mestu najdemo več balinišč, kar je povezano s priljubljenostjo balinanja na Goriškem. Več je tudi jahališč, še posebej na Ajševici, kjer se nahajajo tako zgledno urejena kot tudi opuščena jahališča. Po eno jahališče je na Banjšicah in Čepovanu, ureja se tudi jahalne poti, ki bi Banjško planoto povezale s Kanalom in Brdi. Med specifično infrastrukturo za to občino so tudi površine namenjene izvajanju aktivnosti v zraku: vzletišče za jadralne padalce in zmajarje, pristajališče za padalce, pa tudi modelarska pista. Pojavnost takšne infrastrukture je povezana predvsem z ustreznimi vetrnimi razmerami in reliefom, ki omogočajo padalstvo. Z reliefom je povezana tudi pojavnost naravnih plezališč, ki jih več najdemo na obronkih Trnovske planote, z reko Sočo pa infrastruktura, vezana na vodo, kot sta kajakaški poligon in naravno kopališče.

Sliki 32a in b: vzletišče za jadralne padalce Lijak (levo) in jahališče konjeniškega kluba Mandrija na Ajševici (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

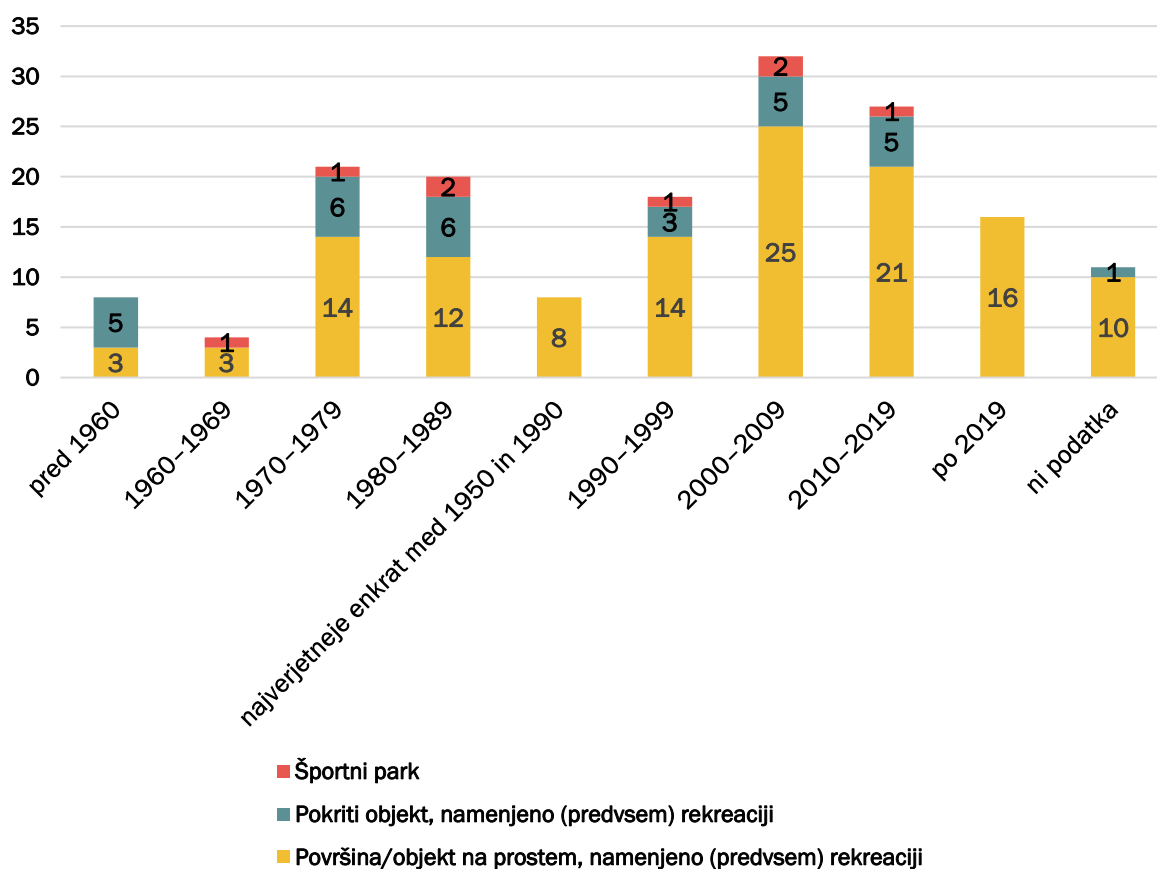
Slika 33a in b: kopalno območje in kajakaški poligon na Soči pri Solkanu (levo) in namiznoteniški otok pri Gradnikovih brigadah (desno) (foto: Naja Marot)

2.4 Primerjava obstoječe rekreacijske Infrastrukture glede na stanje pred 30 leti

Analiza časovne dinamike gradnje rekreacijske infrastrukture v občini (slika 34, Preglednica 2) je pokazala, da je bilo približno enako število objektov in površin zgrajenih oz. urejenih pred letom 2000 kot po njem. Glede na skupno površino več prostora zavzema starejša infrastruktura, zgrajena pred letom 2000. V tem obdobju so namreč uredili površine, ki so med vso popisano infrastrukturo največje – zadrževalnik Vogršček, gozdni park Panovec in smučišče Lokve. Pred letom 2000 je bilo zgrajenih ali urejenih 79 objektov in površin, po letu 2000 pa 75. Za enajst objektov podatka o letu gradnje ni bilo mogoče pridobiti, predvsem gre za naravna plezališča in vzletišča za padalce. Pri nekaterih notranjih fitnessih je sicer navedeno, da so bili zgrajeni pred letom 2000, saj je upoštevano leto gradnje objekta, v katerem so, vendar pa so fitness studie v nekaterih izmed teh industrijskih hal verjetno uredili šele po letu 2000.

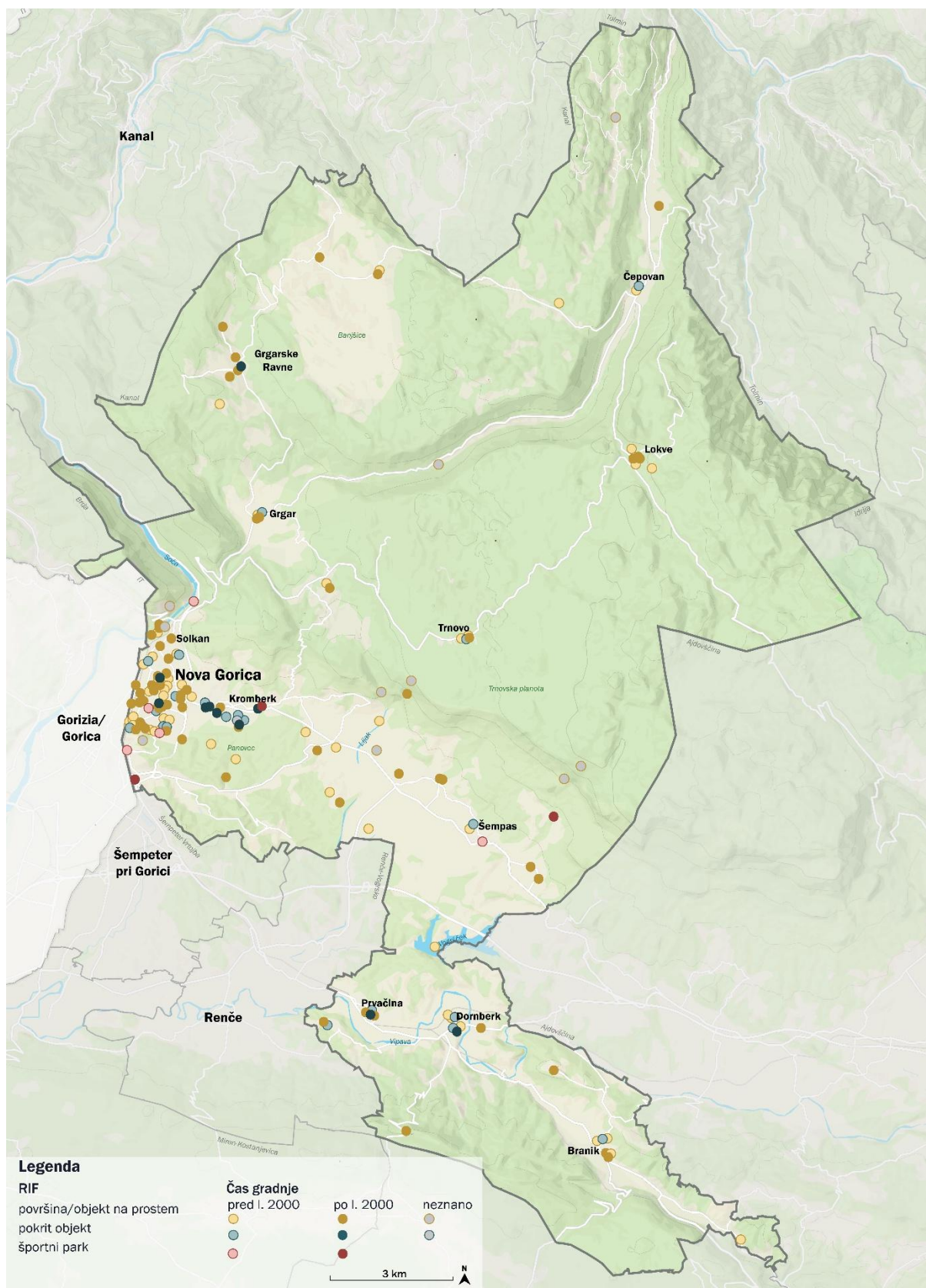
Glede na osnovno tipologijo je bilo več površin na prostem zgrajenih po letu 2000 (62) kot pa pred njim (54), vendar pa tiste, zgrajene pred letom 2000 zavzemajo veliko večjo površino (1.151,1 ha). Večina pokritih objektov je bila zgrajena pred letom 2000 (20), saj je bila večina šolskih telovadnic in drugih športnih dvoran zgrajena v tem obdobju. Tudi športnih parkov je bilo več urejenih pred letom 2000 (5 od 8).

Gradnja rekreacijske infrastrukture je postala intenzivnejša po letu 1970 (slika 34), intenzivnost gradnje pa se je nato še povečala po letu 2000. Glede na osnovno tipologijo so novozgrajeni objekti po desetletjih v deležih dokaj enakomerno porazdeljeni, z izjemo obdobja po letu 2019, ko niso zgradili nobenega pokritega objekta ali športnega parka, temveč so uredili le površine na prostem. Obdobje pred letom 1960 je edino, v katerem je bilo zgrajenih več pokritih objektov kot površin na prostem.

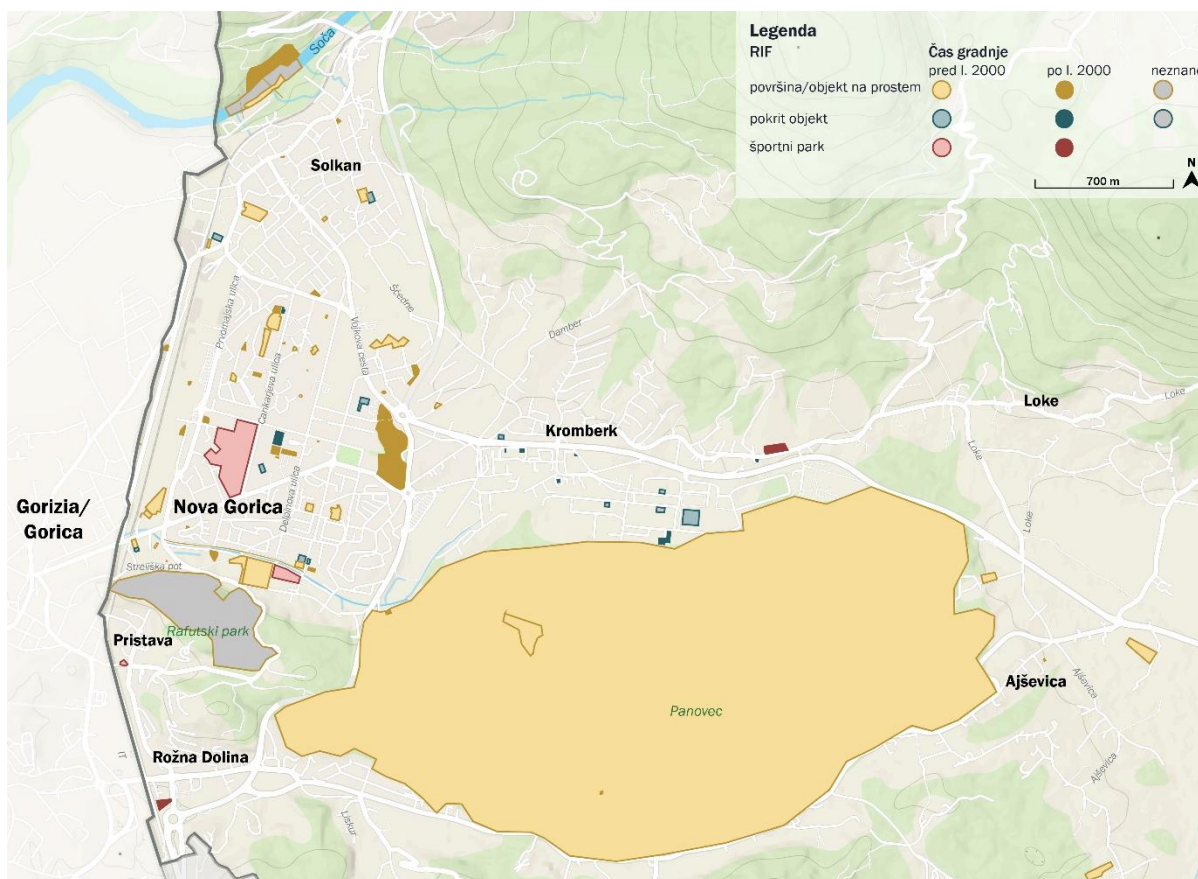

Slika 34: Časovna dinamika gradnje rekreacijske infrastrukture glede na osnovno tipologijo

Pri razdelitvi novozgrajenih objektov na tiste, zgrajene pred letom 2000 in po njem, opazimo upad gradnje športnih parkov in pokritih objektov (sliki 35 in 36). V obdobju po letu 2000 so gradili tako nove površine in objekte na prostem, kot tudi pokrite objekte, vendar delež površin/objektov na prostem močno prednjači pred ostalima osnovnima tipoma rekreacijske infrastrukture. Enak trend velja za objekte, zgrajene pred letom 2000.

Slika 35: Rekreativna infrastruktura glede na čas gradnje (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slika 36: Rekreativna infrastruktura v Novi Gorici in bližnji okolici glede na čas gradnje (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Nekatera rekreacijska infrastruktura je v občini prisotna že dalj časa. Vse vrtilčke so najverjetneje uredili že pred letom 1990, prav tako je večina umetnih površin za skupinske športe nastala pred letom 2000. Med infrastrukturo, ki je v občini prisotna že 30 in več let, so še smučišče, teniška igrišča, igrišče za minigolf, kotalkališče, kajakaški poligon in modelarska pista. Nekatera infrastruktura se je v občini pojavila šele v zadnjih letih, kar nakazuje na nove trende. Med najnovejšo infrastrukturo, ki je v občini prisotna šele nekaj let, so motorični park, adrenalinski park, spust po jeklenici, rolkarski poligon in infrastruktura, namenjena kolesarjenju (kolo park, kolesarske steze in proge za spust s kolesom – »downhill«).

Preglednica 2 prikazuje število in skupno površino rekreacijske infrastrukture glede na leto izgradnje. Za 10 objektov, ki skupno obsegajo nekoliko več kot 113 ha, v bazi ni podatka. Med temi največ površine zavzemajo naravna plezališča (56,5 ha) in gozdni park (39,7 ha). Iz preglednice prav tako razberemo, da je bila kljub manjšemu absolutnemu številu gradnja novih rekreacijskih objektov prostorsko intenzivnejša pred letom 2000 (približno 1.153 ha) kot po letu 2000. V zadnjem obdobju je bilo sicer zgrajenih 12 objektov več, a njihova skupna površina znaša le 33,6 ha.

Pokritih objektov je bilo pred letom 2000 zgrajenih 20 (zavzemajo 4,1 ha), po letu 2000 pa so zgradili 10 takšnih objektov (skupna površina 2 ha). Športni parki skupaj pokrivajo 18,2 ha.

Preglednica 2: Število in skupna površina rekreacijske infrastrukture glede na leto izgradnje

	zgrajeno pred letom 2000		Zgrajeno leta 2000 in pozneje		ni podatka	
	število	skupna površina (ha)	število	skupna površina (ha)	število	skupna površina (ha)
Površina/objekt na prostem, namenjeno (predvsem) rekreaciji	54	1.153,1	62	33,6	10	113,2
otroško igrišče	4	0,6	27	2,5	1	0,0
umetne površine za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton)	19	6,5	10	1,7		
zunanje balinišče	5	0,3	2	0,2		
drugo (npr. igrišče za multigolf, mize za namizni tenis, pristajališče za padalce)	4	179,2	2	4,5	1	5,3
travnato igrišče za skupinske športe	2	4,2	4	1,4		
mestni park	3	2,3	2	8,9		
zunanje jahališče	2	7,4	3	1,1		
naravno plezališče			1	5,5	3	56,5
strelišče in lokostrelsko območje	2	4,5	1	0,7	1	2,5
vrtički	4	4,0				
zunanji fitness			3	0,2		
gozdni park	1	896,2			1	39,7
pasji poligon	1	1,6	1	0,2		
teniško igrišče	2	0,4				
vzletišče za padalce					2	2,9
adrenalinski in pustolovski park			1	4,5		
igrišče za mini golf	1	0,3				
kolesarska pot			1	0,1		
kolo park (umetna površina)			1	0,7		
motorični park			1	0,4		
naravno kopališče					1	6,2
opremljena vstopna mesta za kajak, kanu	1	1,2				
rolkarski poligon			1	0,9		
smučišče	1	42,0				
športno letališče	1	2,1				
spust po jeklenici			1	0,2		
zunanje kotalkališče	1	0,2				
Pokriti objekt, namenjeno (predvsem) rekreaciji	20	4,1	10	2,1	1	0,2
večnamenska športna dvorana	12	1,7	7	2,0		
fitness studio	3	0,3			1	0,2
namenska/specializirana športna dvorana (atletska, gimnastična, plesna, za borilne veščine)	2	1,3	1	0,0		

drugo (npr. pokrito kotalkališče, večnamenski prostor)	2	0,4	1	0,1		
notranje strelišče			1	0,1		
center dobrega počutja	1	0,4				
Športni park	5	16,1	3	2.1		
športni park (samo zunanji objekti)	4	4,7	3	2.1		
športni park (zunanji in pokriti objekti)	1	11,4				

2.5 Opuščena rekreacijska infrastruktura

V prostoru najdemo tudi več primerov opuščene rekreacijske infrastrukture. Nekatere objekte in površine so opustili, ker so dejavnost preselili v nove prostore. Primer takšne infrastrukture je telovadnica ob osnovni šoli v Dornberku, ki so jo opustili, saj so leta 2016 v bližini zgradili športno dvorano Čuklja.

Slika 37a in b: levo: Stara šolska telovadnica v Dornberku (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); desno: Opuščeno večnamensko igrišče ob železniški progi (foto: Naja Marot)

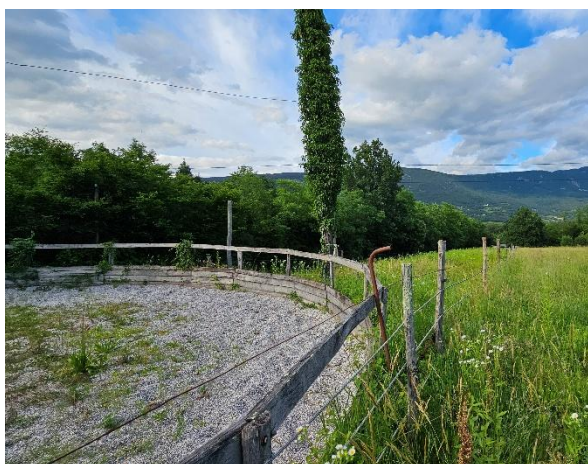
Nekatere rekreacijske površine so v prostoru še prisotne, vendar izvajanje rekreacije na njih ni več mogoče. Primer takšne površine je večnamensko igrišče ob železniški progi v bližini glavne železniškega kolodvora. Na igrišču so sicer še vedno označene talne črte, postavljena sta nogometna gola in koši, vendar danes stanovalci bližnjih blokov površino uporabljajo kot parkirišče. Poleg tega igrišča je bilo tudi balinišče. V času popisa (maja 2024) so bile v prostoru še vidne sledi, marca 2025 sledi niso več vidne, saj so v sklopu urejanja obmejnega prostora in železniške postaje območje preuredili.

Slika 38a in b: Območje opuščene balinišča ob železniški progi leta 2024 (levo) in 2025 (desno) (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Nekatere površine, kjer so v preteklosti stali objekti rekreacijske infrastrukture, pa so danes namenjene povsem drugačni rabi. V Kromberku je ob tovarni Meblo med letom 1954 in 1988 deloval letni plavalni bazen, v katerem so potekali plavalni tečaji, rekreativno plavanje in treningi vaterpola, poleg tega je imel bazen tudi vlogo protipožarne zaščite bližnje tovarne. Na mestu bazena danes stoji hotel Siesta. Tudi na Lokvah se je število in obseg rekreacijskih površin spremenil. V preteklosti so bile Lokve znano smučarsko središče, kjer so delovale tri smučarske vlečnice, ena pa še na Lazni. Med letoma 1953 in 1982 je na Lokvah delovala tudi smučarska skakalnica. Danes v primernih snežnih razmerah obratuje le ena žičnica.

Med opuščeno rekreacijsko infrastrukturo je tudi jahališče na Ajševici. Ajševica je bila konec 20. st. konjeniško središče, v bližini je bilo še več jahališč, ki jih danes ne najdemo več. Opustili so balinišči v Spodnji Branici in Dragovici, v času popisa je bilo nevzdrževano tudi balinišče pri domu upokojencev v Novi Gorici, ki pa je od leta 2025 zaradi novega vodstva spet v uporabi. Med opuščeno infrastrukturo je tudi en primer novejše, bolj trendovske infrastrukture. Leta 2022 so uredili zemeljski tekmovalni kolo park poligon pri kampu Lijak, ki pa je bil leta 2024 že opuščen. V gozdu v bližini Grgarja so nekaj časa organizirali paintball (približno okoli leta 2015), danes pa poligona oz. te dejavnosti tam ni več.

Slika 39a in b: Opuščeno jahališče na Ajševici (levo) in opuščeno balinišče v Dragovici (desno) (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Še en primer opuščanje rekreacijske dejavnosti, ki sicer ni potekala na posebni infrastrukturi, je avto-moto šport v Novi Gorici. Mestne ulice so bile v drugi polovici 20. st. (še posebej v 60-ih in 70-ih letih) prizorišče avtomobilskih dirk, trase so bile speljane po središču mesta, rally tekmovanj pa so se udeleževali dirkači z vsega sveta.

2.6 Fokus na kolesarski infrastrukturi

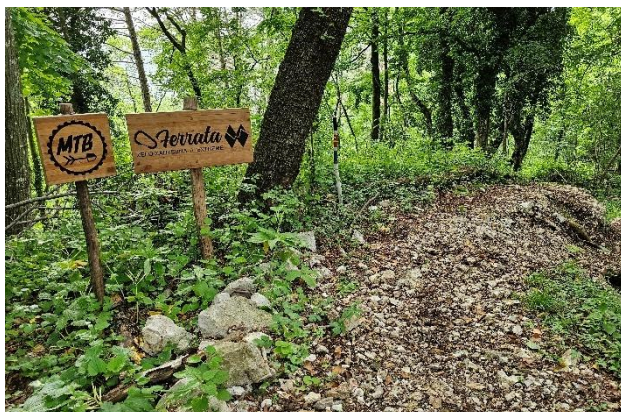
Obstoječa kolesarska infrastruktura

V Mestni občini Nova Gorica so urejene tako kolesarske steze v mestu kot tudi kolesarske povezave s sosednjimi območji (Kanalom, Šempetrom, Mirnom, Krasom, Brdi). Kolesarsko infrastrukturo v mestu so gradili v več fazah, saj so sredstva pridobili iz različnih razpisov in projektov. Leta 2024 so npr. zaključili z urejanjem kolesarskih stez na Rejčevi, Delpinovi, Vojkovi in Cankarjevi poti ter Ulici XXX. divizije. Uredili so tudi kolesarsko pot ob Kornu in namestili polnilne za električna kolesa. V mestu so kolesarske poti speljane bodisi ločeno bodisi so označene na vozišču manj obremenjenih cest.

Več kolesarskih poti je namenjenih čezmejnemu povezovanju, vzpostavili so že povezavo Nova Gorica-Gorica-Vipolže-Dobrovo. EZTS GO (Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje je vzpostavilo več

čezmejnih kolesarskih poti med Novo Gorico, Gorico, Šempetrom in širšim območjem Solkanskega polja, pripravili so tudi poseben zemljevid teh poti.

Na podeželju, npr. po Vipavski dolini, na Trnovski in Banjški planoti, je urejenih več kolesarskih poti, ki pa so večinoma umeščene na obstoječe lokalne ceste in druge poti. Urejenih je tudi več prog za gorsko kolesarjenje oz. MTB downhill trail-ov, ki vodijo s Škabrijela, Svete Gore, Sabotina, Markovega hriba in Trnovske planote nad Lokami. Nekaj prog je urejenih še v okolici Tabora, Branika in Dornberka. Niso pa vse MTB poti legalizirane, kot dobra praksa je bila omenjena pot Škabrijelka, ki jo urejajo in financirajo kolesarji sami prek svojega društva TCS.

Slika 40a in b: MTB pot Ferrata na Sveti Gori in kolesarska pot v Novi Gorici pri železniški postaji (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

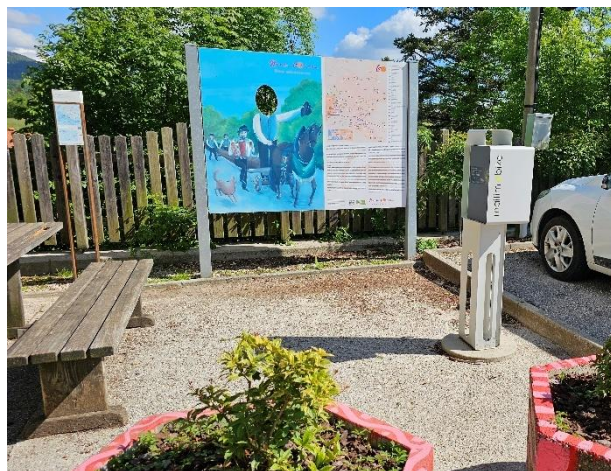
Več turno kolesarskih poti je urejenih tudi na Trnovski in Banjški planoti, in sicer:

- Slatna pod Sveto Goro: Prevala-Sveta Gora-Preški vrh-Bske-Grgarske Ravne-Bitež-Grgar-Prevala (23 km)
- Zeliščna in medena gozdna pot: Grgarske Ravne-Bate-Kanalski Vrh-Rebro-Grgarske Ravne (16 km)
- Razgledi med Alpami in Jadranom: Banjšice-Laze-Kanalski Vrh-Bate-Kuk-Banjšice (23,6 km)
- Pot tradicije in gozda: Čepovan-Lokovec-Bezgov hrib-Črni vrh-Čepovan (25,5 km)
- Pod vrhovi Trnovske planote: Lokve-Preval-Nemški hrib-Avška lazna-Turški klanec-Lokve (22 km)
- Skozi osrčje Trnovskega gozda: Lokve-Turški klanec-Mala lazna-Trnovo-Voglarji-Lokve (25,6 km)
- Panorama med Ravnico in Strmico: Prevala-Grgar-Zagorje-Podgozd-Voglraji-Trnovo-Ravnica-Vratca-Prevala (27 km)

Poti so primerne za gorsko in treking kolo, speljane so po lokalnih cestah ter gozdnih in poljskih poteh. Poti so zahtevnejše, saj premagajo tudi po 500 višinskih metrov in so primerne za kolesarje z več kondicije, možno pa jih je prekolesariti tudi z električnimi kolesi. Izposoje e-koles omogočajo lokalni ponudniki, npr. DS Camping na Banjšicah. Urejenih je več oskrbovalnih postaj za kolesa, npr. v Trnovem in Lokovcu. Planinsko društvo Nova Gorica ponuja tudi turno kolesarjenje med Dornberkom, Pedrovim, Trsteljem in Črnimi hribi. Pot je namenjena izkušenim gorskim kolesarjem. V občini sta tudi dva kolo park poligona, eden v Trnovem in eden pri kampu Lijak.

Leta 2015 je občina v Novi Gorici prvič vzpostavila sistem izposoje navadnih in električnih koles v okviru čezmejnega projekta CroTaL – Krajina in čezmejne kolesarske poti. Šlo je za Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013, sredstva pa so večinoma pridobili iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnega financiranja. Leta 2021 je v Novi Gorici zaživel sistem izposoje koles Go2Go, s katerim upravlja Nomago. Na območju Nove Gorice, Gorice, Rožne doline, Šempetra, Solkana, Kromberka in Lokev je več postaj, na katerih si je prek aplikacije možno izposoditi kolo. Leta 2022 so v sklopu priprav na evropsko prestolnico kulture sistem dodatno poimenovali še GO Borderless. ova Gorica

je bila maja 2025 prizorišče ene izmed etap kolesarskega dogodka Giro d'Italia, enega največjih italijanskih športnih dogodkov. Leta 2024 je bila Nova Gorica cilj kolesarske dirke Po Sloveniji.

Slika 41a in b: levo: Postaja za izposajo koles pri Športnem parku v Novi Gorici (foto: Naja Marot); desno: Polnilna postaja za e-kolesa v Trnovem (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Uporaba

Kolesarske poti v mestu prebivalci vsakodnevno uporabljajo. Nekateri se po njih vozijo po opravkih, gredo v službo ali pa kolesarijo rekreativno. Omenjeno je bilo, da je zanimanje za uporabo poti v mestu zelo veliko, kolesarska pot proti Šempetru je med najbolj obremenjenimi. Veliko jih kolesari tudi po kolesarki poti, speljani po Vipavski dolini.

Kolesarske poti na podeželju uporabljajo predvsem obiskovalci in turisti, kolesarijo individualno ali v skupini, kolesarit pridejo tudi družine. Kljub temu, da si je možno na planotah izposoditi električno kolo, obiskovalci večinoma pridejo s svojimi kolesi.

Slika 42: Kolesarska brv čez Soča pri Solkanu (foto: Naja Marot)

Financiranje

Kolesarske poti v Novi Gorici financirajo tako iz evropskih kot tudi nacionalnih in občinskih sredstev. Projekt vzpostavljanje povezanega kolesarskega omrežja Nove Gorice, ki so ga zaključili leta 2024, so financirali iz Evropskega sklada za regionalni razvoj prek operacij trajnostne mobilnosti z mehanizmom

celostnih teritorialnih naložb (CTN). Vrednost projekta je bila več kot 5 milijonov EUR, od tega je bilo sofinanciranih približno 2,4 milijona EUR sredstev.

Urejanje čezmejnih kolesarskih povezav financirajo v sklopu čezmejnih projektov. Kolesarsko povezavo med Brdi, Gorico in Novo Gorico so npr. uredili v sklopu projekta Državno kolesarsko omrežje Goriške razvojne regije, pri tem so sodelovali EZTS GO in sosednje občine tako na slovenski kot italijanski strani meje. Sredstva so pridobili v sklopu CTN projekta Isonzo-Soča. Tudi kolesarsko brv čez Sočo pri Solkanu je EZTS GO zgradilo v okviru projekta »Isonzo-Soča« Interreg Italija-Slovenija 2014–2020. Vrednost investicije je bila 1,4 milijona EUR, gradnjo je v celoti financiralo EZTS GO).

Predlaganje urejanje odsekov kolesarskih poti je možno tudi v okviru participativnega občinskega proračuna. Leta 2020 so npr. predlagali ureditev kolesarske poti med Dornberkom in Prvačino, a predlog ni prejel dovolj glasov.

Konflikti

Na Trnovski in Banjški planoti kolesarji uporabljajo različne poljske in gozdne poti, ki niso vedno predvidene za kolesarjenje, kar lahko zmoti lastnike zemljišč. Zato je bilo omenjeno, da je kolesarske poti na planotah pomembno načrtovati v soglasju z lokalno skupnostjo, krajani in lastniki zemljišč.

Problematično je lahko tudi umeščanje MTB oz. poti za gorsko kolesarjenje. Te poti kolesarji uredijo sami ali v dogovoru s krajevno skupnostjo, s čimer pa se nujno ne strinjajo posamezni lastniki zemljišč, čez katere je speljana trasa.

Mnenja sodelujočih v fokusnih skupinah glede uporabe električnih koles so bila deljena. Nekateri vedno bolj razširjeno uporabo e-koles podpirajo, češ da omogoča kolesarjenje tudi osebam z manj kondicije in starejšim. Drugi sogovorniki pa so uporabi e-koles zelo nasprotovali, češ da se jim zdijo e-kolesa težka in nevarna. Poveča se tveganje za nesrečo, saj kolesa uporabljajo tudi tisti, ki sicer prej še niso kolesarili. Zmotilo jih je, da se vedno več kolesarjev z e-kolesi podaja na Trnovsko planoto po strmi poti, ki je sicer namenjena avtomobilom, kolesarijo pa tudi po pohodniških poteh. Nekateri so nasprotovali MTB potem, ker jih je skrbel vidik varnosti. MTB poti, npr. s Svete Gore in Škabrijela, se na več mestih križajo s pohodnimi potmi, pa tudi cesto. Nekateri, ki redno hodijo do planinskega doma Kekec in do obeh vrhov, so poročali, da so pohodi zaradi gorskih kolesarjev postali manj prijetni, ker morajo ves čas paziti, da se ne bi znašli na poti kakemu kolesarju, ki po downhill progi vozi z veliko hitrostjo.

Tudi v mestu so bili omenjeni konflikti, povezani s kolesarji. Kolesarji poleg zanje predvidene infrastrukture uporabljajo tudi druge poti in ceste, kar lahko povzroči težave na področju varnosti različnih uporabnikov (kolesarjev, pešcev in voznikov). Kolesarsko omrežje v mestu ni povsem sklenjeno, na določenih mestih se kolesarska steza kar konča, kolesarji pa morajo nadaljevati po prometni cesti. Takšna situacija je bila omenjena pri kolesarski povezavi Nove Gorice s Kanalom.

3 Analiza rekreacijske ponudbe in navad

Objekti rekreacijske infrastrukture so osnova, da se na določenem območju lahko razvije ustrezna rekreacijska ponudba, prebivalci pa gojijo rekreacijske navade. Rekreacijska ponudba je ponavadi prilagojena posameznim ciljnim skupinam, ki jih lahko opredelimo na podlagi starosti (predšolski otroci, otroci, mladina, odrasli in starejši), spola, in v današnjem času zlasti trendom. Ponudba je odvisna tudi od razpoložljivosti objektov, zlasti pokrite rekreacijske infrastrukture, ki je največkrat prednostno namenjena moštvenemu in tekmovalnemu športu. Ponudba se lahko razlikuje tudi glede na finančno dostopnost, četudi finance največkrat niso omejitveni dejavnik rekreacijskih navad. Nanje ponavadi v največjih meri vpliva razpoložljiv čas ali motivacija posameznika. S fokusnimi skupinami smo širše raziskovali rekreacijske navade in pridobili tudi informacije, kako se rekreacijske navade spreminjajo skozi obdobja človekovega življenja in kaj nanje vpliva, ter tudi ilustrativne zemljevide lokacij, na katerih se običajno rekreirajo intervjuvanci. Njihovih odgovorov sicer ne moremo posplošiti, dajejo pa izhodiščno sliko o lokacijah, ki so običajno obiskane. Na podlagi identificiranih rekreacijskih navad in obiska lokacij lahko tudi ocenimo, kolikšna je raba obstoječe infrastrukture.

3.1 Rekreacijska ponudba v občini

V Mestni občini Nova Gorica obstaja več ponudnikov, tako športnih klubov in društev kot drugih zasebnih ponudnikov različnih rekreacijskih dejavnosti, vendar pa je večina ponudbe skoncentrirana v Novi Gorici in bližnji okolici. Na podeželju (na Trnovski planoti, Banjšicah, Vipavski dolini in dolini Branice) je ponudnikov manj, ponudba pa je pogosto vezana na prostovoljstvo.

Mesto in bližnja okolica

V Novi Gorici različni športni klubi in društva ter samostojni podjetniki ponujajo različne vrste rekreacije in tečajev. Največ ponudbe je na voljo za otroke, tako predšolske kot osnovnošolske. Otroci se lahko med drugim udeležijo različnih tečajev, npr. plavanja, smučanja, rolanja, trenirajo lahko različne borilne veščine in moštvene športe, npr. roket, nogomet, lahko pa tudi plešejo, kotalkajo, jahajo, se udeležujejo taborniških dejavnosti, hodijo na izlete, se potapljajo in telovadijo. Organizirani treningi in vadbe najpogosteje potekajo v Novi Gorici, nekateri klubi pa svoje dejavnosti izvajajo na drugih lokacijah, npr. potapljanje poteka v Fiesi, nekateri smučarski tečaji pa v Trbižu v Italiji. Poleg dodatne rekreacijske ponudbe se otroci z različnimi športnimi dejavnostmi ukvarjajo tudi v sklopu šolskih programov. Nekateri klubi ponujajo aktivnosti le za en spol, npr. treniranje nogometa in rokometa je v nekaterih klubih na voljo le fantom, odbojka pa le dekletom. Ker pa več klubov ponuja podobne aktivnosti, lahko odbojko v nekaterih klubih igrajo tako dekleta kot fantje.

Nekateri klubi in društva ponujajo aktivnosti izključno za odrasle. Odraslim so na voljo aktivnosti, kot so namizni tenis, vaterpolo, borilne veščine, golf, jahanje, šola letenja, jadralno padalstvo, pohodništvo, (gorsko) kolesarjenje, fitnes, pilates, karting, pa tudi nogomet, ribolov in različne plesne oblike vadb. Nekaj ponudbe je posebej prilagojene starejšim, nekatera društva in klubi in ponujajo posebne oblike rekreacije za starejše, kot je npr. senior vadba in telovadba. Tudi balinajo predvsem starejši. Poleg tega lahko se

lahko starejši udeležujejo pohodov, plavajo v pokritem in zunanjem bazenu, lovijo ribe, kolesarijo, lahko pa tudi hodijo v fitnes, vendar pa je tej starostni skupini na voljo manj različnih dejavnosti. Predvsem upokoјenci se udeležujejo tudi organiziranih izletov in letovanj, ki jih organizirajo različna društva upokoјencev. V sklopu teh društev upokoјenci tudi balinajo, igrajo pikado in prstomet.

V Novi Gorici delujejo tudi društva, ki so namenjena različnim ranljivim skupinam, npr. društvu paraplegikov in vojnih invalidov. V sklopu teh društev organizirajo aktivnosti posebej za paraplegike in invalide, npr. kopalne dneve v Novi Gorici (novogoriški pokrit bazen ima dvizno dno) in Izoli, igrajo pa tudi namizni tenis, badminton, lahko trenirajo atletiko in kegljajo.

Slike 43a–c: Primeri plakatov z informacijami o rekreacijski ponudbi (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Podeželje

Večina športnih klubov in društev ter drugih ponudnikov v občini deluje v Novi Gorici, na podeželju je društev malo. Večkrat aktivnosti za prebivalce organizirajo v okviru krajevne skupnosti ali drugih lokalnih društev (npr. društva žena in deklet) ali pa pobudo prevzamejo zavzeti posamezniki oz. pogosteje posameznice, ki prostovoljno organizirajo vodene vadbe, npr. zumbo, pilates in telovadbo za starejše. Ponudba je odvisna od interesa, če ni dovolj zainteresiranih prebivalcev, ki bi redno obiskovali vadbe, se vadbe po navadi ukinejo. V podeželskih naseljih vadbe pogosto potekajo v prostorih krajevnih skupnosti ali drugih društev (npr. kulturnih, gasilskih) ali pa se prebivalci na organizirano vadbo peljejo v Novo Gorico. Sicer pa je na podeželju priljubljena individualna vadba, torej da prebivalci hodijo, kolesarijo, delajo v gozdu in vrtnarijo. Ponudbe za otroke na podeželju skoraj ni, izjema je šola jahanja. Preglednica 3 prikazuje pregled nekaterih ponudnikov rekreacijske ponudbe v občini.

Na podeželju so na voljo tudi aktivnosti, kot so jahanje in padalstvo, vendar pa sta ti dejavnosti namenjeni ožji skupini prebivalcev, npr. tudi dnevnim obiskovalcem – rekreativcem od drugod ali turistom. Podoben primer je tudi multigolf na Lokvah, ki ga lokalni prebivalci ne uporabljajo. Prebivalci na podeželju se lahko organizirano ob posebnih priložnostih (npr. krajevnem prazniku) udeležujejo pohodov, v Grgarju pa lahko predvsem starejši tudi balinajo. Različne rekreacijske dejavnosti potekajo tudi v sklopu krajevnih proslav, npr. podeželske igre v Grgarskih Ravnah.

Preglednica 3: Glavni ponudniki na področju rekreacije

Ponudnik	Programi	Ciljne skupine
Mali akrobat - Marjeta Cejan s.p.	Razvojno-gibalni program, rolanje, najem športne opreme	Malčki in predšolski otroci

Junior Club šport & rekreacija	Plavanje, smučanje, rolanje, športna šola	Otroci
Društvo Mladi nogometaš Gorica	Nogomet	Otroci, mladina
Športno društvo Budokai Nova Gorica	Kickbox (začetni, rekreativni in tekmovalni program), tečaj samoobrambe (budokai, krav maga)	Otroci, mladina
Klub za umetnostno kotalkanje Nova Gorica	Umetnostno kotalkanje	Otroci, mladina
Karate društvo Samurai Nova Gorica	Karate, tai chi	Otroci, mladina
Košarkarsko društvo Nova Gorica mladi	Košarka	Otroci, mladina
Konjeniški klub Mandrija	Jahanje	Otroci, mladina
Kulturno umetniško društvo Plesne sanje	Plesni tečaji	Otroci, mladina
Športno društvo Sonček	Plavalni tečaji, tenis tečaji, športna gimnastika, rolanje	Otroci, mladina
Društvo rod soških mejašev	Taborniška dejavnost	2.-9. razred OŠ
Kolesarski klub Djak, Nova Gorica	Kolesarjenje	Otroci do 4. leta in starejši otroci (do 14. leta)
Smučarski klub Gorica	Smučanje, smučarski tečaji	Predvsem osnovnošolci
Športno društvo Stara Gora pri Novi Gorici	Mali nogomet, planinstvo, pohodništvo, ples	Mladi, plesna skupina Kocke za dekleta od 6 do 16 let
Medobčinska nogometna zveza Nova Gorica	Nogomet	Mladi
VIP Dance	Ples	Mladi
Twirling-mažoretno društvo Nova Gorica	Twirling, možoriranje	Mlajša dekleta
Odbojkerski klub Gorica	Odbojka	Deklice, mlajše ženske
Moški rokometni klub Nova Gorica	Rokomet	Dečki, mladinci
Športno društvo DOJO Nova Gorica	Ju jitsu	Starejši od 7 let
Judo Klub Gorica	Judo	Pred- in osnovnošolci, odrasli
Planinsko društvo Nova Gorica	Pohodništvo, alpinizem, kolesarstvo, smučanje, mladinski tabori	Pred- in osnovnošolci, odrasli, starejši
Goriško gimnastično društvo	Gimnastika	Pred- in osnovnošolci, odrasli
Nogometno društvo Gorica	Nogomet	Samo moški spol: otroci, mladina, odrasli
Kegljaški klub Gorica	Kegljanje	Otroci, mladina, odrasli
Športni klub Twist	Gimnastika, ples, cheerleading	Gimnastika za najmlajše, osnovnošolci (dekleta in fantje), odrasli
Pro Dance Company	Plesni tečaji (break dance, hip hop, jazz balet, orientalski tribal fusion)	Otroci (plesna igralnica za 3-4 leta + mala šola plesa za 5-7 let), mladina (začetni in nadaljevalni), odrasli (plesna rekreacija za odrasle)
Plesno društvo Duo Kamikazete	Zračna aerobika, ples ob drogu	Otroci, odrasli
Nogometni klub Vodice Šempas	Nogomet	Otroci, odrasli

Turistično-kulturno in športno društvo "Lo-ko" Lokve	Zimski športi, smučarski tečaji	Otroci, odrasli
Goriški športni klub	OŠ: odbojka, atletika, predšolska telovadba, atletski kamp; rekreacija za odrasle	Osnovnošolci, odrasli
Namiznoteniški klub Gorica	Namizni tenis	Mladina, odrasli
Športno društvo Gorica - sekcija karate	Karate	Mladina, odrasli
Potapljaški klub Mehurček	Tečaj potapljanja	Mladina, odrasli
Kolesarski klub Nova Gorica	Tekmovalno kolesarjenje	Mladina, odrasli
Kajak klub Soške elektrarne	Tečaja kajaka, kajak	Mladina, odrasli
Plesna šola KreArt	Ples (modern jazz, break dance, hip hop, jazz balet)	Mladina, odrasli
TCS Nova Gorica	Gorsko kolesarjenje	Mladina, odrasli
Društvo za borilne veščine Yama Michi Dojo-Aikido društvo	Borilne veščine	Otroci od 5. leta, najstniki, moški in ženske vseh starosti
Teniški klub Gorica	Tenis	Mladi, odrasli, starejši
Plavalni klub Nova Gorica	Plavanje, šola plavanja	Mladi, odrasli, starejši
Karate klub Ki-ryu Nova Gorica	Karate	Otroci, odrasli, starejši
Konjeniški klub Vrtnica	Preskakovanje ovir, dresurno jahanje, šola jahanja, izpit Jahač 1 in 2, jahalni tabori	Otroci, odrasli, starejši
Športno društvo Dornberk	Atletika, nogomet, rekreacija	Otroci, odrasli, starejši
S-fit, šport in rekreacija Slavica Ilič, s.p.	Zumba, salsation vadba, funkcionalna vadba, nirvana vadba	Mladi, odrasli, starejši
MagmaX fitnes, bowling in biljard	Kegljanje, spinning, fitnes, biljard	Dijaki, študenti, odrasli, starejši
Power studio	Pilates	Odrasli
Vaterpolo klub Gorica	Vaterpolo	Odrasli
Aeroklub "Edvard Rusjan" Nova Gorica	Jadralno letalstvo	Odrasli
Društvo polet Nova Gorica	Jadralno padalstvo, tandem skoki	Odrasli
Aeroklub Gorica	Šola letenja	Odrasli
Goriški golf klub	Golf	Odrasli (člani)
Ribiška družina Soča	Športni ribolov, muharjenje	Odrasli, starejši
Športno turistično društvo Kromberk-Loke	Pohodništvo, kolesarski kros	Odrasli, starejši
Območna balinarska zveza Nova Gorica	Balinanje	Starejši
Balinarski klub Tabor Ozeljan	Balinanje	Starejši
Društvo paraplegikov severne Primorske	Letovanja, kopalni dnevi, namizni tenis, atletika	Invalidi, paraplegiki

3.2 Posebnosti rekreacijske ponudbe v občini

Po priljubljenosti v občini izstopa nogomet, ki je bil omenjen kot najbolj priljubljena rekreacijska dejavnost v občini, še posebej med mlajšimi. V občini je zelo opazna razlika med rekreacijsko ponudbo v mestu in bližnji okolici ter na podeželju. V Novi Gorici delujejo številni klubi in društva, na podeželju pa je organizirana rekreacija odvisna od prostovoljstva in stopnje aktivnosti lokalnih kulturnih, gasilskih ali upokojenskih društev. Nova Gorica ima obširno podeželsko zaledje, ki ponuja veliko možnosti za rekreacijo na prostem, predvsem pohodništvo, tek in kolesarjenje, za Trnovsko planoto sta specifični dejavnosti tudi jadralno padalstvo in zmajarstvo. Jahanje je še izmed podeželskih dejavnosti. Na Banjšicah, v Čepovanski dolini in na Ajševici je več jahališč in ponudnikov šole jahanja in terenskega jahanja. Posebnost občine je tudi število klubov in društev (3), ki ponujajo dejavnosti v zraku, kot so šola letenja, tandem skoki, jadralno padalstvo in letalstvo. Takšna ponudba dejavnosti v zraku je povezana tudi s tradicijo, saj je bil prav v okolici Gorice na začetku 20. stoletja izveden eden izmed prvih poletov z motornim letalom.

V Novi Gorici se je v zadnjih letih povečalo število zasebnih ponudnikov vodenih, skupinskih, plesnih in individualnih vadb. Več je samostojnih podjetnikov, ki ponujajo predvsem plesne oblike vadb za različne starostne skupine. Med upokojenci izstopa priljubljenost balinanja, pikada in prstometa. Pri starejših je priljubljena oblika rekreacije vrtnarjenje bodisi na lastnem vrtu ob hiši bodisi na najetem vrtničku v mestu.

Posebnost novogoriške občine je tudi ponudba za ranljive skupine, in sicer za invalide in paraplegike. Leta 2023 so ustanovili društvo ParaGO, ki je med drugim namenjeno spodbujanju športa med invalidi, za rekreacijsko ponudbo za invalide in paraplegike skrbita tudi Društvo paraplegikov Severne Primorske in Društvo vojnih invalidov Severne Primorske, ki delujeta v Novi Gorici in širše v Goriški regiji.

Slika 44a in b: levo: Vzletno mesto za jadralne zmajarje pod Kopitnikom (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec); desno: Pokrito kotalkališče (foto: Naja Marot)

3.3 Rekreacijske navade danes

Mlajši

Pri mlajših so najbolj priljubljeni moštveni športi, še posebej nogomet. Osnovnošolci se rekreirajo v sklopu šolskih športnih aktivnosti, poleg tega v športnih klubih in društvih obiskujejo različne treninge in vadb. Med osnovnošolci so bili omenjeni namizni tenis, rokomet, odbojka, pohodništvo, gimnastika, plezanje in različne oblike plesnih vadb. Predvsem najmlajši, ki živijo v Novi Gorici, se igrajo na različnih otroških igriščih v mestu, osnovnošolci pa se vključujejo v taborniške aktivnosti, med katerimi so orientacijski tek in druga taborniška tekmovanja. Med dijaki in študenti je priljubljeno obiskovanje fitnesa. Obiskujejo različne fitnes studie tako v Novi Gorici kot v Šempetru, hodijo v Panovec, kjer uporabljajo fitnes na prostem, trim

stezo in druge poti. Med bolj specifičnimi oblikami rekreacije, s katerimi se ukvarja mladina, je bil omenjen še motokros. Mlajši organizirane treninge obiskujejo večinoma v Novi Gorici, tudi mladina s podeželja se najpogosteje na treninge vozi v Novo Gorico oz. jih zaradi slabše funkcionalno javnega prevoza na treninge vozijo starši in drugi skrbniki. Sodelujoči na fokusni skupini so kot lokacije, kjer se najpogosteje rekreirajo, navedli predvsem tiste v bližini njihovih bivališč oz. mesta Nove Gorice. Kot privlačno pohodniško destinacijo so omenili Sabotin in Brda, kjer tudi kolesarijo. Na splošno se mladi najpogosteje rekreirajo v bližini svojega bivališča.

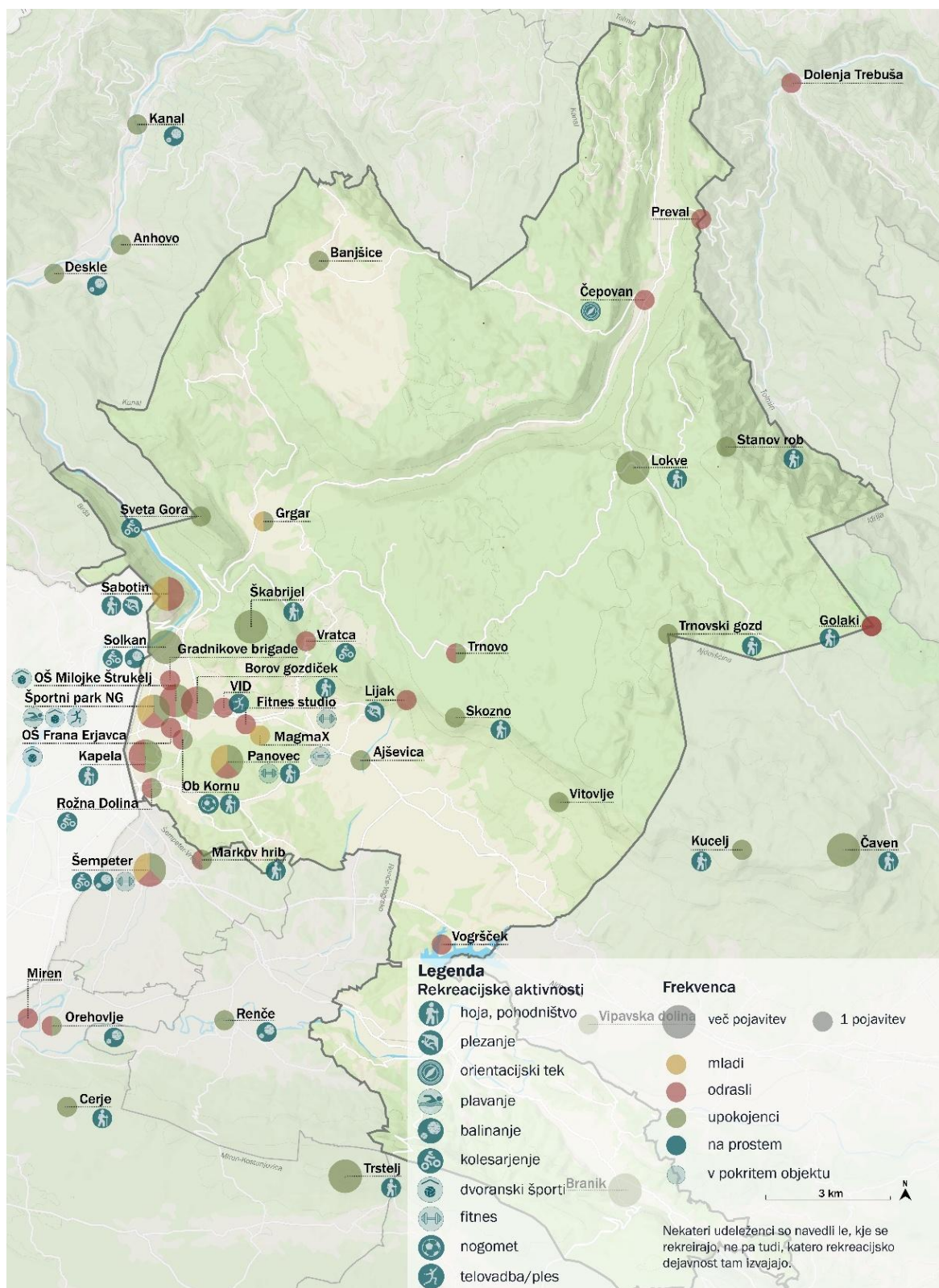
Odrasli

Pri odraslih je hoja oz. pohodništvo ena najbolj priljubljenih oblik rekreacije. Kot priljubljene pohodniške destinacije so bili omenjeni vrhovi na Trnovski planoti (npr. Golaki, Angelska gora) in različni kraji na Krasu (npr. Opatje selo in Kostanjevica na Krasu). Odrasli, sodelujoči v fokusni skupini, so med kraji za pohodništvo navedli tudi druge kraje v Goriški regiji, npr. slap Kozjak pri Kobaridu, slap Boko, Šunikov vodni gaj v Lepeni, Velika korita Soče in izvir Soče). Za sprehode v bližnji okolici Nove Gorice sta priljubljene lokaciji Panovec in Kapela. Vse bolj priljubljeno pri odraslih postaja obiskovanje organiziranih vodenih plesnih oblik vadb, namenjenih predvsem sprostitvi, ki jih ponuja vse večje število zasebnih ponudnikov in društev na tem področju. Nekateri se z rekreacijo ukvarjajo v sklopu različnih športnih društev, npr. z borilnimi veščinami, potapljanjem, streljanjem. Vedno več odraslih se ukvarja s kolesarjem, tako cestnim kot tudi gorskim. Odrasli se najpogosteje rekreirajo v Goriški regiji (predvsem pohodništvo in kolesarjenje), organizirano (v sklopu tekmovanj) pa tudi v drugih krajih po Sloveniji.

Starejši

Med upokojenci je ena najbolj priljubljenih oblik rekreacije hoja. Kot lokacijo za lažje sprehode v občini so omenili Panovec, med manj zahtevnejšimi vzponi so še Škabrijel, v sosednjih občinah Trstelj, Cerje in različni kraji na Krasu. Upokojenci so omenili, da se radi sprehajajo na različnih lokacijah v Italiji, kot so Debela Griža/Monte San Michele, Rilkejeva in Napoleonova pot ter različni vrhovi v tržaškem zaledju. Nekateri upokojenci se redno z vlakom zapeljejo do Bohinjske Bistrice, Bleda ali Vintgarja in nato hodijo okoli Blejskega in Bohinjskega jezera, gredo v Vintgar ali na Pokljuko. Tisti, ki prebivajo na Trnovski planoti, hodijo na vrhove, kot so Stanov rob nad Lokvami, in na druge lokacije v Trnovskem gozdu. Tudi upokojenci, ki prebivajo v Novi Gorici, se pogosto rekreirajo na Trnovski planoti, hodijo na vrhove, kot so Čaven, Kucelj in Golaki. Nekateri upokojenci se odpravijo tudi na zahtevnejše pohode, npr. na Razor in Krn. Med upokojenci je priljubljeno plavanje, nekateri koristijo možnost brezplačne oz. sofinancirane karte za obiskovanje pokritega bazena v Novi Gorici. Med moškimi je priljubljeno balinanje, v zadnjem času pa balina tudi več žensk. Redno se udeležujejo balinarskih tekmovanj na različnih lokacijah predvsem v Goriški regiji (npr. Renče, Deskle, Kanal, Tolmin), trenirajo pa na lokalnih baliniščih, npr. v Solkanu, Novi Gorici in Ozeljanu. Nekaj upokojencev tudi kolesari, nekateri z navadnimi kolesi, drugi z električnimi, kolesarijo po Vipavski dolini, s kolesom pa gredo tudi na Sveto Goro. Med upokojenkami je priljubljeno obiskovanje vodenih vadb oz. telovadb, v zadnjem času pa telovadi tudi nekaj moških. Med preostalimi rekreacijskimi dejavnostmi so še tek na smučeh, tek, pikado, odbojka in vrtnarjenje. Upokojenci, ki so sodelovali na fokusnih skupinah, so povedali, da se med upokojenci rekreira več žensk kot moških. Na splošno se upokojenci največ rekreirajo v bližini svojih bivališč in na različnih lokacijah v Goriški in Gorenjski regiji, pa tudi na bližnjih lokacijah v Furlaniji-Juljski krajini.

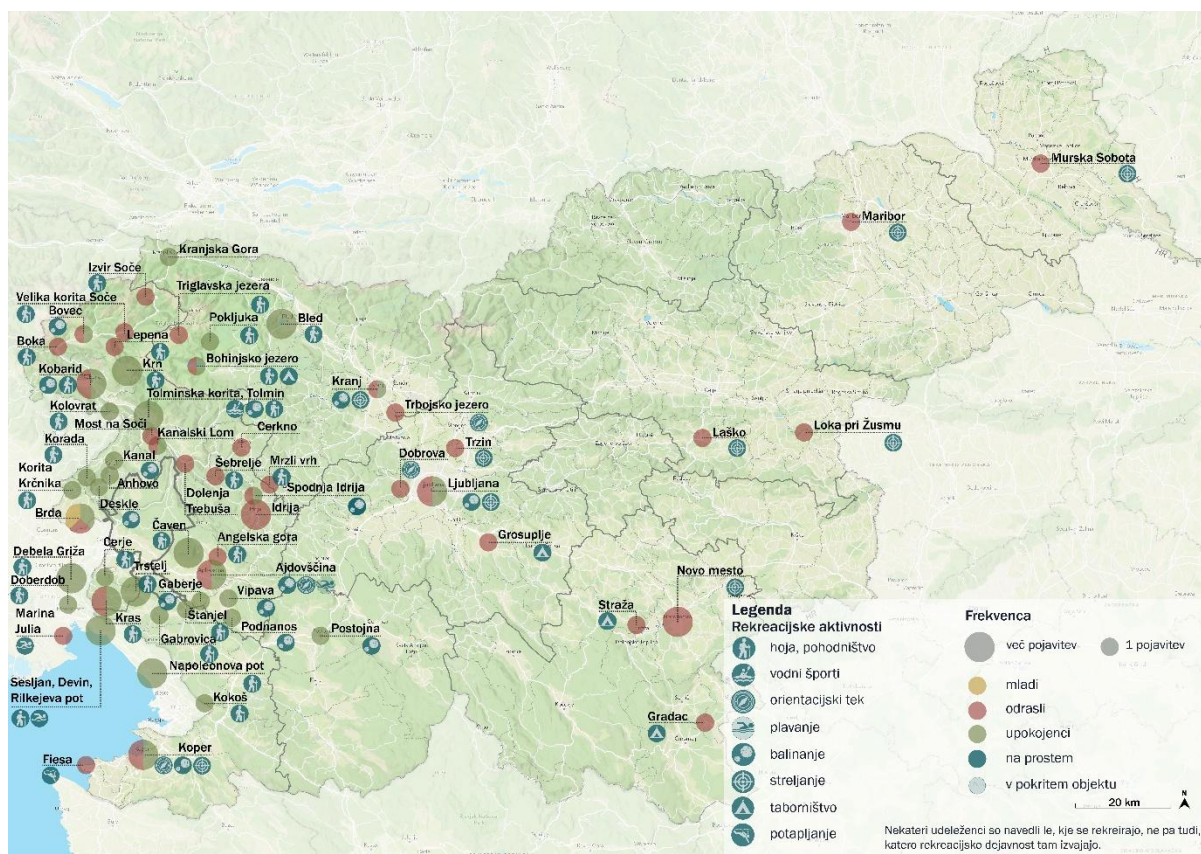
Zemljevida na slikah 45 in 46 prikazujeta lokacije, ki so jih označili udeleženci fokusnih skupin. Ne gre za posplošen prikaz, kje se rekreirajo prebivalci, ponujata pa zemljevida ilustrativen prikaz priljubljenih lokacij za rekreacijo tako mestnega kot podeželskega prebivalstva v občini in drugih regijah. Nekateri udeleženci so poleg lokacije navedli tudi rekreacijsko dejavnost, ki jo tam izvajajo, nekateri pa le lokacijo rekreiranja na splošno brez specifične dejavnosti.

Slika 45: Ilustrativna slika lokacij, na katerih se v občini in njeni bližnji okolici rekreirajo udeleženci fokusnih skupin. Ne gre za posplošeno sliko, ampak slikovni prikaz odgovorov 23 oseb (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Udeleženci fokusnih skupin so poročali tudi o tem, na katerih lokacijah zunaj občine se še rekreirajo. Predvsem odrasli, ki se rekreirajo v sklopu kakšnega društva, so omenili kraje, kjer potekajo tekmovanja, npr. strelska tekmovanja v Mariboru, Murski Soboti in Novem mestu. Osnovnošolci, ki se ukvarjajo s taborniško dejavnostjo, se rekreirajo na lokacijah, kjer potekajo tabori in tekmovanja v orientacijskem teku. Med takšnimi lokacija so bili med drugim omenjeni Straža v dolini Krke, Grosuplje, Gradac v Beli krajini in Ajdovščina. Upokojenci, ki balinajo, se rekreirajo na različnih lokacijah predvsem v Goriški regiji, kjer potekajo tekmovanja v okviru balinarske lige. Tiski, ki se v okviru potapljaškega kluba potapljajo, so kot lokacijo rekreiranja navedli Fiesco.

Upokojenci, ki koristijo zastoj javni prevoz, so povedali, da se z vlakom po bohinjski železnici zapeljejo na Gorenjsko, kamor gredo hodit okoli Bohinjskega in Blejskega jezera ali na Pokljuko. Med pohodniškimi destinacijami v drugih občinah so priljubljeni še vrhovi v Julijskih Alpah (npr. Krn in Krnska jezera), destinacije v Idrijsko-Cerkljanskem hribovju (npr. Mrzli vrh nad Žirni in Šebrelje), lokacije v dolini Soče (slap Boka, Velika korita Soče, slap Kozjak, Lepena in Tolminska korita), vrhovi, kot so Kolovrat nad Kobaridom, Korada, Kokoš in Trstelj, ter druge lokacije na Krasu. Priljubljena destinacija za hojo in kolesarjenje so tudi Brda, še posebej so bila omenjena korita Krčnika. Zaradi bližine Italije se več prebivalcev rekreira tudi v Furlaniji-Julijski krajini, in sicer v Sesljanju in Devinu (plavanje, pohodništvo), na Napoleonovi in Rilkejevi poti (pohodništvo), Marini Julii (plavanje), ob Doberdobskem jezeru (pohodništvo), še posebej priljubljena pohodniška destinacija pa je Debela Griža/Monte San Michele.

Slika 46: Ilustrativna slika lokacij, na katerih se zunaj občine rekreirajo udeleženci fokusnih skupin. Ne gre za posplošeno sliko, ampak slikovni prikaz odgovorov 23 oseb (kartografska podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Rekreacijske navade: razlike med mestom in podeželjem

Na rekreacijske navade prebivalcev vpliva tudi lokacija bivališča in bližina rekreacijske infrastrukture. Nekatere rekreacijske dejavnosti so priljubljene ne glede na lokacijo bivanja. Med takšnimi sta hoja in kolesarjenje, ki se ju izvaja na prebivalstvu bližnjih lokacijah. V Novi Gorici sta to Panovec (trim steze, fitnesa na prostem, sprehajalnih poti) in Kapela, na podeželju pa seveda obiskovanje vrhov na planotah. Obiskovanje pokritega in letnega bazena v Novi Gorici je bolj priljubljeno pri tistih, ki prebivajo v Novi Gorici in okolici, saj lahko lažje dostopajo do obeh bazenov. Na bazena sicer hodijo tudi prebivalci iz nekoliko bolj oddaljenih krajev, npr. Grgarja in Lokev, a bazen obiskujejo manj pogosto. Obiskovanje organiziranih vadb je bolj priljubljeno v mestu, kjer so takšne vadbe prostorsko dostopnejše. Dostop do organiziranih vadb je večji izziv za prebivalce s podeželja, vadbe v lokalnem okolju so po navadi odvisne od angažiranosti posameznikov in lahko trajajo le krajše obdobje. Prebivalci iz nekaterih podeželskih krajev, ki so se udeležili fokusnih skupin, so tako povedali, da pogrešajo več ponudbe organiziranih vadb tudi na podeželju, npr. v Braniku in Trnovem. Razlika med mestom in podeželjem je tudi lokacija izvajanja vodenih vadb, npr. telovadbe, pilatesa ali zumba, v mestu pogosto potekajo v športnih dvoranah, v podeželskih naseljih pa jih organizirajo v večnamenskih prostorih ali dvoranah drugih društev, npr. v gasilskem domu, prostorih kulturnega društva ali krajevne skupnosti.

Nobena rekreacijske dejavnost med lokalnimi prebivalci ne izstopa po priljubljenosti le na podeželju ali v mestu. Je pa v mestu nekoliko bolj priljubljeno obiskovanje organiziranih vadb, fitnesov na prostem (pri mlajših) in fitnes studiev. Na podeželju se jih več ukvarja z vrtnarjenjem in delom v gozdu. Izvajanje nekaterih dejavnosti je mogoče le na podeželju (npr. jadrarno padalstvo in zmajarstvo ter jahanje), vendar pa se s temi dejavnostmi ukvarja le malo lokalnih prebivalcev in so večinoma namenjene obiskovalcem in turistom. Podeželski del občine je priljubljena destinacija za rekreacijo, predvsem pohodništvo in kolesarjenje, za mestno prebivalstvo, še posebej ob vikendih se obisk na Trnovski in Banjški planoti poveča.

3.4 Rekreacijske navade v preteklosti

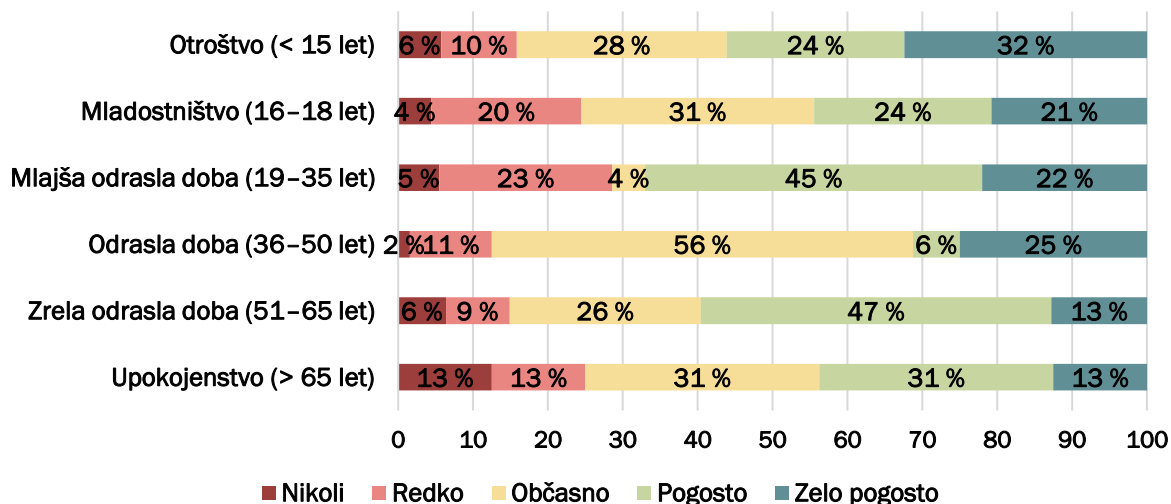
Udeleženski fokusnih skupin so razpravljali o rekreacijskih navadah v preteklosti. Starejši udeleženci so opisali, kako so se njihove rekreacijske navade spreminjale v različnih življenjskih obdobjih, nekateri so opisali stanje pred 30 leti, drugi pa tudi pred 50 in več leti, mladi pa so povedali, kako so se rekreirali v otroštvu, torej pred približno 10 leti (Preglednica 4). V preteklosti so se otroci več igrali zunaj, več je bilo improvizirane rekreacije, igrali so se različne igre z žogo (npr. med dvema ognjema), plezali so po drevesih, se igrali skrivalnice in se lovili. Za tiste otroke, ki so odrasčali na kmetih, sta bila načina rekreacije tudi delo na njivi in pomoč pri kmečkih opravilih. Mladina se je vključevala v različna lokalna športna društva, organizirano so se rekreirali, npr. trenirali so boks, telovadili, igrali odbojko, kotalkali in se ukvarjali s kajakaštvom na Soči. Poleg tega so hodili v hribe in smučali, npr. na Lokvah, kjer je bila poleg smučišča tudi smučarska skakalnica, še ena vrsta rekreacije pa je bilo letovanje. Mladina se je prevažala s poniji, npr. zapeljali so se iz Solkana v Grgar. Na podeželju je bilo tako kot za otroke tudi za mladino delo na kmetiji način rekreacije.

V odrasli dobi rekreaciji v preteklosti ni bila tako pogosta, odrasli so bili pogosto zaposleni s službo in družino, v prostem času pa so nekateri gradili svoje hiše, kar je bilo navedeno kot način rekreacije. Kljub temu pa so bili nekateri tudi pred približno 30 leti zelo aktivni, več je bilo neorganizirane rekreacije, v prostem času so hodili plavat, vozili so se z motorji, hodili so v hribe, izvajali aerobiko, plesali, kolesarili, igrali odbojko, nekateri pa so že v mlajši odrasli dobi začeli z balinanjem, ki je danes bolj značilno za starejšo populacijo. Tisti, ki so živeli na podeželju, so nadaljevali z delom na kmetiji, tisti, ki so živeli v Novi Gorici in okolici, pa so hodili na izlete na Trnovsko planoto, npr. na Čaven. Kljub temu da so starejši

udeleženci fokusnih skupin omenili omejujoče dejavnike za rekreacijo, kot je služba, ni nihče poročal, da se tudi v odrasli dobi z družino ne bi rekreiral. Nekateri so z družino hodili na izlete, med drugimi aktivnostmi so bili omenjeni še tek, gorski tek, tek na smučeh, smučanje, igranje odbojke, ples, kolesarjenje, sprehajanje psa, kot način rekreacije je bilo omenjeno celo petje. Največje razlike v rekreacijskih navadah v preteklosti in danes so bile opažene pri starejših. V preteklosti rekreacija med starejšimi ni bila razširjena, prav tako ni bilo organiziranih vadb, prilagojenih starejši populaciji, niti ni bilo različnih ugodnosti, kot je subvencionirana karta za obisk bazena za upokoјence. Pri nekaterih starostnih skupinah se določene rekreacijske navade niso spremenile, igre z žogo so bile priljubljene tako pri otroci, ki so odraščali pred 50 in več leti, priljubljene pa so tudi pri današnji mladini.

Preglednica 4: Rekreacijske navade različnih starostnih skupin v preteklosti kot je poročalo 23 udeležencev fokusnih skupin (osnova je leto 2025)

	Otroštvo	Mladostništvo	Odrasla doba pred družino	Odrasla doba z družino
Mlajši	Pred 10 leti Aktivnosti v naravi, rokomet, ples, odbojka, nogomet, igre z žogo, lovjenje			
Odrasli	Pred 30-40 leti Tek, smučanje, moštveni športi, košarka, gimnastika, ples, mažoretke, vaterpolo, taborništvo, umetnostno kotalkanje	Pred 20-30 leti Tek, smučanje, pohodništvo, borilne veščine, odbojka, ples, gimnastika, vaterpolo, košarka, taborništvo	Pred 10-20 leti Tek, smučanje, kolesarjenje, borilne veščine, pohodništvo, ples, aerobika, funkcionalna vadba, joga, rolanje, taborništvo	
Starejši	Pred 50 in več leti Igre z žogo, nogomet, rokomet, namizni tenis, pomoč na kmetiji, delo na njivi, atletika, vožnja s kolesom, skupinske igre, tek, plavanje, plezanje po drevju, skrivalnice, kajak	Pred 40-50 leti Boks, kolesarjenje, nogomet, namizni tenis, kmečka opravila, letovanje, hoja, ples, odbojka, košarka, smučanje, plavanje, orodna telovadba, rokomet, kajak na divjih vodah	Pred 30-40 leti Nogomet, namizni tenis, kmečka opravila, kolesarjenje, smučanje, plavanje, vožnja z vespo, hoja, aerobika, pohodništvo, košarka, balinanje, odbojka, kajak	Pred 20 leti in več Hoja, plavanje, tek na smučeh, gradnja hiše, kmečka opravila, kolesarjenje, sprehajanje psa, ples, smučanje, pohodništvo, aerobika, izletništvo, odbojka, gorski tek, petje

Slika 47: Ukvarjanje z rekreacijo v različnih življenjskih obdobjih (različni numerusi po star. skupinah, osnovni n=136)

Rezultati ankete so pokazali, da so se prebivalci rekreirali oziroma se največ rekreirajo v mlajši odrasli dobi (slika 47), saj sta približno dve tretjini sodelujočih v anketi odgovorili, da so se ali se v tem obdobju rekreirajo pogosto ali celo zelo pogosto. Najmanj pogosta je rekreacija v odrasli dobi, kar se ujema tudi z ugotovitvami sodelujočih v fokusnih skupinah, ki so navedli, da na čas, razpoložljiv za rekreacijo, v tem obdobju življenja najbolj vplivata služba in družina. Ugotavljali so tudi, da se pogostost rekreiranja poveča po tem, ko otroci odrastejo ali se oseba upokoji, kar ponazarjajo tudi odgovori iz ankete, saj se pogostost ukvarjanja v zreli odrasli dobi spet poveča.

3.5 Dejavniki, ki vplivajo na rekreacijske navade

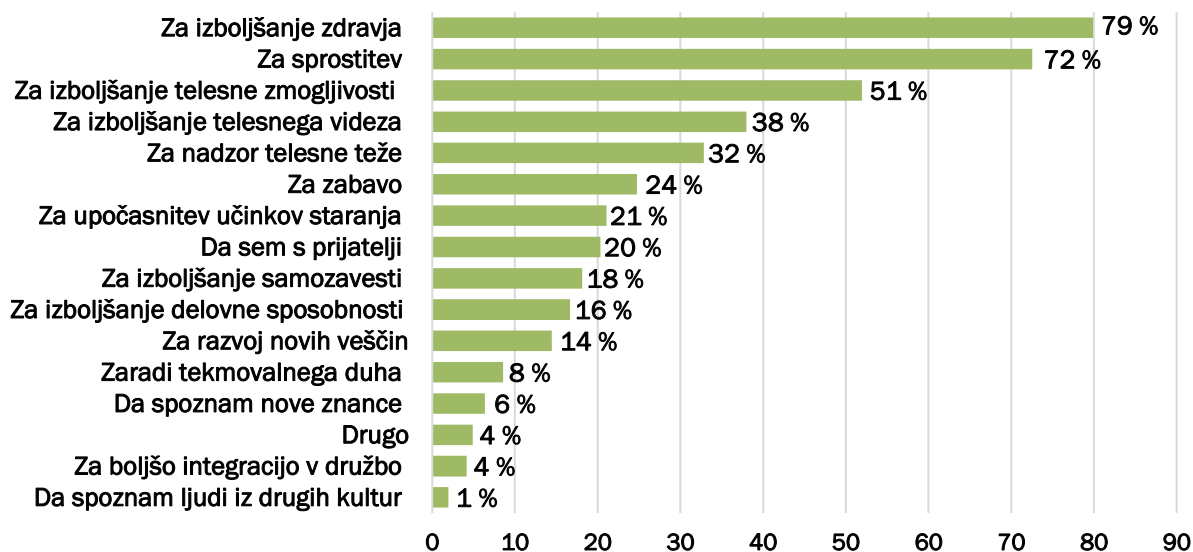
Danes

Na rekreacijske navade vplivajo različni dejavniki, ki so največkrat povezani z načinom življenja, zdravstvenim stanjem posameznika, manj pogosto pa tudi z razpoložljivo rekreacijsko infrastrukturo in ponudbo. Na čas, razpoložljiv za rekreacijo, najbolj vplivata **služba in družina**. Upokojenci so poročali, da so za spremembo rekreacijskih navad **ključne življenjske spremembe**, kot je upokožitev. Pri mlajših so med pomembnejšimi dejavniki družina, predvsem **starši**, pa tudi sorojenci **in drugi vrstniki**. Mlajši so omenili finančni vidik, namreč karta za fitnes, eno najbolj razširjenih oblik rekreacije med mladimi, je draga (39 EUR, ponekod tudi 45 EUR), kljub znižani tarifi za dijake in študente, vendar pa to ni ključno, saj jim takšne stroške pogosto financirajo starši ali drugi skrbniki.

Čas pandemije **Covid-19** je še en dejavnik, ki je zaznamoval rekreacijske navade, ponekod so posledice vidne še danes (leta 2025). Nekatera društva, predvsem tista na podeželju, so pred pandemijo redno organizirala pohode za svoje člane in druge lokalne prebivalce. V času pandemije so s tem prekinili, nato pa nadaljevali po pandemiji, vendar se je obiskanost pohodov močno zmanjšala. Na primer, društvo upokojencev Trnovo-Lokve od pandemije organizira le en pohod letno, ki se ga udeleži le peščica, pred pandemijo pa so organizirali več pohodov na leto, udeležba pa je bila večja. Pandemija naj bi povzročila povečanje **individualizma** pri rekreiranju odraslih in starejših, raje kot v organiziranih skupinah se rekreirajo individualno, npr. na pohode hodijo sami in ne v organizirani skupini. Kljub temu pa je vse večje zanimanje za vodene skupinske plesne oblike vadb, kar je posledica stresnega življenjskega sloga in kar sovпада z vedno večjim številom ponudnikov na področju takšnih vadb. Spremenil se je tudi **odnos do opreme**, ki je potrebna za določene vrste rekreacije, danes ima oprema poleg praktične vrednosti tudi statusni simbol.

Upokojenci so med dejavnimi omenili tudi motivacijo in pomen vrstnikov. Če vedo, da bodo imeli pri rekreaciji družbo, bodisi na sprehodu po Panovcu bodisi na telovadbi, se lažje odločijo za to, da se bodo rekreirali, saj svoje vrstnike doživljajo kot spodbudo. Tudi dostopnost infrastrukture in ponudbe lahko ključno vpliva na vrsto rekreacije, prebivalci s podeželja so na primer povedali, da se redkeje odločajo za vodeno vadbo, ker ni redne ponudbe ali pa bi se morali za takšno vrsto rekreacije zapeljati v Novo Gorico, prav tako manjkrat obiščejo bazen.

Še eden pomembnejših dejavnikov je **време**. Upokojenci, ki balinajo, so povedali, da vreme zelo pogojuje število treningov, kajti npr. v Solkanu nimajo pokritega balinišča in zato ne morejo vaditi, ko dežuje. Tudi na planotah je vreme lahko ključno za to, ali se bo nekdo odpravil na pohod ali ne. Na planotah so še en dejavnik divje živali (npr. divji prašiči), nekateri prebivalci se ne sprehajajo, ker jih je strah srečanja z divjo živaljo, ali pa se odpravijo na sprehod le, če imajo družbo soseda ali kakega drugega sokrajana. Panovec je še posebej poleti priljubljena lokacija za rekreiranje, ker je tamkajšnja rekreacijska infrastruktura v senci dreves, vendar pa je v Panovcu takrat zelo veliko komarjev, zaradi katerih je rekreiranje manj prijetno.

Slika 48: Razlogi za ukvarjanje s športno rekreacijo (n=136)

Rezultati ankete so pokazali, da so najpomembnejši razlogi za ukvarjanje z rekreacijo trije (slika 48). Velika večina se jih rekreira, **da bi izboljšali svoje zdravje in se sprostili**. Več kot polovica pa je med razlogi izbrala še **izboljšanje telesne zmogljivosti**. Na četrtem mestu je **izboljšanje telesnega videza**, ki ga je izbrala več kot tretjina anketirancev, približno tretjina pa je izbrala še nadzor telesne teže. Približno četrtina se jih rekreira za zabavo, petina pa še za upočasnitev učinkov staranja in zato, da preživlja čas s prijatelji. Podobno kot v drugi pilotni občini (Ormož), v kateri je bila izvedene anketa, je najpomembnejši dejavnik za rekreacijo skrb za zdravje in telesni videz.

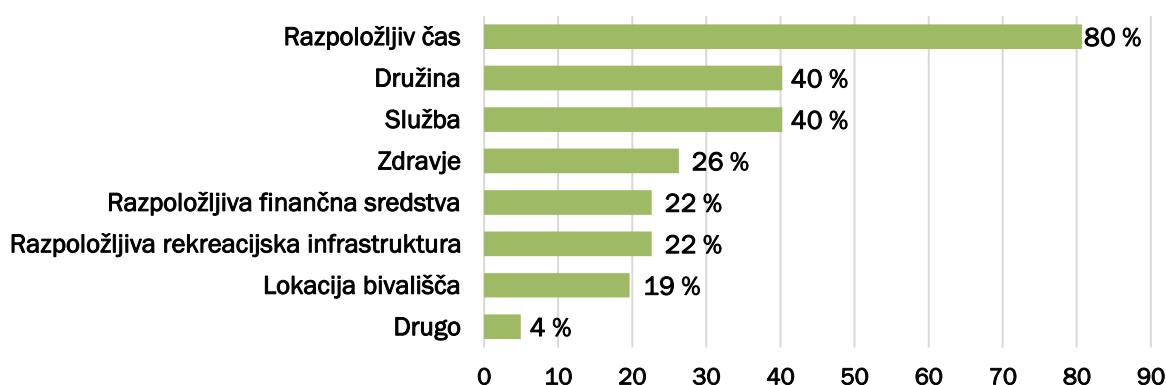

Slika 49: Glavni razlogi, ki preprečujejo pogostejše ukvarjanje z rekreacijo (n=136)

V anketi so sodelujoči lahko navedli tudi razloge, ki jim preprečujejo pogostejše ukvarjanje z rekreacijo (slika 49). Med razlogi najbolj izstopa pomanjkanje časa, ki ga je izbralo 40 % anketirancev. Približno tretjina jih meni, da se rekreirajo dovolj. Sledi pomanjkanje motivacije in zanimanja, ki ga je kot razlog izbrala malo manj kot petina anketirancev. Na tretjem mestu je med razlogi za neukvarjanje z rekreacijo cena, kar pomeni, da je za nekatere finančna dostopnost rekreacijske infrastrukture in ponudbe ključna. Približno desetini pogostejše rekreiranje preprečuje pomanjkanje ustrezne infrastrukture. Tako so najpomembnejši razlogi pomanjkanje časa in motivacije, cena ter razpoložljiva infrastruktura.

V preteklosti

Na vrsto rekreacije oziroma na to, ali se je nekdo rekreiral ali ne, je pomembno vplivalo **življenjsko okolje**. Za tiste s podeželja so bila rekreacija že kmečka opravila in delo na vrtu, zato ni bilo potrebe po dodatni rekreaciji. Odrasli so imeli pogosto jasno določen delavnik, pri nekaterih je že služba vključevala fizično delo, v prostem času so doma delali ali sodelovali pri gradnji hiše, kar je bilo fizično naporno in zato ni bilo ne potrebe ne časa za dodatno rekreacijo. Na voljo je bilo manj infrastrukture, manj je bilo različnih klubov in ponudbe. Pomemben razlog za to, da rekreacija ni bila tako razširjena, je bila tudi splošna podoba same rekreacije, ki je veljala za način »zapravljanja časa«, ne pa kot gojenje zdravega življenjskega sloga. Prav tako je rekreacija odraslih in upokojencev veljala za sramotno oz. kot aktivnost za preživljanje brezdelja. Danes pa velja za povsem normalno, če se nekdo rekreira, bodisi gre le na sprehod bodisi se udeležuje organiziranih vadb. Še posebej se je spremenilo mnenje o rekreaciji upokojencev, danes obstaja veliko več ponudbe različnih vadb, v preteklosti pa rekreacijske ponudbe posebej za upokojence ni bilo.

Slika 50: Dejavniki, ki so v preteklosti najbolj vplivali na to, koliko so se rekreirali prebivalci (n=136)

Anketiranci so identificirali dejavnike, ki so jim v preteklosti preprečevali pogostejše ukvarjanje z rekreacijo (slika 50). Velika večina je kot najbolj ključen dejavnik izbrala razpoložljiv čas. Več kot tretjina anketirancev je med razlogi navedla družino in službo, kar je prav tako povezano s količino prostega časa, namenjenega rekreaciji. Približno četrtina je menila, da je bil pomemben dejavnik zdravje, malo več kot četrtina je izpostavila ključna razpoložljiva finančna sredstva in rekreacijsko infrastrukturo. Približno petina je kot pomemben dejavnik izbrala lokacijo bivališča, kar je povezano z dostopnostjo do infrastrukture.

3.6 Ocena rabe rekreacijske infrastrukture

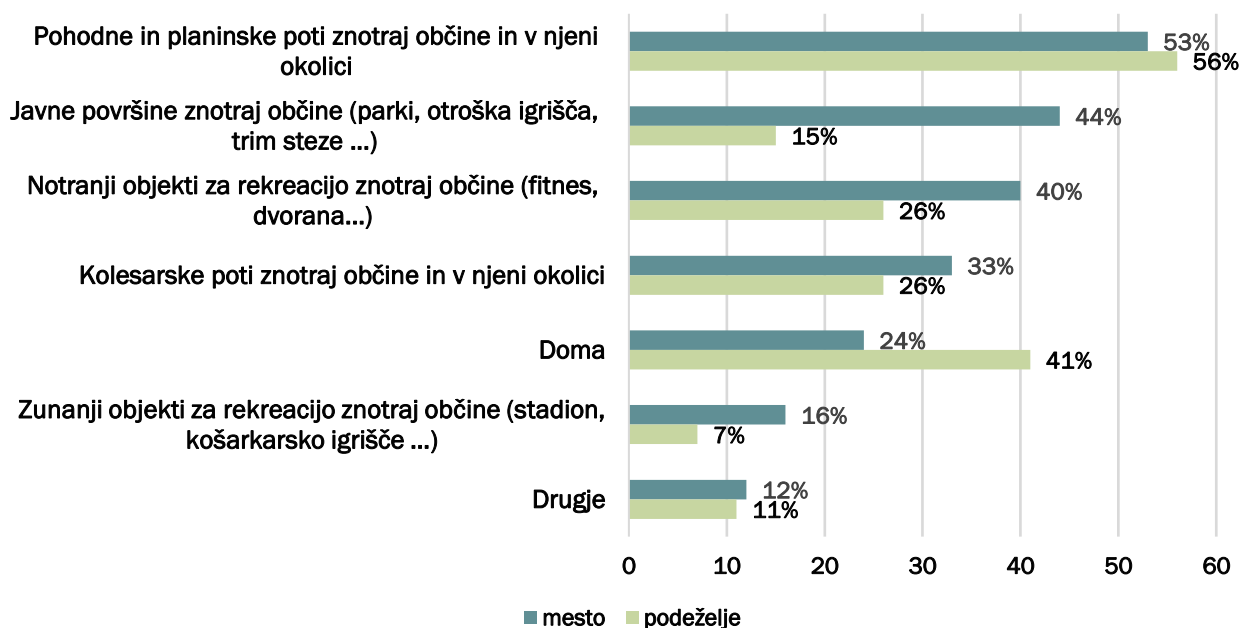
Rekreacijska infrastruktura v mestni občini je na splošno dobro izkoriščena, kljub temu pa so razlike med uporabo posamezne infrastrukture. Med zunanjimi površinami je med najbolj obiskanimi Panovec, tako trim steza kot fitnes na prostem in preostale poti. Panovec je skozi celo leto, še posebej pa v toplejših mesecih, zelo priljubljen za bližnjo rekreacijo prebivalcev Nove Gorice in Gorice, tam hodijo, tečejo, kolesarijo in telovadijo. Poleti veliko ljudi obišče naravno kopališče v Solkanu, tam se predvsem sončijo, nekateri pa tudi kopajo.

Polno zasedene so večinoma vse večnamenske dvorane v Novi Gorici, ki jih za treninge uporabljajo lokalni športni klubi in društva. Vse termine v dvorani Balon (namenski dvorani za rokomet) v športnem parku Nova Gorica zasede rokometni klub, občasno notri igrajo še mali nogomet in odbojko. V dvorani Partizan, ki je prav tako v športnem parku, trenirajo košarko, v telovadnici OŠ Frana Erjavca in Milojke Štrukelj odbojko, telovadnico v Prvačini pa uporabljajo mažoretke in kotalkarski klub. Polno zasedena so tudi štiri

pokrita teniška igrišča v športnem parku, pokrit bazen in poleti letni bazen. Drugačna situacija pa je s telovadnicami poleti, v nasprotju z obdobjem med šolskim letom, so takrat prazne.

V mestu so dobro zasedeni tudi zunanji fitnesi, še posebej tisti v Panovcu. Dobro izkoriščena so tudi zunanja večnamenska igrišča ob šolah, ki so dostopna tudi širši javnosti, npr. igrišče ob OŠ Frana Erjavca, obiskana pa so tudi nekatera otroška igrišča, med bolj priljubljenimi sta bili omenjeni igrišče na Bevkovem trgu in igrišče ob Kidričevi. Med bolj obiskano infrastrukturo so še mestni parki, npr. Borov gozdiček, in Kapela. Veliko uporabnikov iz mesta se rekreira tudi na pohodnih poteh, ki vodijo na Škabrijel, do planinskega doma Kekec, Sveto Goro in Sabotin. Gorski kolesarji veliko uporabljajo MTB proge, npr. Škabrijelko, pa tudi poti s Svete Gore. Veliko prebivalcev kolesari po kolesarskih stezah v Novi Gorici, s kolesom gredo tudi do Šempetra.

Na podeželskem delu občine so med najbolj uporabljeno infrastrukturo pohodne in planinske ter kolesarske poti. Še posebej obiskane so poti med vikendi, ko jih uporabljajo tako lokalni prebivalci kot izletniki in Nove Gorice, širšega tržaškega in goriškega območja ter drugih slovenskih regij. Več uporabnikov se rekreira tudi na večnamenskih igriščih, npr. v Čepovanu in Banjšicah, kljub temu pa je bilo omenjeno, da bi lahko bila ta igrišča še bolj uporabljena. Med bolj izkoriščenimi večnamenskimi igrišči je bilo omenjeno igrišče v Dornberku. Na planotah je tudi več otroških igrišč, npr. v Grgarskih Ravnah in Banjšicah, a so manj zasedena. Na podeželju so manj obiskani tudi zunanji fitnesi, npr. v Šempasu. Med redko uporabljeno infrastrukturo sodi igrišče za multigolf, primarno zgrajeno kot turistična atrakcija.

Slika 51: Kje se najpogosteje rekreirajo prebivalci Mestne občine Nova Gorica (n za mesto=96; n za podeželje=25)

V anketi smo ugotavljali tudi najpogostejše lokacije rekreacije (slika 51). Mednje uvrščamo pohodne in planinske poti, ki jih redno uporablja več kot polovica prebivalstva. V mestu so bile drugi najpogostejši odgovor javne površine, npr. mestni parki, Panovec in Kapela. Na podeželju je bil drugi najpogostejši odgovor doma, saj je delež tistih, ki se rekreirajo doma večji na podeželju kot v mestu (41 % v primerjavi s 24 %). Rekreacija doma pomeni delo na vrtu, tudi različne individualne ali spletne vadbe. V mestu so na tretjem mestu notranji objekti, ki jih uporablja 40 % anketirancev, tretjina se jih rekreira še na kolesarskih poteh, četrtnina pa doma. Na podeželju se jih približno četrtnina rekreira na kolesarskih poteh ali v notranje objekte za rekreacijo. Zunanji objekti za rekreacijo (npr. večnamenska igrišča) so bili najmanj pogosto izbran odgovor tako v mestu kot na podeželju, kljub temu je delež mestnih prebivalcev, ki so izbrali ta odgovor, večji (16 % v primerjavi s 7 % na podeželju).

4 Dostopnost rekreacijske infrastrukture

V prostorskih analizah poznamo več vrst dostopnosti. V prostorskem kontekstu merimo bodisi razdaljo med dvema objektoma (prostorska dostopnost) ali čas, da to razdaljo premagamo (časovna dostopnost). Glede na pretekle raziskave je optimalna razdalja, ki smo jo pripravljene premagati vsakodnevno v primeru bližnje rekreacije med 700 in 1.200 metrov (Burton in Veal, 1971). S časovno dostopnostjo lahko dodatno opišemo tudi odpiralni čas objekta, ločujejo infrastrukturo dostopno 24/7 in pa omejeno dostopno infrastrukturo. Kadar govorimo o razdalji, se lahko navežemo tudi na prometno dostopnost, s katero opišemo, ali je na lokaciji na voljo javni promet, s kakšnimi prometnimi sredstvi vse lahko dostopamo do posamezne lokacije in če so na voljo ustrezna parkirišča. Poleg omenjenih dostopnosti lahko govorimo tudi o finančni dostopnosti – koliko denarja potrebujemo, da si zagotovimo dostop do določene infrastrukture – in o fizični dostopnosti za ranljive skupine. Prvi dve dostopnosti lahko ugotavljamo tako z GIS analizo kot tudi s subjektivno oceno, medtem ko finančno dostopnost glede na sredstva, ki so potrebna, da lahko dostopamo do posameznega objekta ali povprašujemo po ponudbi. V primeru finančne dostopnosti največkrat ločimo brezplačno javno ponudbo in pa plačljivo zasebno.

4.1 Skupna ocena dostopnosti

Udeleženci fokusnih skupin in nekateri intervjuvanci so ocenjevali različne vidike dostopnosti rekreacijske infrastrukture: 1) finančno, 2) prostorsko, 3) časovno in 4) fizično dostopnost za ranljive skupine. Poleg tega so udeleženci fokusnih skupin numerično ocenili še splošno opremljenost občine z rekreacijsko infrastrukturo. Intervjuvanci in sodelujoči v fokusnih skupinah so vsak vidik ocenili z ocenami od 1 (zelo slaba dostopnost) do 5 (zelo dobra dostopnost). Povprečne ocene, predstavljene v Preglednici 5, so izračunane glede na ocene, ki jih je podalo skupno 23 udeležencev fokusnih skupin in osem intervjuvancev, torej skupno 31 oseb. Skupna ocena ni izračunana na podlagi povprečij za fokusne skupine in intervjuje, temveč je povprečje vseh ocen. Nekateri so posamezen vidik ocenili z dvema ocenama in razložili, da so prvo oceno namenili infrastrukturi v mestu, drugo pa tisti na podeželju (dostopnost v mestu so ocenili bolje kot tisto na podeželju).

Preglednica 5: Povprečne ocene dostopnosti (vir: fokusne skupine in intervjuji)

Dostopnost	Povpr. ocena (intervjuji)	Povpr. ocena (fokusne skupine)	Skupna ocena
Časovna	3,5	3,5	3,5
Prostorska	3,3 (mesto) 2,6 (podeželje)	3,5	3,5 (mesto) 3,3 (podeželje)
Finančna	3,3	2,7	2,9
Fizična dostopnost za ranljive skupine (funkcionalno ovirani)	3,1	2,9	2,9
Splošna opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo v občini	/	3,8	3,8

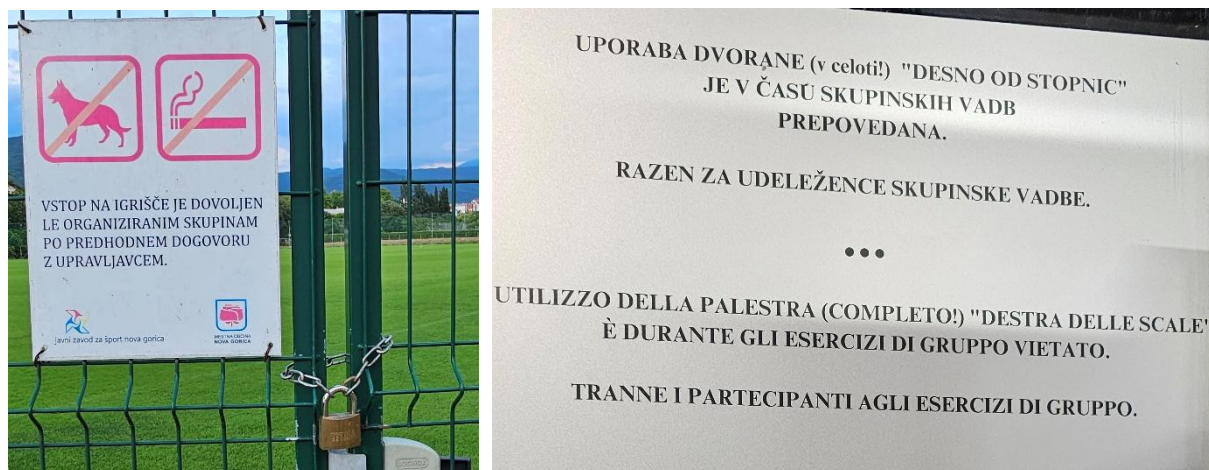
Najbolje ocenjena je splošna opremljenost občine z rekreacijsko infrastrukturo, ki so jo udeleženci fokusnih skupin ocenili kot dobro. Kljub temu pa so tisti udeleženci, ki prebivajo na podeželju (npr. na Lokvah), tej kategoriji namenili nižjo oceno in splošno opremljenost ocenili kot slabo. Edini vidik dostopnosti, ki so ga tako intervjuvanci kot sodelujoči v fokusnih skupinah v povprečju ocenili enako, je časovna dostopnost infrastrukture. V povprečju so jo ocenili kot razmeroma dobro, kljub vsemu pa so opozorili na probleme dostopnosti nekaterih pokritih objektov, ki so (pre)zasedeni, npr. pokrit bazen. Udeleženci fokusnih skupin so prostorsko dostopnost ocenili bolje kot intervjuvanci. Nekateri intervjuvanci so bili do prostorske dostopnosti bolj kritični, predvsem tisti iz podeželskih naselji so jo ocenili kot niti slabo niti dobro. Skupno vsem sodelujočim je mnenje, da je prostorska dostopnost v mestu dobra, na podeželju pa slabša. Tako intervjuvanci kot udeleženci fokusnih skupin so finančno dostopnost ocenili kot niti slabo niti dobro, enako so ocenili tudi fizično dostopnost za ranljive skupine, strinjali pa so se, da bi bile pri zagotavljanju dostopnosti za ranljive skupine potrebne izboljšave, predvsem na podeželju objekti osebam s funkcionalno oviranostjo niso dostopni.

4.2 Prostorska dostopnost

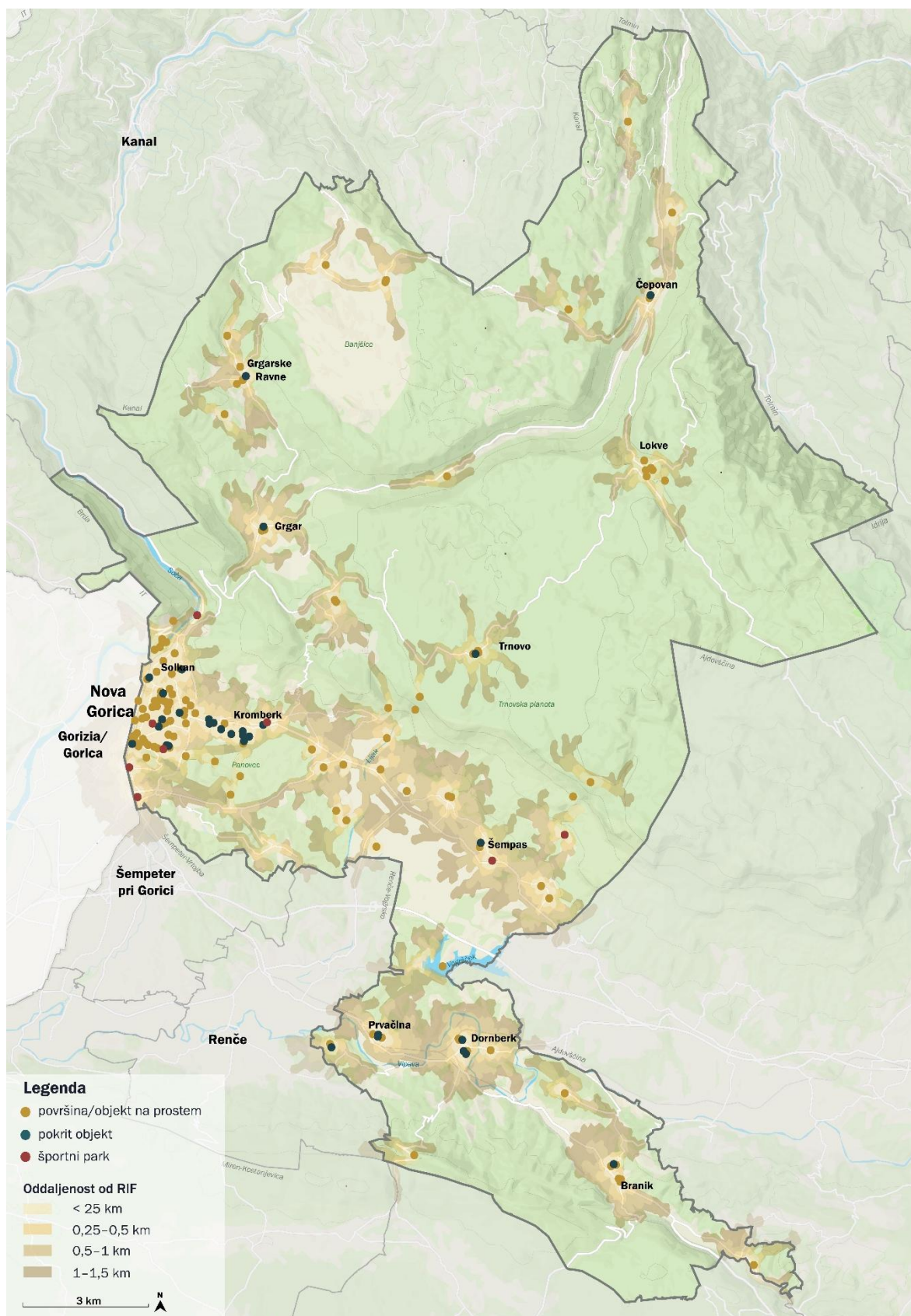
Mesto Nova Gorica je dobro pokrito z rekreacijsko infrastrukturo, tudi nekatera naselja na podeželju so razmeroma preskrbljena z infrastrukturo, v nekaterih pa je stanje drugačno (slika 53). V Novi Gorici lahko prebivalci večinoma peš ali s kolesom razmeroma v kratkem času dostopajo do različne infrastrukture. Dobro dostopnost imajo tudi prebivalci Solkana in Kromberka. Na podeželskem delu občine pa se stanje med severnim (Trnovska in Banjška planota) in južnim delom (spodnja Vipavska dolina z Braniškim območjem) precej razlikuje. Na splošno ima južni del občine boljšo dostopnost od severnega, južni del je tudi gosteje poseljen, naselja pa so bolj strnjena. Prebivalci naselij, kot so Dornberk, Prvačina in Branik imajo tako razmeroma dobro dostopnost vsaj do osnove infrastrukture (večnamenskih igrišč), ki je prisotna v teh naseljih. Kljub temu pa so nekatera naselja na obronkih Krasa slabše preskrbljena z infrastrukturo, npr. v Pedrovem in Potoku pri Dornberku nismo identificirali niti ene rekreacijske površine.

Boljšo dostopnost do infrastrukture imajo tudi prebivalci naselji ob vznožju Trnovske planote, naselja so večinoma opremljena vsaj z osnovno rekreacijsko infrastrukturo, prebivalci pa lahko razmeroma hitro dostopajo do infrastrukture v Novi Gorici, ki je po lokalni cesti npr. od Šempasa oddaljena približno 10 kilometrov. Kljub temu pa je nekatera infrastruktura na tem območju zelo specifična, npr. prebivalcem Šmihela so najbližje pristajalno mesto za padalce, modelarska pista, naravno plezališče in kolo park poligon, nimajo pa v bližini nobenega večnamenskega igrišča. Podobno stanje je na Ajševici, kjer je prebivalcem blizu več rekreacijskih površin, vendar pa so te namenjene predvsem izvajanju športov z živalmi (jahališča, pasji poligon).

Na planotah je rekreacijska infrastruktura prisotna v več naseljih (Trnovo, Čepovan) kljub temu pa nekatera naselja takšne infrastrukture sploh nimajo, npr. Nemci, Voglarji, Podgozd in Bate. Poleg tega so naselja na planotah razložena, infrastruktura pa je po navadi le v središčnem zaselku. Nekatera naselja imajo sicer več rekreacijskih površin, vendar pa so te zelo specifične, npr. prebivalci Lokev lahko smučajo, igrajo multigolf in minigolf, nimajo pa v bližini nobene večnamenske dvorane. Imajo pa prebivalci naselij na planotah boljši dostop do planinskih in pohodniških poti, npr. na Poldanovec, Mrzovec, Golake in Lašček). Do nekaterih sprehajalnih in pohodniških poti relativno lahko dostopajo tudi mestni prebivalci, npr. do Panovca in Kapele, v bližini mesta pa so tudi vzpetine Škabrijel, Sabotin in Sveta Gora.

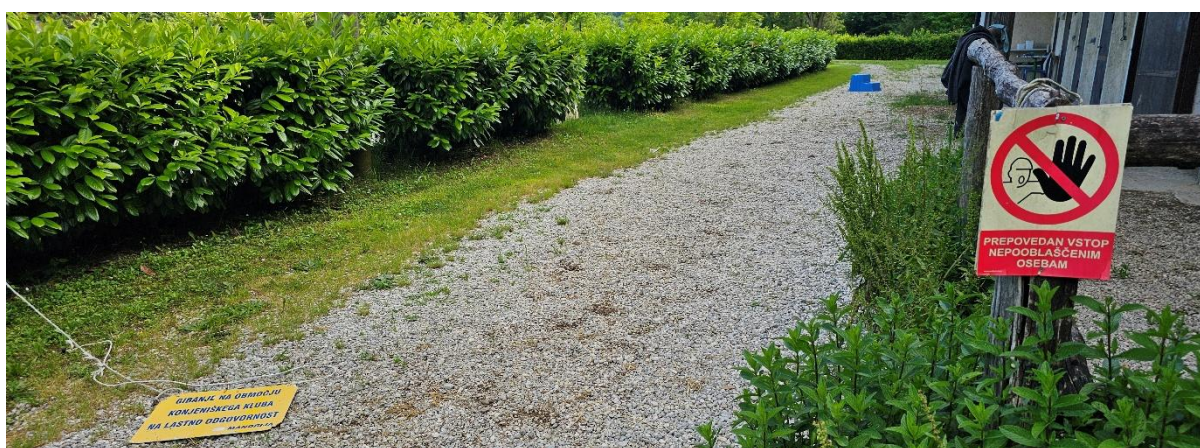

Slika 52a in b: Omejena dostopnost nogometnega igrišča ob Kornu in pravila za dostopanje do prostorov v fitness centru GO Fit (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

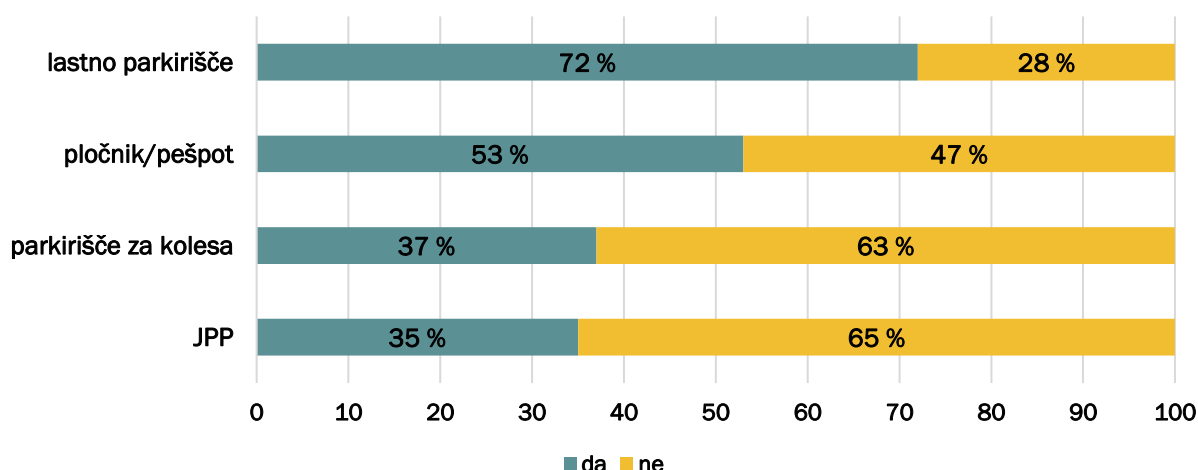

Slika 53: Prostorska dostopnost do rekreacijske infrastrukture (pri izračunu je bila upoštevana peš dostopnost) (kart. podlaga: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, Open Street Map; kartografija: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Ker občina pokriva obsežno območje, so razdalje med določeno infrastrukturo in različnimi naselji velike. Če želijo npr. prebivalci Lazne obiskati pokrit bazen v Novi Gorici, morajo za to prevoziti 27 kilometrov, kar jim vzame približno 40 minut, saj so lokalne ceste precej ovinkaste, precejšnja je tudi razlika v nadmorski višini. Dostopnost do določene infrastrukture se razlikuje tudi v mestu. Prebivalci Solkana so npr. od Panovca oddaljeni približno 3 kilometre, od kopalnega območja ob Soči pa manj kot en kilometer, kar lahko vpliva na to, katero območje izberejo kot lokacijo za bližnjo rekreacijo. V mestu je dostop do nekatere infrastrukture relativno preprost, a dostopnost omejujejo drugi dejavniki, npr. za obiskovanje fitnes studiev je po navadi potrebna včlanitev, ali pa dostopnost omejujejo pravila upravljavca, npr. nogometno igrišče ob Kornu in ob OŠ Kozara je namenjeno le treningom v okviru kluba. Tudi športni park ob dijaškem domu je primarno namenjen stanovalcem dijaškega doma in gostom hostla, čeprav lahko posamezna igrišča najamejo tudi zunanji uporabniki. Med infrastrukturo, ki jo je mogoče uporabljati le s predhodno najavo oz. rezervacijo termina (in plačilom) so vsa jahališča, pa tudi zipline.

Slika 54: Pojasnilo, da je vstop na jahališče konjeniškega kluba Mandrija dovoljen le pooblaščenim osebam (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

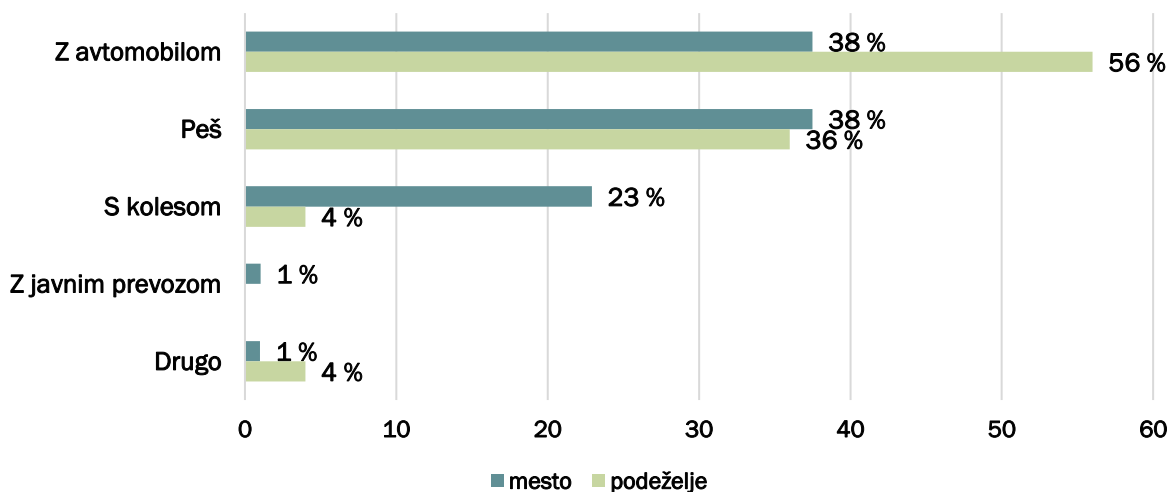
Slika 55: Prometna dostopnost popisane rekreacijske infrastrukture

Z vidika prometne dostopnosti (slika 55) je rekreacijska infrastruktura v občini najboljše dostopna z avtomobilom, saj ima kar 72 % območij in objektov urejeno lastno parkirišče. Več kot polovica rekreacijskih površin in objektov je prav tako dostopna peš po urejenih pločnikih in pešpotah. Dostopnost za kolesarje je slabša, le dobra tretjina (37 %) objektov ima urejeno parkirišča za kolesa. Parkirišča za kolesa najdemo predvsem ob nekaterih objektih v mestu in bližnji okolici, kljub temu da se v zadnjem času kolesarska infrastruktura širi, npr. v Trnovem so uredili oskrbovalno postajo. Približno enak delež površin in objektov je

dostopen z javnim prevozom, po navadi je rekreacijska infrastruktura zgolj v mestu in bližnji okolici dostopna, na podeželju pa ni funkcionalnega javnega prevoza, npr. na Lokve pelje dvakrat na dan le šolski avtobus, ki je namenjen osnovnošolcem. Podeželska območja, torej vaška naselja in suburbana območja, so tako dostopna predvsem z avtomobilom. Predvsem infrastruktura v mestu, ki je namenjena bližnjim stanovalcem, po navadi nima urejenih ne parkirišč za kolesa ne parkirišč za avtomobile, dostopna pa je po urejenih pločnikih in pešpoteh.

Slika 56a in b: levo: Urejena kolesarnica/parkirišče za kolesa pri športnem parku Rožna dolina (foto: Naja Marot); desno: urejeno parkirišče pred Fight Factory, namensko dvorano za boks in kickbox (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Slika 57: Kako prebivalci po navadi pridejo do rekreacijske infrastrukture, kjer se najpogosteje rekreirajo (n za mesto=96; n za podeželje=25)

V anketi so prebivalci lahko navedli, kako najpogosteje dostopajo do rekreacijske infrastrukture, kjer se največkrat rekreirajo (slika 57). Več kot polovica (56 %) prebivalcev s podeželja do rekreacijske infrastrukture po navadi pride z avtomobilom. Takšen način dostopanja je razširjen tudi med mestnimi prebivalci, saj jih več kot tretjina (38 %) tako pride do rekreacijskih površin in objektov. Več kot tretjina anketirancev, tako tistih iz mesta kot tistih s podeželja, se do rekreacijskih površin in objektov odpravi peš. V mestu jih skoraj četrtina za dostop do rekreacijske infrastrukture uporablja kolo, na podeželju pa takšen način dostopanja do infrastrukture ni razširjen. Javni prevoz je najmanj priljubljen način dostopanja tako v mestu kot na podeželju, s podeželja celo nihče ni izbral te možnosti.

4.3 Časovna dostopnost

Malo več kot polovica (52 % oz. 85 objektov) rekreacijske infrastrukture je časovno neomejeno dostopna uporabnikom. Velika večina objektov, ki so uporabnikom na voljo ves čas, sodi v kategorijo površin na prostem. Glede na podrobnejšo tipologijo so časovno neomejeno dostopna večinoma vsa otroška igrišča, javne površine, kot so mestni parki in oba gozdna parka Panovec in Kapela, naravna plezališča, zunanji fitnesi, vrtički (sicer na njih lahko vrtnarijo le najemniki) in večnamenska igrišča tako v mestu kot na podeželju. Ves čas so dostopne tudi pohodniške in kolesarske poti. V Novi Gorici in bližnji okolici med infrastrukturo, ki je na voljo ves čas, sodijo še pasji park, ki je namenjen predvsem rekreaciji psov, naravno kopališče ob Soči, namiznoteniški otoki in motorični park.

Omejeno časovno dostopnih je 80 objektov oz. površin, kar je 48 % vse popisane infrastrukture. Časovno omejeno dostopni so večinoma vsi pokriti objekti in večina športnih parkov. Športni parki, ne glede na to, ali jih sestavljajo le zunanje ali tudi pokriti objekti, imajo po navadi določen urnik, kdaj se je tam možno rekreirati. Športni park Kromberk-Loke ima recimo celo zimski in poletni urnik, v hladnejši polovici leta je odprt le med 10.00 in 19.00, poleti pa med 7.00 in 22.00, pri čemer igrišče za odbojko »obratuje« le poleti. Med površinami na prostem so omejeno časovno dostopna večnamenska igrišča, na podeželju tudi otroška igrišča poleg osnovnih šol, ki so v času pouka namenjena šolski rabi, popoldne in ob vikendih pa širši javnosti. Tudi nekatera druga večnamenska igrišča imajo urnik, npr. v Zaloščah in Prvačini, po navadi so odprta od jutra do večera. Med površinami na prostem so časovno omejeno dostopna tudi vsa jahališča streljišča in teniška igrišča. Smučišče Lokve je sicer dostopno kadarkoli, vendar je smučanje in sankanje možno le pozimi v času ustreznih snežnih razmer. Podobno je tudi vzletišče za jadralne padalce dostopno ves čas, a je skok s padalom možen le v primernih vremenskih razmerah.

Časovna dostopnost nekatere infrastrukture na prostem je odvisna od upravljavca. Nekatere površine nimajo urnika dostopnosti, rekreacijo pa omogočajo le, ko se tako odloči upravljalec oz. lokalni prebivalci. Primer takšne infrastrukture je travnato nogometno igrišče v Grgarskih Ravnah, prebivalci ga uredijo (pokosijo travo), ko se zmenijo, da bodo igrali ali organizirali kakšno vaško športno prireditev.

Časovno omejeno dostopni so praviloma vsi objekti. Vse šolske telovadnice se v dopoldanskem času namenjene šolski rabi, rekreacijo pa omogočajo popoldne in ob večerih. Poleg tega je rekreacijo v večnamenskih športnih dvoranh po navadi možna le v sklopu treningov športnega kluba ali druge organizirane skupine. Omejeno časovno dostopnost imajo vsi fitnes studii in namenske športne dvorane. Tudi bazen v spaju Perla je dostopen le ob določenih urah, bazena v športnem parku pa sta ob dopoldnevih lahko zasedena zaradi izvedbe plavalnih tečajev ali športnih dni lokalnih šol.

Sliki 58a in b: Urnik fitnes centra GO Fit in odpiralni čas igrišča v Prvačini (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

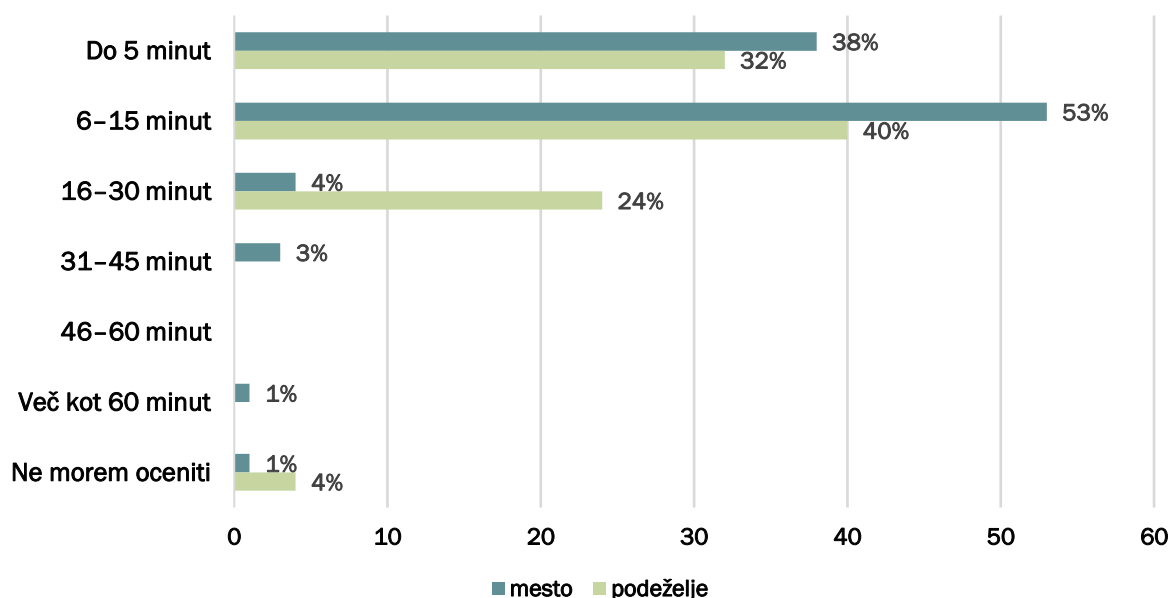
Čeprav je bila časovna dostopnost med vidiki dostopnosti ocenjena najboljše, so nekateri udeleženci fokusnih skupin poročali o težavah. Objekt, pri katerem se lahko pojavijo konflikti, je pokrit bazen. Uporabljajo ga tako šole kot tudi različna športna društva in rekreativni plavalci (npr. upokojenici). Zaradi velikega povpraševanja se lahko zgodi, da ne morejo vsi dobiti želenega termina. Načeloma društva nimajo težav s časovno dostopnostjo objektov, saj imajo zakupljene termine ob stalnih urah, npr. paraplegiki se v bazenu rekreirajo vsak teden ob določeni uri. Konflikti se lahko pojavijo tudi pri časovni dostopnosti dvoran, najbolj zaželeni termini so v popoldanskem času, ko bi si več društev želelo izvajati rekreacijo ali treninge. Zaradi velikega števila športnih društev in klubov se lahko zgodi, da ni na voljo dovolj terminov za vsa društva in druge zasebne ponudnike. Prednost pri uporabi pokritih objektov in športnega parka v Novi Gorici (ter drugih objektih, ki jih upravlja javni zavod za šport) imajo šole, sledijo športna društva in klubi, šele nato je vrsti splošna rekreacija. Nekateri udeleženci fokusnih skupin so glede dostopnosti dvoran komentirali, da upravljalci nekaterih dvoran prostore raje oddajajo zasebnim skupinam in ne društvom, saj je tarifa, po kateri so dvorane na voljo društvom, zaradi občinskega sofinanciranja nižja in je zaslužek z oddajanjem prostorov zasebnim skupinam večji.

Slika 59: Dostopnost igrišče pri OŠ Frana Erjavca je omejena (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Omenjen je bil tudi problem časovne dostopnosti nekaterih drugih objektov v športnem parku Nova Gorica za splošno rekreacijo. Objekti so širši javnosti na voljo šele po 20.00, ko društva zaključijo s treningi (park je odprt do 22.00), pozimi pa je zaradi skrajšanega urnika park dostopen le šolam, društvom in klubom, ne pa tudi za splošno rekreacijo. Problemi pri časovni dostopnosti dvoran se pojavljajo le med šolskim letom, poleti so telovadnice večinoma nezasedene. Konflikti časovne dostopnosti niso bili omenjeni na podežlju. V Čepovanu je npr. krajevna skupnost dogovorjena s šolo, da lahko krajani telovadnico ob popoldnevih uporabljajo za rekreacijo. Na podežlju je večji izziv zagotoviti interes za vodeno ali organizirano rekreacijo kot pa dobiti termin v kakšni dvorani ali drugem objektu.

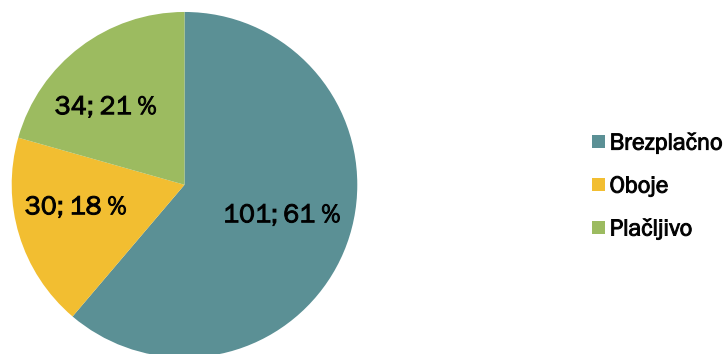
V anketi smo prebivalce vprašali, koliko časa po navadi potrebujejo, da pridejo do rekreacijske infrastrukture, kjer se najpogosteje rekreirajo (slika 60). Anketirani, ki so opredelili, da živijo na mestnem območju, so navedli, da za hojo ali vožnjo po navadi porabijo manj kot 15 minut (večina – 53 % jih porabi med 6 in 15 minut, več kot tretjina – 38 % pa manj kot pet minut), kar kaže na dobro pokritost mestnega območja z rekreacijsko infrastrukturo. Tudi na podežlju jih večina za dostop do rekreacijskih površin porabi manj kot 15 minut (skupno 72 %), vendar pa je podobno kot v mestu delež teh, ki potrebujejo med 6 in 15 minut, večji – 40 % kot delež tistih, ki hodijo ali se vozijo manj kot pet minut – 32 %. Visok delež teh, ki potrebujejo manj kot 15 minut, da pridejo do površin, kjer se rekreirajo, je lahko tudi posledica tega, da se nekateri rekreirajo doma, na vrtu ali na bližnjih pohodnih poteh. Kljub temu pa jih približno četrtina s podeželja za pot do rekreacijske infrastrukture porabi med 16 in 30 minut, ta delež je v mestu veliko manjši (4 %).

Slika 60: Koliko časa prebivalci po navadi potrebujejo, da pridejo do rekreacijske infrastrukture (n za mesto=96; n za podeželje=25)

4.4 Finančna dostopnost

Uporaba rekreacijske infrastrukture je odvisna tudi od finančne dostopnosti, zato smo preverili, koliko infrastrukture je brezplačne in koliko plačljive (slika 61). Več kot polovica rekreacijske infrastrukture v občini (101 objekt oz. 61 %) je brezplačna, kar kaže na razmeroma dobro finančno dostopnost. Zgolj 21 % oz. 34 površin in objektov za rekreacijo se plača, 18 % (30) infrastrukture pa je tako plačljive kot brezplačne. Glede na tip rekreacijske infrastrukture je največ brezplačnih površin/objektov na prostem (95). Brezplačna je uporaba vseh otroških in večnamenskih igrišč, mestnih in gozdnih parkov, namiznoteniških otokov, zunanjih fitnesov, nekaterih športnih parkov, brezplačno dostopne pa so tudi pohodniške in kolesarske poti. Tudi pri plačljivi infrastrukturi prav tako prevladujejo površine/objekti na prostem, ki jih je 20 (gre predvsem za teniška igrišča, strelišča, adrenalinski in pustolovski park, smučišče, jahališča, igrišče za minigolf, zipline in pasji poligon). Plačljivih pokritih objektov, ki so namenjeni (predvsem) rekreaciji je 14, med njimi so večinoma fitnes studii, športne dvorane in notranje strelišče. Med infrastrukturo, ki je nekaterim dostopna brezplačno, drugi pa morajo uporabo plačati, so šolske telovadnice, aktivnosti, ki potekajo v okviru šolskega programa so učencem na voljo brezplačno, uporabo pa morajo plačati tisti, ki telovadnice uporabljajo v popoldanskem času. Občina aktivnosti nekaterih društev, ki uporabljajo dvorane, in uporabo nekatere infrastrukture (npr. bazena) za določene skupine sofinancira v okviru letnega programa športa. Cene plačljive rekreacijske infrastrukture so različne, se pa ponekod pojavljajo znižane cene glede na določene skupine uporabnike (npr. član-ne član društva; občan Nove Gorice, zaposlitveni status).

Slika 61: Finančna dostopnost rekreacijske infrastrukture

Finančna dostopnost je bila eden izmed slabše ocenjenih vidikov dostopnosti na fokusnih skupinah in intervjujih – ocenjena je bila kot niti dobra niti slaba. Nekateri, predvsem nekateri upokoјenci, so finančni vidik omenili kot ključni razlog, ki jim preprečuje, da bi se še več organizirano rekreirali. Najem dvoran je lahko za nekatera manjša društva ali zasebne ponudnike veliko breme. Nekatera društva se znajdejo tako, da najamejo dvorano v bližnjem Šempetru, a potem niso upravičena do prijavljanja na letni razpis v okviru letnega programa športa, ker izvajajo vadbo v drugi občini, nekatera pa se odločijo za izvedbo kakšnih dogodkov v dvorinah v Gorici, saj je tam najem cenejši. Nekatera društva in ponudniki ponujajo posebne olajšave za tisti s finančnimi težavami, npr. zastoj udeleževanje vadb v zameno za pomoč pri čiščenju prostorov, vendar pa se zelo redko kdo odloči za takšno »subvencioniranje« rekreacije. Ker je na voljo peštr ponudba aktivnosti klubov, vadb in tečajev, prebivalci po navadi izberejo cenovno ugodnejšo ponudbo. Udeleženci fokusnih skupin so se strinjali, da sama rekreacija, še posebej individualna, ni velik strošek. Zato finančnega vidika niso omenili kot ključnega npr. pri kolesarjenju in pohodništvu. Upokoјenci so pohvalili, da imajo na voljo brezplačno plavanje v bazenu. Cene nekaterih vadb, aktivnosti klubov in uporabe rekreacijske infrastrukture so zbrane v Preglednici 6.

Preglednica 6: Cena uporabe nekatere rekreacijske infrastrukture in vadb

Uporaba RIF/aktivnosti klubov	Cena	Posebna tarifa
Planinsko društvo Nova Gorica - članarina	32 EUR	24 EUR (starejši od 65 let), 21 EUR (dijaki, študentje), 25,8 EUR (odrasli invalidi), 9 EUR (osnovnošolci)
Goriško gimnastično društvo – letna vadbina	200 EUR	250 EUR (predšolski otroci), med 300 in 585 EUR (mladina)
Nogometno društvo Gorica	Letna članarina 40 EUR + mesečna vadbina 30–50 EUR	
Namiznoteniški klub Gorica – mesečna članarina	Začetniki 20 EUR, nadaljevalni 30 EUR	
Judo Klub Gorica	Odrasli 35 EUR/mesec	Vrtec 30 EUR/mesec, otroci 40 EUR/mesec
Teniški klub Gorica	Teniška šola (30–70 EUR)	
Košarkarsko društvo Nova Gorica mladi – letna članarina	50 EUR	
Društvo paraplegikov severne Primorske - članarina	15 EUR	

Odbojarski klub Gorica	Članarina 50 EUR, vadbina 63 EUR	
Moški rokometni klub Nova Gorica		Od 2. do 5. razreda brezplačno (minorokomet)
Društvo rod soških mejašev – najem koč v Čepovanski dolini	130 EUR na noč	
Društvo za borilne veščine Yama Michi Dojo-Aikido društvo – članarina (vadba se plača posebej)	Odrasli, študenti, upokojenci 20 EUR	Otroci 10 EUR
Junior Club šport & rekreacija	Športna šola 29 EUR mesečno, šola plavanja 55 EUR, smučarske počitnice 238 EUR, šola rolanja 55 EUR	
S-fit, šport in rekreacija Slavica Ilič, s.p.	Mesečna karta (vadba enkrat na teden) 40 EUR	33 EUR za dijake, upokojence, študente
Power studio	Individualni pilates 60 EUR, skupinski pilates 20 EUR	
MagmaX fitness, bowling in biljard	Članarina 20 EUR, 48 EUR mesečna karta	38 EUR mesečna karta za študente, upokojence
Potapljaški klub Mehurček – letna članarina	30 EUR	Dijaki in študenti 20 EUR
Smučarski klub Gorica – članarina	10 EUR	
Ribiška družina Soča – ribolovna dovolilnica	Soča 30 EUR (salmonidi), 22 EUR (ciprinidi)	
Kajak klub Soške elektrarne	25 EUR članarina, mesečna vadbina 40 EUR	
Plesna šola KreArt	1x tedensko 35 EUR/mesec 2x tedensko 50 EUR/mesec 3x tedensko 65 EUR/mesec	
Mali akrobat - Marjeta Cejan s.p.	Vadba za najmlajše 40 EUR mesečno, rolanje 60 EUR	
DS camping – terensko jahanje	30 EUR/ura	
Pokrit bazen – dnevna vstopnica	6,5 EUR	5 EUR (dijaki, študenti, invalidi, brezposelni, upokojenci)
Letni bazen – dnevna vstopnica	6 EUR	5 EUR (dijaki, študenti, invalidi, brezposelni, upokojenci)
Smučišče Lokve – dnevna karta	10 EUR	8 EUR (otroci do 14. leta)
Multigolf Lokve – 3-urna izključna uporaba z vsemi rekviziti	80 EUR	15 EUR (šole, vrtci, društva)
Športni park pri dijaškem domu	6 EUR/ura (asfaltno igrišče, igrišče za odbojko, teniško igrišče), 3 EUR/ura (balinišče)	
Rekreacijski center Žogica – najem teniškega igrišča	7 EUR/ura	

Slika 62a in b: Cenik smučarskih kart na smučišču Lokve in cenik uporabe teniških igrišč Žogica v Solkanu (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

Klubom, društvom in šolam, ki delujejo v Mestni občini Nova Gorica, so nekateri prostori na voljo po znižani tarifi. Cena, ki jo morajo ti plačati, da lahko na teh površinah izvajajo vadbo, treninge ali tečaje, je veliko nižja od cene, ki jo morajo plačati drugi uporabniki. Pregled uporabe oz. najema nekaterih prostorov za klube, šole in druge uporabnike je predstavljen v Preglednici 7.

Preglednica 7: Cena najema nekatere rekreacijske infrastrukture za društva, šole, vrtce in druge uporabnike (Javni zavod za šport Nova Gorica, b. d.)

Najemnina za klube/društva	Cena za društva, šole in vrtce	Cena za preostale uporabnike
Športni park NG: telovadnica Partizan – velika dvorana	8 EUR/ura	20 EUR/ura
Športni park NG: dvorana Balon – cela	10 EUR/ura	50 EUR/ura
Športni park NG: teniška igrišča – eno igrišče	4,5 EUR/ura	8 EUR/ura
Športni park NG: pokrito balinišče	5 EUR/ura	10 EUR/ura
Športni park NG: zunanje balinišče	3 EUR/ura	4 EUR/ura
Športni park NG: glavno nogometno igrišče	6,5 EUR/ura	100 EUR/ura
Nogometno igrišče Korn	5 EUR/ura	80 EUR/ura
Nogometno igrišče z umetno travo (pri OŠ Kozara) – celo	5 EUR/ura	60 EUR/ura
Nogometno igrišče Lokve	5 EUR/ura	80 EUR/ura
Zunanja igrišča (npr. Žica, Pristava) – najem za organizirano vadbo	4 EUR	10 EUR
Pokrito kotalkališče – kotalkarska plošča	3,5 EUR/ura	12 EUR/ura
Letni bazen – uporaba ene proge	7 EUR/ura (šole, vrtci)	18 EUR/ura (tudi za društva)
Dvorana Prvačina	7,5 EUR/ura	20 EUR/ura
Športna dvorana OŠ Milojke Štrukelj – cela	42 EUR/ura	

4.5 Dostopnost za ranljive skupine

Fizično dostopnost za ranljive skupine, natančneje osebe s funkcionalno oviranostjo, so udeleženci fokusnih skupin in intervjujev ocenili s sredinsko oceno, torej kot niti dobro niti slabo. Pohvalili so sicer napredek pri urejanju dostopov do različnih rekreacijskih površin in objektov v Novi Gorici, a opozorili na to, da na podeželju skoraj noben objekt niti površina teh prilagoditev nimata. Menili so tudi, da je stanje na področju dostopnosti rekreacijskih objektov pa tudi drugih javnih objektov v Novi Gorici boljše kot v Gorici. Kljub temu dostop do rekreacijske infrastrukture in njeno uporabo osebam s funkcionalno oviranostjo pogosto onemogočajo neprimerna podlaga (npr. pesek, granitne kocke), prevelik naklon (v primeru nekaterih kolesarskih poti), robniki in stopnice.

Slika 63a in b: levo: V mestnem parku Borov gozdiček je gugalnica, ki je posebej prilagojena otrokom s posebnimi potrebami (foto: Jasna Sitar); desno: Park pri varstveno delovnem centru, namenjen rekreaciji oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Dodatno smo se o dostopnost infrastrukture pogovarjali v dveh intervjujih, ki smo jih izvedli z Društvom paraplegikov Severne Primorske in Društvom vojnih invalidov Severne Primorske, ki imata sedež v Novi Gorici, a delujeta v celotni Goriški regiji. Predstavnika obeh društev sta povedala, s kakšnimi rekreacijskimi aktivnostmi se ukvarjajo člani, katero rekreacijsko infrastrukturo uporabljajo za izvedbo treningov in s kakšnimi izzivi in problemi se srečujejo. Člani društva paraplegikovi imajo zakupljene termine na kegljišču v Novi Gorici, kjer kegljajo eno uro na teden, enkrat na teden v namiznoteniški dvorani igrajo namizni tenis, redno plavajo v pokritem bazenu v Novi Gorici in Vipavi. V preteklosti so trenirali tudi atletiko na stadionu v Novi Gorici. Poleg tega enkrat na teden v športnem centru v Vrtojbi in enkrat na teden v Spodnji Idriji trenirajo badminton. Invalidi odbojko sede igrajo v telovadnici OŠ Kozara. Nekateri uporabljajo tudi kolesarske poti v mestu, ki so večinoma dostopne tudi paraplegikom, vendar pa imajo nekateri podhodi prevelik naklon. Predstavnika društva paraplegikov je pojasnil, da jim je v Novi Gorici in bližnji okolici na voljo dovolj dostopne rekreacijske infrastrukture, pogrešajo pa toplejšo vodo v bazenu, prav tako nimajo vse dvorane prilagojenega dostopa, izboljšati pa bi bilo treba dostopnost objektov in površin na podeželju, ki trenutno večinoma niso primerni za rekreacijo paraplegikov in invalidov.

V Novi Gorici so leta 2023 ustanovili društvo ParaGo, ki si med drugim prizadeva izboljšati razmere za rekreacijo in šport invalidov. Občina je leta 2010 začela izvajati projekt občina po meri invalidov, listino pa je prvič pridobila leta 2012, kar dokazuje njeno prizadevanje za izboljšanje položaja invalidov. S to listino se je občina zavezala k urejanju dostopa do javne infrastrukture, ki vključuje tudi rekreacijsko infrastrukturo, vendar pa je poudarek le na infrastrukturi v mestu, infrastrukture na podeželju pa niso vključili, saj so kot območje za izvajanje ukrepov izbrali le mesto in ne celotne občine. Občina se je zavezala, da bodo imeli do konca leta 2025 vsi javni objekti prilagojen dostop za invalide, da bodo sploh

lahko klasificirani kot javni objekti. Tako je občina v sklopu priprav na evropsko prestolnico kulture leta 2024 izvedla popis vse javne infrastrukture, tudi športnih objektov, in analizirala dostopnost za invalide. Invalidi se v mestu srečujejo tudi s problemom parkiranja, saj te v bližini športnih objektov večkrat zasedejo drugi uporabniki, npr. parkirna mesta pri bazenu zasedejo gostje bližnjega lokala, ali pa so parkirna mesta nedostopna zaradi kakšnih drugih dejavnikov, npr. kupov gradbenega materiala.

Slika 64a in b: levo: Urejeno parkirišče za invalide poleg večnamenskega igrišča v Grgarju (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec); desno: Namiznoteniška dvorana pri kotalkališču na Erjavčevi, kjer paraplegiki trenirajo namizni tenis (foto: Naja Marot)

Rekreaciji še ene ranljive skupine – uporabnikom varstveno delovnega centra Nova Gorica, ki vključuje odrasle osebe z motnjami v duševnem in telesnem razvoju – je posebej namenjen park pri varstveno delovnem centru Nova Gorica. Vadbi invalidom je prilagojena tudi dvorana OŠ Milojke Štrukelj, notranji bazen ima dvizno dno, Kajak klub Nova Gorica pa izvaja tudi parakajakastvo.

4.6 Identificirani konflikti dostopnosti

V povezavi z različnimi vidiki dostopnosti so intervjuvanci in udeleženci fokusnih skupin omenili več konfliktov. Večina se jih nanaša na rekreacijsko infrastrukturo v Novi Gorici, nekaj konfliktov pa je specifičnih za podeželski del občine (predvsem Trnovsko in Banjško planoto, od koder je bilo več sogovornikov).

Nova Gorica

Največ konfliktov se nanaša na mestni del občine, kjer je tudi največ infrastrukture in uporabnikov. Izpostavljena je bila predvsem naslednja problematika:

- (pre)zadesenost dvoran in nedostopnost nekatere rekreacijske infrastrukture splošni javnosti,
- drag najem dvoran za manjša društva in druge organizirane skupine,
- dostopnost in (pre)obljudenost Panovca.

Ker je v mestu veliko različnih športnih klubov in društev, so dvorane zelo obremenjene. Nekateri športi zasedejo vse termine, npr. v Balonu igrajo le rokomet, mali nogomet in odbojko. Večinoma so vse dvorane ob popoldnevih (še posebej med 16.00 in 19.00) polno zasedene, saj v njih potekajo treningi različnih športnih društev in klubov, prostori pa so nedostopni za splošno rekreacijo. V dvorinah, ki jih razdelijo na tretjine, potekajo sočasno različni treningi in vadbe, ki niso nujno kompatibilne. Hkrati npr. v dvorani igrajo odbojko, trenirajo gimnastiko in plešejo, kar lahko povzroči probleme na področju varnosti, posamezna vadba in trening sta manj prijetna (npr. uporaba plesne glasbe moti druge uporabnike). Poleg tega nekatere dvorane nimajo vseh pripomočkov, ki bi jih potrebovali udeleženci določene vadb, npr. nimajo ogledal, ki jih potrebujejo pri plesnih vadbah, niti niso primerno opremljene za izvajanje različnih borilnih

veščin. Najem dvorane je za manjša društva ali samostojne podjetnike, ki nimajo občinskega sofinanciranja, lahko veliko finančno breme. Zato se odločajo za najem manjših cenovno dostopnejših dvoran, ki niso nujno primerne za izvedbo skupinskih vadb ali so bolj oddaljene iz Nove Gorice.

Konflikt med različnimi uporabniki oz. rabami se pojavlja tudi pri dvorani OŠ Milojke Štrukelj. Ker v Novi Gorici ni velike dvorane, ki bi lahko sprejela več tisoč gledalcev v primeru mednarodnih turnirjev, takšna tekmovanja organizirajo kar v šolski telovadnici, npr. organizirali so že mednarodni turnir v namiznem tenisu. V času tekmovanja in priprav dvorana ni namenjena šolski rabi in tako šola ne more uporabljati telovadnice za izvedbo pouka športne vzgoje. Ker so sklenjene rekreacijske površine (športni park) umeščene v mestno središče, jih ni mogoče širiti ali dodajati novih vsebin v neposredno bližino mestnega središča (npr. še kakšna dvorana).

Določena igrišča lahko uporabljajo le klubi v času treningov, ko ni treningov so igrišče zaklenjena. Med takšnimi igrišči je nogometno igrišče ob Kornu, ki je za splošno rekreacijo nedostopno. Nekateri objekti (npr. namiznoteniška dvorana), v katerih redno potekajo treningi, so dotrajani, kar poslabšuje razmere za vadbo. Problematične so lahko tudi dvorane, ki so urejene v nekdanjih industrijskih halah, poleti je lahko v njih prevroče, pozimi pa udeleženci treningov zmrzujejo. Nekateri objekti nimajo niti uporabnega dovoljenja, kljub temu pa tam redno poteka rekreacija.

Slika 65: Nogometno igrišče pri OŠ Kozara ni dostopno za splošno rekreacijo (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

V mestu, še posebej pri šolskih telovadnicah, je problem parkiranje. Parkirnih mest je malo ali pa so namenjena le zaposlenim na šoli in je parkiranje tudi v popoldanskem času prepovedano zunanjim uporabnikom, čeprav so najemniki dvorane. Še posebej problematično je parkiranje za invalide, ki se tudi rekreirajo v dvorinah in pokritem bazenu. Parkirnih mest, rezerviranih zanje, je (pre)malo. V povezavi z rekreacijo invalidov je bil omenjen tudi problem temperature vode v pokritem bazenu. Voda v bazenu je za plavanje invalidov in paraplegikov prehladna, želeli bi si, da bi vodo v času, ko plavajo, lahko segreli za kakšno stopinjo. Občina sicer namenja sredstva za rekreacijo invalidov, a je to sofinanciranje nizko, da bi pokrilo stroške najemov prostorov in usposobljenih trenerjev, ki jih potrebujejo pri vadbi.

Večinoma vsi sogovorniki v intervjujih in fokusnih skupinah so se strinjali, da se stanje na področju dostopnosti rekreacijske infrastrukture v zadnjih letih izboljšuje, le predstavnik golf kluba se s tem ni strinjal. Infrastrukture za igranje golfa v Mestni občini Nova Gorica namreč ni, golf igrišče v bližnjem Šempetru pa so ukinili, zato morajo golf, ki je sicer v zadnjem času postal bolj priljubljen, vaditi na golf igriščih v Italiji.

V Panovcu se pojavljajo konflikti med različnimi rabami, ki med sabo niso nujno kompatibilne. Največja nasprotja so med rekreacijsko in naravovarstveno funkcijo območja. Na splošno je sicer Panovec dobro opremljen z rekreacijsko infrastrukturo (trim steza, fitnes na prostem, sprehajalne poti, igrala), nekateri pa kljub temu pogrešajo dodatno infrastrukturo, kot sta manjša dvorana ali MTB proga, ki ju zaradi naravovarstvenih omejitev tja ni mogoče umestiti. Nekateri uporabniki tega mestnega gozda moti strelišče sredi gozda, še posebej zaradi hrupa. Sprehajalce moti tudi vožnja avtomobilov do strelišča oz. objekta, ki ga uporabljajo taborniki, pot je namreč makadamska in se še posebej poleti zelo praši. Poleg tega ima Panovec več dostopov, ni pa urejenega glavnega vstopnega mesta, kjer bi bilo tudi urejeno parkirišče. Ob sedanjih dostopih je sicer prostor za par avtomobilov (npr. pri objektu tabornikov in pri objektu Zavoda za gozdove), ni pa nikjer urejeno posebno parkirišče, namenjeno prav obiskovalcem Panovca. Kljub temu so bili vsi sogovorniki v fokusnih skupinah in intervjujih s Panovcem večinoma zadovoljni in so pohvalili možnosti za rekreacijo, ki jih omogoča. Nekateri je skrbelo, da je gozd celo preveč obljuden, saj ga obiskuje tudi zelo veliko rekreativcev iz Italije.

Slika 66a in b: Parkirišče pri objektu Zavoda za gozdove ob vstopu v Panovec in omejitev kolesarjenja v Panovcu (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Upravljaljske težave se pojavljajo tudi pri objektu Kajak kluba Soške elektrarne ob kajakaškem poligonu v Solkanu. Ni povsem jasno, kakšne so pristojnosti kajak kluba in kaj občine, kar lahko vodi v težave pri vzdrževanju.

Podeželje

Največji problem na podeželskem delu občine je sama opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo. Večinoma so naselja opremljena le z večnamenskim in otroškim igriščem, preostala infrastruktura pa je dlje, zaradi nefunkcionalnega javnega prevoza za nekatere celo nedostopna, npr. bazen v Novi Gorici. Ker je poselitev na planotah razpršena, imajo nekateri že težavo priti do organizirane vadbe, čeprav poteka v bližnjem naselju, ker bi za to potrebovali avtomobil.

Na podeželju je bilo omenjenih več družbenih konfliktov med različnimi uporabniki rekreacijske infrastrukture. Omenjeni so bili predvsem konflikti na področju kolesarske infrastrukture (podrobneje predstavljeno v podpoglavju 2.3) in pohodniških poti. Občasno prihaja do konfliktov med lastniki zemljišč in rekreativci, ki so bodisi tuji in domači turisti bodisi drugi obiskovalci. Turizem je bil omenjen kot potencialni vzrok za nastanek konfliktov, vendar pa se na planotah za enkrat ne srečujejo z množičnim turizmom ali čezmernim obiskom. Zgodilo se je že, da je kdo brez dogovora z lastniki zemljišč označil poti do lokalnih znamenitosti, npr. ostalin iz prve svetovne vojne, in nato organiziral vodene skupinske ogleda, kar je zmotilo nekatere lokalne prebivalce in povzročilo nestrpnosti do turistov in obiskovalcev.

Konflikti se občasno pojavljajo tudi na področju varnosti. Na določenih odsekih so tako kolesarske kot jahalne poti speljane po lokalnih cestah, po katerih vozijo avtomobili. Pri sočasni uporabi teh ceste, lahko

nastanejo nevarne situacije med jahači, kolesarji in vozniki. Konflikti se pojavljajo tudi med tekači, motokrosisti in kolesarji (predvsem gorskimi), ki vsi uporabljajo iste kolovoze ter druge poljske in gozdne poti.

Na Trnovski planoti se pojavljajo navzkrižja med rekreacijsko rabo in naravovarstvom. Nekatera območja so namenjena le varovanju narave, kolesarjenje na gozdnih poteh pa ni dovoljeno. Kljub temu kolesarji uporabljajo tudi te poti, nihče pa tega ne sankcionira. Nekaterim sogovornikom se je zdelo problematično tudi igrišče za multigolf na Lokvah, ki naj bi ga občina umestila brez posveta z lokalno skupnostjo.

5 Upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture

Z aktivnostjo prostorskega načrtovanja tako strateško načrtujemo kot tudi konkretneje umeščamo rekreacijsko infrastrukturo v prostor. Na lokalni ravni občine z občinskim prostorskim načrtom opredelijo glavne usmeritve in hkrati tudi opredelijo ustrezno namensko rabo na območjih ki jih želijo razvijati rekreacijski namen. Poleg OPN-jev imajo občine lahko še druge strateške dokumente, npr. (trajnostno) strategijo razvoja, celostno prometno strategijo, strategijo razvoja turizma ali drugo strategijo, ki lahko prav tako posega na področje rekreacije. Kako uspešno se določila strategij prenašajo v prostor, je odvisno od upravljalškega modela – institucije, vpetih vanj, finančnih in človeških virov ter znanja, ki je na voljo v ta namen. Ključna deležnika na področju upravljanja infrastrukture sta največkrat občina in javni zavod, pristojen za šport, ki skrbita tako za (so)financiranje ponudbe in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture.

5.1 Rekreacijska infrastruktura v strateških dokumentih

Mestna občina Nova Gorica ima več dokumentov, ki se med drugim nanašajo na področje rekreacije ter načrtovanje in urejanje rekreacijske infrastrukture: občinski prostorski načrt (OPN) (Mestna občina Nova Gorica, 2018), Strategijo športa 2023–2033 GO šport (Mestna občina Nova Gorica, b. d.), Celostno prometno strategijo (Mestna občina Nova Gorica, 2017), Trajnostno urbano strategijo (Mestna občina Nova Gorica, 2022a), Strateški načrt dostopnosti (Mestna občina Nova Gorica, 2024), Strategijo lokalnega razvoja za LAS V objemu sonca (LAS V objemu sonca, 2023), strategijo, pripravljeno za kandidaturu za Evropsko prestolnico kulture (Mestna občina Nova Gorica, 2020) in letne programe športa. Področje rekreacije je omenjeno tudi v Regionalnem razvojnem programu Severne Primorske (Goriške) razvojne regije 2021–2027 (RRP) (Posoški razvojni center, 2022), Strategiji za starejše 2022–2026 (Mestna občina Nova Gorica, 2022b) in Strategiji razvoja trajnostnega turizma v destinaciji Nova Gorica in Vipavska dolina (Stefan *et al.*, 2024).

Regionalni razvojni program Severne Primorske razvojne regije 2021–2027

RRP v oceni stanja omenja, da je športna infrastruktura v regiji koncentrirana v štirih večjih središčih, dopolnjujejo pa jo šolski objekti z igrišči, ki so namenjeni širši uporabi. V zadnjih letih se je povečal delež telesno dejavnih ljudi, kljub temu pa socialno-ekonomsko ogrožene in druge prikrajšane skupine (geografsko odmaknjeni, invalidi ipd.) še vedno ne dosegajo priporočil glede rekreativne telesne dejavnosti. Pri spodbujanju zdravega življenjskega sloga ima ključno vlogo lokalna skupnost, ki s pravilnim načrtovanjem in izgradnjo infrastrukture, omogoča dostopnost infrastrukture vsem skupinam prebivalcev. Pojavljajo se razlike v kakovosti in dostopnosti programov in storitev, med drugim tudi športa, zaradi različne ekonomske razvitosti in oddaljenosti posameznih območij. Velika težava je dostopnost storitev za invalide in funkcionalno ovirane uporabnike zaradi neprimerne javnega prevoza in neprilagojenih prostorov.

V RRP so opredeljene razvojne prioritete regije, med katerimi je tudi razvojna prioriteta »Regija za ljudi«, ki obravnava ukrepe:

- Pestra ponudba prostočasnih aktivnosti (kultura, šport in druge prostočasne dejavnosti) in
- Večja dostopnost storitev splošnega pomena.

Namen ukrepa »Pestra ponudba prostočasnih aktivnosti« je spodbujati raznovrstno ponudbo kulturnih in športnih ter drugih prostočasnih aktivnosti, ki izboljšujejo kakovost življenja v regiji in povečujejo njeno privlačnost ter ustvarjanje pogojev v podporo razvoju programov (naložbe, obnove, preureditve). V sklopu ukrepa sta v Mestni občini Nova Gorica predvidena dva regijska projekta – ureditev zunanjega amfiteatra SNG Nova Gorica (5.000.000 €) in regijski športno-rekreacijski center Ajševica (1.000.000 €).

Namen ukrepa »Večja dostopnost storitev splošnega pomena« je povečati dostopnost storitev splošnega družbenega pomena (zdravstvo, socialno varstvo, vzgoja in izobraževanje, kultura in šport) s poudarkom na starejših in drugih ranljivih skupinah ter s poudarkom na demografsko ogroženih in oddaljenejših območjih regije.

Občinski prostorski načrt Mestne občine Nova Gorica

OPN obravnava urbanistične in razvojne smernice za celotno občino. Najbolj urbanizirano območje je med Novo Gorico, Gorico in Šempetrom, kljub temu pa se na Ajševici pusti prostor za umeščanje površin za športno-rekreacijsko dejavnost.

Razvoj športno-rekreacijskih dejavnosti bo temeljil na ohranjanju naravnih in kulturnih vrednot prostora ter preprečevanju konfliktov z drugimi rabami prostora, predvsem poselitvijo in kmetijstvom. Usmeritve za razvoj športno-rekreacijske dejavnosti vključujejo:

- razvoj športno-rekreacijskih dejavnosti in ponudbe predvsem na Soči, Vogrščku, Lijaškem polju s Panovcem, v zaledju Nove Gorice, na Trnovski in Banjški planoti in v dolini Branice s Krasom,
- ureditev turističnih oz. rekreacijskih centrov na Lokvah in Ajševici,
- povezavo območja nižinskega dela občine s kolesarskimi potmi,
- ureditev glavne mestne rekreacijske cone med Panovcem, Lijaškim poljem, območjem na Soči in Vogrščkom, ki bo tudi dodatna ponudba zabaviškemu turizmu,
- ureditev rekreacijske infrastrukture v Panovcu z ureditvijo servisnih dejavnosti, vstopnih točk, pešpotmi, otroškimi igrišči, parkirišči in gostinskim objektom,
- razvoj jadralnega padalstva, zmajarstva, plezanja, modelarstva, konjenišvo in letenja z ultra lahкими letali na Lijaškem polju,
- ureditev golf igrišča pri Ozeljanu,
- razvoj vodnih in obvodnih dejavnosti ob Soči, kot sta kajakaštvo in kopanje,
- urejanje območja Vogrščka za sprehode, rekreacijo in vodne športe,
- spodbujanje športnih in turističnih dejavnosti na Trnovski in Banjški planoti, ki so povezane z naravnimi in kulturnimi znamenitostmi,
- posodobitev obstoječe infrastrukture na planotah, ki vključuje smučišče, parkirišča, piknik prostore, razgledišča, pešpoti in tekaške proge.

Med gozdove z izjemnimi ekološkimi in socialnimi funkcijami, zlasti rekreacijskimi, OPN med drugim omenja Trnovski gozd, mestni gozd Panovec, Škabrijel, Sveto Goro, Sabotin, Sveto Katarino in območje Železnih vrat nad Dornberkom.

Strategija športa v Mestni občini Nova Gorica 2023–2033

V strategiji je opisana vizija športa, ki usmerja razvoj Nove Gorice v športno turistično mesto z mednarodnimi športnimi prireditvami. Podani so cilji in usmeritve s področja športne dejavnosti, rekreacijske ponudbe in infrastrukture. Med strateškimi cilje je omenjeno, da bodo vsakemu prebivalcu omogočene strokovno vodene športne dejavnosti vsaj dve uri tedensko, v vsakem letnem času pa bodo

izvedli vsaj eno veliko športno-rekreacijsko prireditev. **Tako v mestu kot na podeželju bodo posodobili obstoječe športne objekte in začeli z izgradnjo novih**, ki bodo v funkciji športa, kulture, vzgoje in turizma. Za uresničevanje javnega interesa bo v proračunu MONG do leta 2033 skupaj zagotovljenih 12 odstotkov sredstev za šport (v 10-ih letih 60 milijonov eur za šport oz. 20 milijonov eur za programe športa in 40 milijonov eur za investicije).

Strategija na področju športnih objektov navaja naslednje strateške cilje:

- na podeželju razviti najmanj tri centre športa v naravi za vse prebivalce,
- obnoviti obstoječe športne objekte v mestu in na podeželju,
- zgraditi novo večnamensko športno dvorano s kapaciteto do 5.000 gledalcev,
- v mestu in na podeželju obnoviti in postaviti skupno 10 otokov športa za vse prebivalce,
- obnoviti kajakaški center,
- zgraditi nov športni park,
- zgraditi vadbeni center za borilne športe.

Kot strateške usmeritve na področju športnih objektov strategija poudarja, da je treba pri vseh športnih objektih urediti dostop za invalide in posodobiti objekte za kakovostno izvajanje vadbe športa invalidov. Vzpostavljeni bodo pogoji za zasebna vlaganja v nove športne objekte v okviru javno-zasebnega partnerstva. Potrebno bo vzpostaviti centralizirano dodeljevanje uporabe javnih športnih objektov v lasti občine za izvedbo letnega programa športa, pri čemer bodo po pouku prednost imeli programi športa otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport. Športni objekti v mestu in na podeželju bodo generator razvoja športa in športno turistične ponudbe.

Za uresničevanje strategije na področju športnih objektov so navedeni naslednji ukrepi:

- izdelava investicijske dokumentacije,
- spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta,
- ureditev lastništva zemljišč za potrebe izgradnje objektov,
- vzpostavitev centralnega ravnanja s športnimi objekti za izvajalce letnih programov športa,
- vzpostavitev centra športa za vse na Lokvah za zimske in letne športe (npr. smučanje, tek na smučeh, kolesarstvo, pohodništvo),
- obnova športnega parka,
- izgradnja večnamenske športne dvorane s 5.000 sedeži,
- obnoviti, posodobiti oziroma zgraditi 10 otokov športa v mestu in na podeželju (trim otoki, kolopark, večnamenska športna igrišča),
- celostna ureditev športnega parka Solkan (kajakaški center, otoki športa za vse, površine za turizem – avtokampi in avtodom postajališče),
- izgradnja novih vadbenih površin ob Kornu (nogomet),
- ureditev kolesarskih poti v Trnovskem gozdu in Banjški planoti, ob reki Vipavi in legalizacija MTB trailov (Sveta gora in Škabrijel),
- ureditev Panovca kot mestnega gozda, namenjenega rekreaciji,
- ureditev potrebne infrastrukture na Lijaku za jadralno padalstvo (vzletišče in pristajališče),
- ureditev strokovnih podlag in lastništva zemljišč na območju Ajševice, za potrebe novega športnega parka.

Preostali dokumenti

V sklopu kandidature za Evropsko prestolnico kulture so pripravili strategijo oz. načrt, v katerem so **opredelili program »Vsakogaršnja zemlja – brezmejni mestni prostor«**. Program obsega izvedbo infrastrukturnih projektov in kulturnih programov, s katerimi se bo degradirano obmejno območje med mestoma preoblikovalo v novo, sodobno sosesko. Območje bo prečkala nova čezmejna kolesarska pot, ki bo povezana z obstoječo. Nastal bo nov, okolju in prebivalcem prijazen zeleni koridor, v katerega bodo

umestili tudi dve športnorekreacijski infrastrukturi. Načrtuje se izgradnja košarkarskega igrišča »Košarka v džungli« s parkom, ki bo po letu 2025 v uporabi obeh občin in ga bodo uporabljali ter vzdrževali kot športni objekt in prireditveno prizorišče. Na meji bodo postavili tudi igrišče »Otročje lahko«, ki bo namenjeno otrokom.

V Celostni prometni strategiji so rekreacijske površine omenjene pri strateškem cilju, ki se nanaša na ustvarjanje privlačnega okolja za bivanje za vse generacije, zlasti mlade in ranljive skupine. Poleg tega strategija navaja še ukrepe in orodja za izboljšanje razmer za hojo in promocijo hojo. Eden izmed strateških stebrov je tudi izkoriščanje danosti za kolesarjenje, pri čemer si prizadevajo izboljšati razmere za kolesarjenje v mestu, pa tudi v širšem čezmejnem prostoru.

Prenovljena trajnostna urbana strategija pri dostopu do rekreacijskih površin poudarja vlogo javnega prevoza, eden izmed ukrepov pa se nanaša posebej na šport, rekreacijo in prosti čas. Pri analizi stanja so ugotovili problem prezasedenih športnih dvoran v mestu, cilj pa je v mestno središče umestiti več večnamenskih rekreacijskih površin. Prednostne aktivnosti vključujejo:

- ureditev športno-rekreacijskih površin ob vodotoku Koren,
- razširitev rekreacijskih površin v Solkanu z ureditvijo kolesarskih in peš poti ob Soči ter dokončna ureditev Kajak centra ter poti v Solkan po Grabnu,
- nadaljnja ureditev športnega parka v Novi Gorici,
- ureditev adrenalinskega območja za mlade,
- ureditev otroških igrišč v mestu,
- boljše vzdrževanje rekreacijskih poti (Kekec, Trnovska in Banjška planota, Sabotin),
- vzpostavitev športnega parka Ajševica,
- podpora teniškemu centru ob Panovcu,
- ureditev pogojev za plesne dejavnosti,
- čezmejno sodelovanje v športnih in prostočasnih dogodkih,
- športni turizem s pogoji za priprave vrhunskih ekip.

Strateški načrt dostopnosti za Mestno občino Nova Gorica v poglavju Kultura, šport, rekreacija, religija na področju športa predvideva izobraževanje in usposabljanje vaditeljev, trenerjev in animatorjev za potrebe invalidskega rekreativnega športa, ozaveščanje športnih delavcev o potrebah invalidov in spodbujanje športnega udejstvovanja invalidov.

Strategija lokalnega razvoja za LAS V objemu sonca rekreacijo in rekreacijsko infrastrukturo obravnava v povezavi z izboljšanjem kakovosti življenja prebivalcev in turizmom. Poudarja ključen pomen razvoja prosto dostopne rekreacijske infrastrukture, razvoj športno-rekreacijske infrastrukture pa temelji na naravnih danostih (npr. pohodniške, planinske, kolesarske in konjeniške poti ter druge tematske poti).

Strategija za starejše 2022–2026 obravnava posebej rekreacijo in šport starejših kot način izboljšanje zdravstvenega stanja starejših. Na tem področju navaja več ciljev:

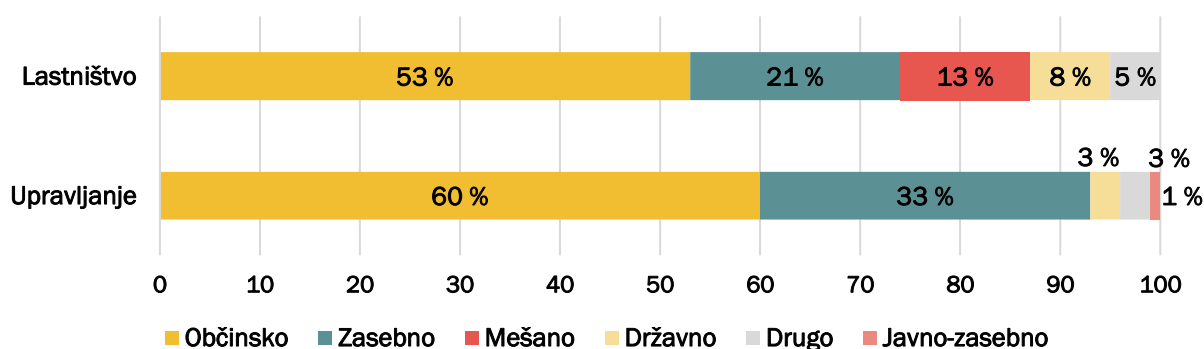
- povečanje in izboljšanje telesne aktivnosti starejših,
- aktivacija krajevnih in četrtinskih skupnosti v skrbi za starejše in njihovo zdravje z organizacijo brezplačnih vadb in predavanj o zdravem življenjskem slogu tudi na podežlju,
- spodbujanje brezplačnih vadb v novogoriškem bazenu,
- obveščanje starejših ljudi o kulturnih in športnih dogodkih v mestu in spremljanje starejših na dogodke.

Strategija razvoja trajnostnega turizma v destinaciji Nova Gorica in Vipavska dolina omenja, da izboljšanje javnih površin, ki vključujejo tudi območja za rekreacijo, spodbudi turistični obisk in boljšo uporabo teh površin. Poudarjen je pomen razvoja športne infrastrukture, ki je ključna tudi za razvoj trajnostnega turizma.

5.2 Lastništvo, upravljanje in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture

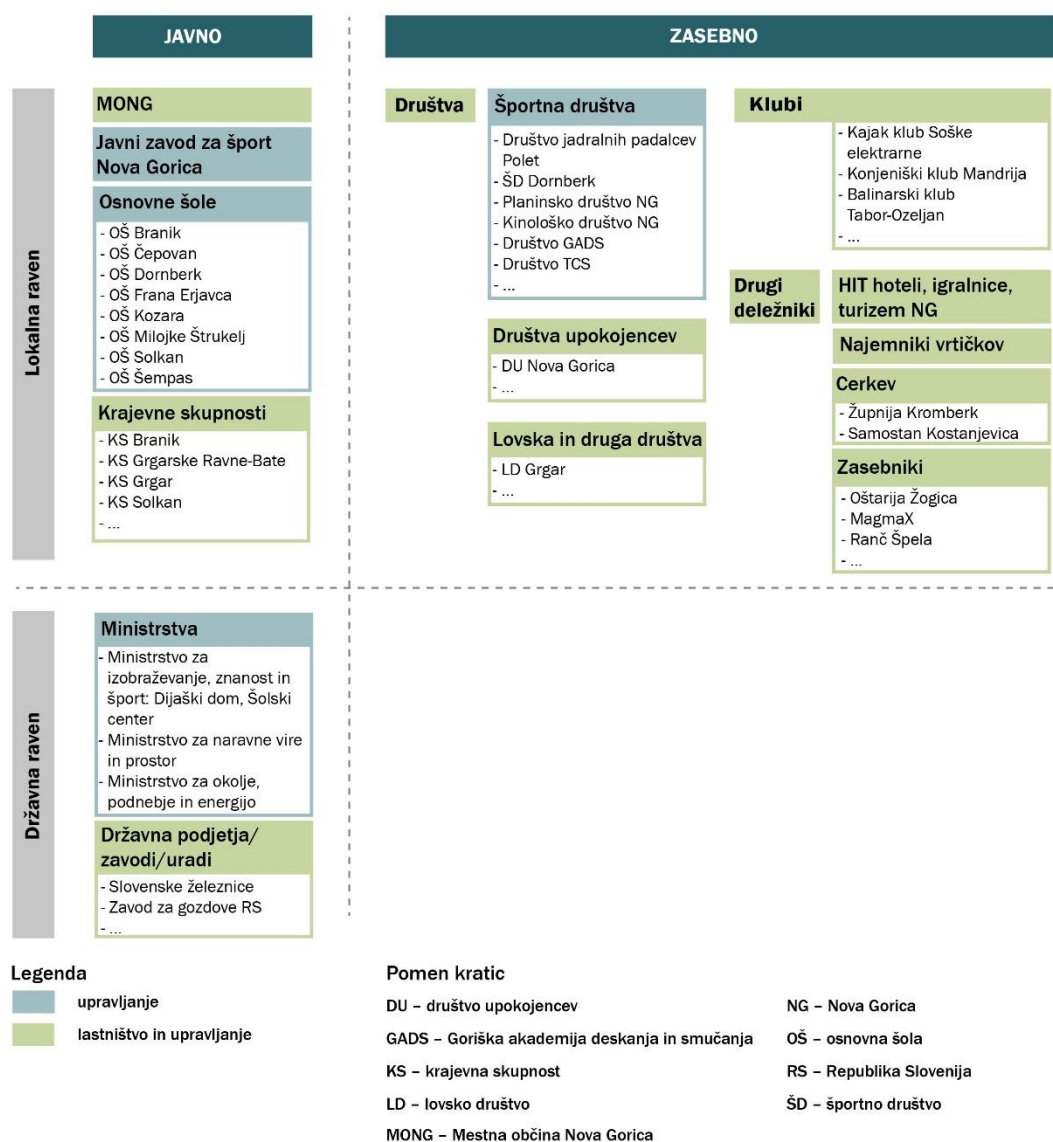
V Mestni občini Nova Gorica sta lastništvo in upravljanje rekreacijske infrastrukture najpogostejše v pristojnosti občine ali zasebnika, vzdrževanje pa je po navadi v pristojnosti vzdrževalca posamezne infrastrukture. Med najpomembnejšimi javnimi deležniki s področja lastništva in upravljanja je Mestna občina Nova Gorica, ki je lastnica približno polovice vse rekreacijske infrastrukture in upraviteljica približno dveh tretjin vseh rekreacijskih površin in objektov v občini (slika 68). V občinski lasti je 88 enot rekreacijske infrastrukture, kar predstavlja 53 % vse popisane infrastrukture. Občina z infrastrukturo večinoma upravlja prek Javnega zavoda za šport, osnovnih šol in krajevnih skupnosti. V zasebni lasti je približno petina vse infrastrukture, v zasebnem upravljanju pa tretjina. Med zasebnimi upravljalci so lahko različna športna društva (npr. Planinsko društvo, Kinološko društvo, Športno društvo Dornberk). Klubi (npr. Kajak klub Soške elektrarne, Konjeniški klub Mandrija), druga društva (npr. Lovsko društvo Grgar), Cerkev (npr. frančiškanski samostan Kostanjevica), lokalna podjetja (npr. HIT hoteli, igralnice, turizem) in različni zasebni ponudniki rekreacije (npr. Movite Center in MagmaX) imajo lahko vlogo tako lastnika kot upravljalca rekreacijske infrastrukture. V Novi Gorici je med lastniki in upravljalci tudi društvo upokoencev.

Štirinajst objektov (8 %) rekreacijske infrastrukture v občini je v državni lasti, po navadi v lastni državnega zavoda ali podjetja (npr. Slovenskih železnic in Zavoda za gozdove). Pri 21 enotah (13 %) je lastništvo mešano, površine in objekti so lahko deloma v lastni občine, deloma pa drugih državnih ali zasebnih deležnikov (npr. Zavoda za gozdove, Cerkev in zasebnih lastnikov). Lastništvo si lahko delita tudi zasebni in državni deležnik, npr. podjetje HIT in Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov. Pet odstotkov infrastrukture (8 objektov) je v kategoriji drugo, ki vključuje splošno ljudsko premoženje oz. družbeno lastnino.

Slika 68: Lastniška in upravljalvska struktura rekreacijske infrastrukture v Mestni občini Nova Gorica

Največ rekreacijske infrastrukture upravlja občina (60 % oz. 99 enot). V mestu je med občinski upravitelji najpogostejše Javni zavod za šport, ki upravlja z objekti, kot so športni park Nova Gorica, dvorana OŠ Milojke Štrukelj, kotalkališče na Erjavčevi, namiznoteniška dvorana, nogometno igrišče ob Kornu in skate park. Zunaj Nove Gorice upravlja še s smučiščem Lokve, nogometnim igriščem na Lokvah in multigolf igriščem ter telovadnico v Prvačini. Predvsem na podeželju je v primerih občinskega upravljanja upravljanje po navadi v pristojnosti krajevne skupnosti. Večnamenska igrišča in druge rekreacijske površine in šolah in šolske telovadnice po navadi upravljaajo šole. Tretjina infrastrukture ima zasebnega upravljalca, med katerimi so bodisi različna društva, klubi, zasebniki bodisi lokalna podjetja.

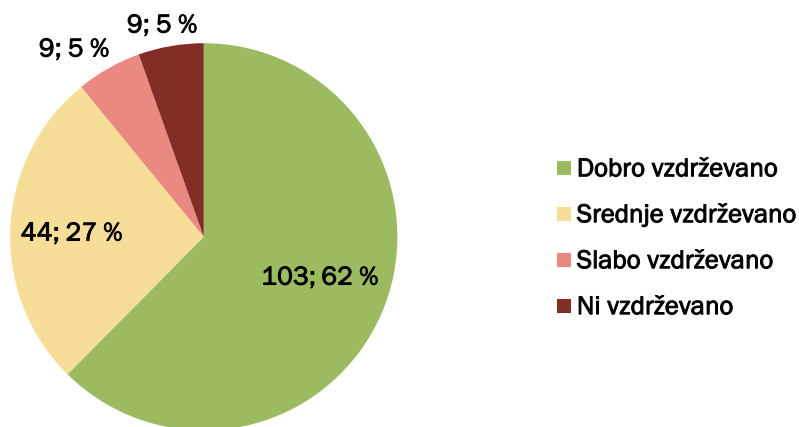

Slika 67: Glavni deležniki na področju lastništva in upravljanja rekreacijske infrastrukture v Mestni občini Nova Gorica

Dva objekta imata javno-zasebno upravljanje, saj s posameznimi deli ali površinami upravljajo različni upravljavci. Pri Kapeli si recimo upravljanje delijo Mestna Občina Nova Gorica, Občina Gorica in samostan Kostanjevica. Upravljanje je v pristojnosti države pri pet objektih infrastrukture (3 %), predvsem gre za srednješolske izobraževalne institucije (npr. Šolski center in dijaški dom). V primeru zasebnega lastništva infrastrukture je po navadi tudi upravljanje zasebno. V kategorijo drugo so uvrščeni primeri, v katerih je upravljavec več, večinoma gre za javne upravljavce z lokalne ali državne ravni, npr. Javni zavod za šport in Zavod za gozdove, več občin in kakšno ministrstvo. Mestna občina Nova Gorica je edina med pilotnimi občinami, v katerih smo izvajali popis rekreacijske infrastrukture, ki med lastniki in upravljavci rekreacijske infrastrukture nima gasilskih društev.

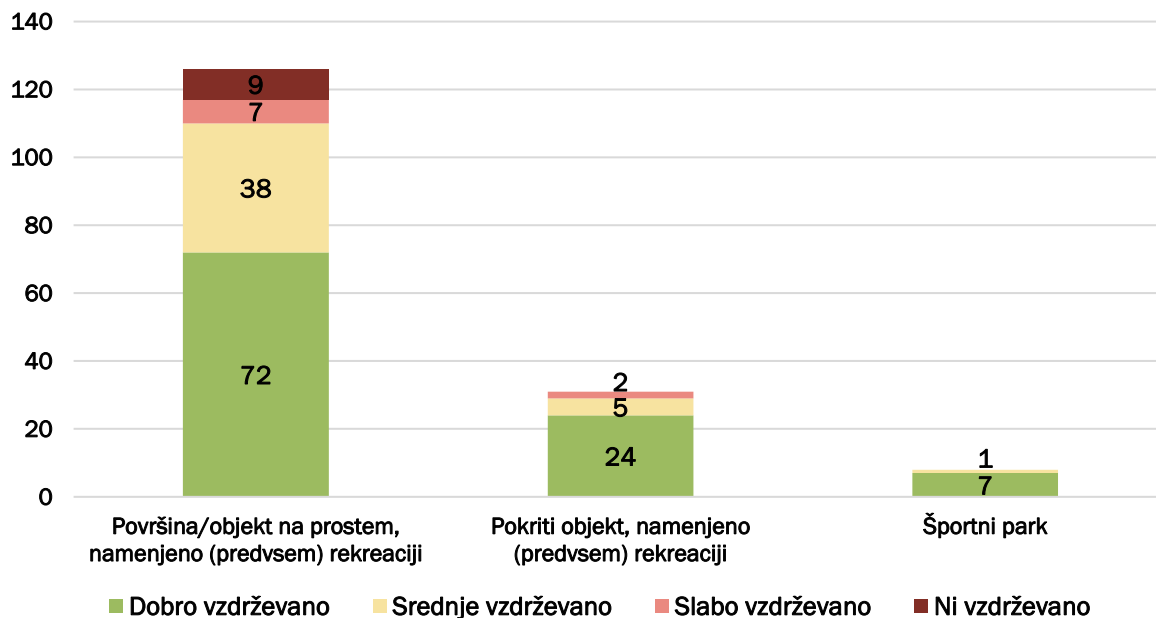
Približno dve tretjini (62 % oz. 103 objektov in površin) rekreacijske infrastrukture sta dobro vzdrževani, kar kaže na splošno dobro stanje in smotrno upravljanje območij in objektov (slika 69). Kljub temu pa je ena desetina infrastrukture slabo ali celo nevzdrževana, kar je pogosto posledica dveh razlogov: 1) neurejenega lastništva in/ali upravljalškega razmerja (npr. nekatera igrišča ob železnici v Novi Gorici); in 2) opustitev rekreacijske dejavnosti, kot v primeru minigolfa na Lokvah in kotalkališča na Erjavčevi. Vsi objekti, ki niso vzdrževani, po grobi tipologiji sodijo med rekreacijske površine na prostem.

Površine/objekti, ki so slabo vzdrževani so prav tako večinoma tisti na prostem (7), gre predvsem za nogometna igrišča, košarkarsko igrišče in eno otroško igrišče, med slabo vzdrževanimi sta tudi dva pokrita objekta, dvorana za namizni tenis in stara telovadnica OŠ Dornberk.

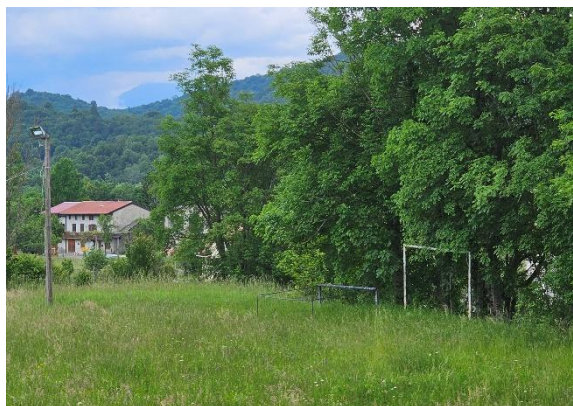
Slika 69: Vzdrževanost popisane rekreacijske infrastrukture

Vsi športni parki so v dobrem stanju, sedem jih je dobro vzdrževanih in en srednje. Tudi pokriti objekti, namenjeni rekreaciji, so relativno dobro vzdrževani, saj jih je izmed 31, le pet srednje dobro vzdrževanih in dva slabše (slika 70).

Slika 70: Vzdrževanost rekreacijske infrastrukture glede na grobo tipologijo

Vzdrževanost so numerično z ocenami od 1 (zelo slaba) do 5 (zelo dobra) ocenjevali tudi sodelujoči v fokusnih skupinah in intervjujih. Skupna povprečna ocena vseh sodelujočih je 3,4, kar pomeni, da so vzdrževanost ocenili kot niti dobro niti slabo. V povezavi z vzdrževanjem javnih površin, namenjenih rekreaciji v Novi Gorici, je bil omenjen tudi problem vandalizma.

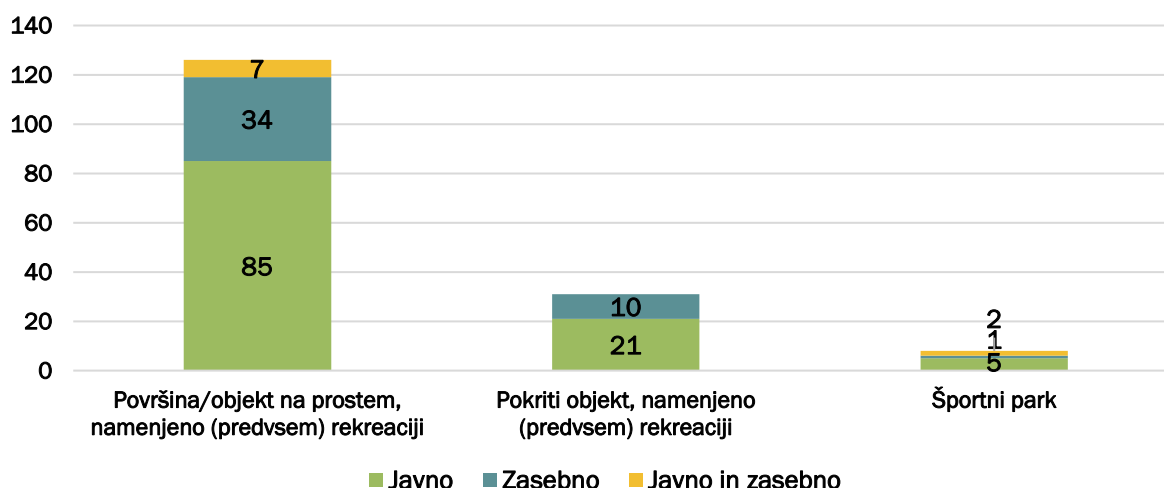

Slike 71a–f: 71a in b: Balinišče pri DU Nova Gorica in kotalkališče na Erjavčevi (foto: Naja Marot); 71c in d: Igrišče za minigolf na Lokvah in nogometno igrišče v Grgarskih Ravnah (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec); 71e: Igrišče pri nekdanji podružnični šoli Spodnja Branica (foto: Sara Besal); 71f: Teniško igrišče Dornberk (foto: Pina Klara Petrovič Jesenovec)

5.3 Finančni okvir rekreacijske infrastrukture

Glede na izveden popis in evidenco rekreacijske infrastrukture je bila gradnja večinoma financirana z javnimi sredstvi (67 % oz. 111 enot). Med javnimi financerji je bila najpogostejša občina, ki je (so)financirala vsaj 52 enot rekreacijske infrastrukture (preostale je financirala država ali pa so bila vir evropska sredstva). Pri nekateri infrastrukturi se je dalo pridobiti le podatek, da je bilo financiranje javno, ne pa tudi, ali je bilo občinsko ali kakšno drugo. Evropska sredstva so bila ključna pri gradnji ali prenovi vsaj osmih enotah rekreacijske infrastrukture, med katerimi so kajakaški poligon, nekateri objekti v športnem parku Nova Gorica, mestni park Borov gozdček ter učna pot in gozdno igrišče v Panovcu. S sredstvi Evropskega kohezijskega sklada so sofinancirali tudi prenovu oz. energetske sanacije OŠ Branik. Sprehajalno pot ob Kornu so sofinancirali iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru CTN naložb in Evropskega kohezijskega sklada, več objektov pa je bilo financiranih prek Interrega Italija-Slovenija.

S pomočjo državnih sredstev je bilo izgrajenih ali prenovljenih 14 objektov, večinoma dvorane in telovadnice, nekateri objekti v športnem parku Nova Gorica in kajakaški poligon. Skate park so zgradili s sredstvi Fundacije za šport, igrišče v Gradišču nad Prvačino je sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, telovadnico OŠ Solkan so prenovili s sredstvi Ministrstva za infrastrukturo in Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Pri gradnji športne dvorane Čuklja sta sodelovala Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Fundacija za šport, pri ureditvi parka ob varstveno delovnem centru v Novi Gorici pa Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Večina objektov, ki so jih sofinancirali z evropskimi ali državnimi sredstvi, je bila prenovljena ali zgrajena po letu 2015. V preteklosti je bil pomemben vir sredstev za gradnjo infrastrukture samoprispevek, gradili pa so jo z udarniškim delom. Med infrastrukturo, ki je bila prvotno tako zgrajena, so med drugim večnamensko igrišče Banjšice, večnamensko igrišče ob OŠ Frana Erjavca in telovadnica OŠ Šempas.

Slika 72: Struktura financiranja gradnje rekreacijske infrastrukture

Slika 73a in b: levo: Učno pot v Panovcu so uredili v slopu Interreg projekta Tangram; desno: Telovadnica OŠ Kozara je bila popolnoma prenovljena leta 2024 (foto: Pina Klara Petrović Jesenovec)

Z letnimi programi športa Mestna občina Nova Gorica vsako leto določi, katere programe športa (Preglednica 8) bo sofinancirala in v kakšni višini. Glavni namen sofinanciranja programov in področij športa je omogočanje vadbe, treniranja, tekmovalne dejavnosti in športnega udejstvovanja čim širši skupini prebivalcev, vendar pa je poudarek predvsem na otrocih in mladini. Eden izmed načinov uresničevanja javnega interesa v športu v mestni občini je tudi načrtovanje, gradnja in vzdrževanje lokalno pomembnih športnih objektov in površin za šport v naravi, ki si v lastni občine.

Preglednica 8: Programi in področja, kot so opredeljena v letnem programu športa za leto 2024

Področja sofinanciranja	
1.	Prostočasna vzgoja otrok in mladine
	- Prostočasna športna vzgoja predšolskih otrok
	- Prostočasna športna vzgoja šoloobveznih otrok
	- Prostočasna športna vzgoja mladine
2.	Športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami
3.	Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport
	- Športna vzgoja otrok, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport
	- Športna vzgoja mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport
4.	Kakovostni šport
5.	Vrhunski šport
6.	Športna rekreacija
7.	Šport invalidov
8.	Šport starejših
9.	Večje športne prireditve
10.	Javni zavod za šport
11.	Investicije in investicijsko vzdrževanje
12.	Organiziranost v športu

V sklopu področja »Investicije in investicijsko vzdrževanje« občina namenja sredstva za obnovo in vzdrževanje športnih objektov, pri tem pa si prizadeva za čim večjo izkoriščenost teh objektov. Pri načrtovanju gradnje in adaptacije objektov združuje cilje s področja športa, šolstva (šolske telovadnice) in cilje na področju delovanja krajevnih skupnosti (večnamenski objekti).

Občina večino sredstev, predvidenih v letnih programih športa, nameni športni vzgoji in športu otrok in mladine. Leta 2024 je med sredstvi, predvidenimi za področji športnih programov in organiziranosti v športu, občina 80 % vseh sredstev namenila športni vzgoji ter vrhunskemu in kakovostnemu športu otrok in mladine. Približno 12 % sredstev je bilo predvidenih za vrhunski in kakovostni šport drugih skupin,

predvsem odraslih. Športni rekreaciji in športu invalidov so namenili približno en odstotek vseh predvidenih sredstev, za šport starejših pa celo manj.

Če želijo športna društva in klubi pridobiti občinsko sofinanciranje, se morajo prijaviti na razpis za sofinanciranje letnih programov športa, ki ga vsako leto razpiše občina, da lahko po področjih razdeli predvidena sredstva. Med letoma 2022 in 2024 (za to obdobje smo pridobili letne programe športa) je občina sredstva namenila tudi vzdrževanju rekreacijske infrastrukture v Novi Gorici, ki je v občinski lastni in upravljanju Javnega zavoda za šport (Preglednica 9). Leta 2022 so v ta namen predvideli skoraj 84.000 EUR, leta 2023 1000.000 EUR, znesek pa je bil veliko nižji leta 2024, le 25.000 EUR. Znesek je bil sicer tudi leta 2024 ocenjene na 90.000 EUR, ker pa so večino sredstev za vzdrževanje krili iz presežka prihodkov Javnega zavoda, je vsota predvidenih sredstev financiranja občutno nižja.

Preglednica 9: Pregled investicij v rekreacijsko infrastrukturo kot opredeljeno v letnih programih športa

Leto		2022	2023	2024
Športni park Nova Gorica in druge športne površine	Predvidena sredstva	78.500,00 €	90.000,00 €	15.000,00 €
	Investicije in investicijsko vzdrževanje	osnovna sredstva za tekoče obratovanje (stroji, orodja)	sanacija dela atletske steze	ureditev razsvetljave v športnih objektih v Športnem parku Nova Gorica
		obnova tartana na zunanjem košarkarskem in odbojkarskem igrišču	montaža led razsvetljave v telovadnici Balon v športnem parku	ureditev sistema namakanja na pomožnem igrišču Koren,
		sanacija tribun na rolkarskem poligonu	pregled in novelacija gradbenega dovoljenja za servisni objekt v športnem parku	zamenjava toplotnega izmenjevalca na letnem bazenu – otroški bazen
			postavitev montažnega objekta za potrebe hrambe opreme in strojev v športnem parku	menjava pokrivala in navijala za pokrivalo bazena - letno kopališče
			nakup osnovnih sredstev, delovnih strojev in opreme	nakup osnovnih sredstev, delovnih strojev in opreme
			sanacija teniškega balona v športnem parku	
Vzdrževanje otroških igrišč (Javni zavod za šport NG)	Predvidena sredstva	5.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €

Leta 2025 so med področja letnega programa športa dodali še področje športni objekti in površine za šport v naravi. V sklopu tega so za izvajalce Letnega programa športa v občini predvideli brezplačno uporabo prostorov, ki so v lasti občine in upravljanju osnovnih šol, izvzeta je le telovadnica OŠ Čepovan. Skupno oceno vrednosti brezplačne uporabe športnih objektov so ocenili na 103.820 EUR. Poleg tega so za izvajalce programa predvideli tudi brezplačno uporabo drugih občinskih športnih objektov in površin, ki jih upravlja Javni zavod za šport. Med temi objekti so npr. kotalkališče v Solkanu, pokrito balinišče, teniška igrišča, mestno kopališče, telovadnica Prvačina, telovadnice v športnem parku Nova Gorica in telovadnica OŠ Milojke Štrukelj. Skupno vrednost brezplačne uporabe teh objektov so ocenili na 314.940 EUR.

Sredstva za gradnjo, urejanje in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture v Mestni občini Nova Gorici namenijo tudi v okviru participativnega proračuna, pri katerem lokalni prebivalci predlagajo projekte in nato glasujejo. Predloge, ki prejmejo največ glasov, občina realizira. Lokalni prebivalci so v okviru projekta Sodeluj in odločaj predlagali 124 projektov, med katerimi je občina izbrala tiste, ki so šli na glasovanje. Nekatere prijave je namreč občina takoj ocenila kot neizvedljive in jih niti ni dala na glasovanje. Med projekti, ki so dosegli fazo glasovanja, je občina izbrala 40 predlogov, ki jih bo izvedla med letoma 2024 in 2026. Med 40 sprejetimi projekti se jih več kot polovica (23) nanaša na področje urejanje in vzdrževanja rekreacijske infrastrukture. Pregled projektov je predstavljen v Preglednici 10.

Večina predlaganih projektov s področja rekreacijske infrastrukture predvideva vzdrževanje obstoječe ali ureditev nove infrastrukture na podeželskem delu občine, le manjšina se jih nanaša na mestno območje. To lahko kaže na to, da so potrebe po novi rekreacijskih infrastrukturi večje na podeželju, kjer je trenutno manj infrastrukture.

Preglednica 10: Pregled predlogov s področja rekreacijske infrastrukture, ki so jih predlagali prebivalci v sklopu participativnega proračuna leta 2024

Predlog	Lokacija	Ocenjena finančna vrednost	Izglasovan za izvedbo (da/ne)
Stalno igrišče za odbojko na mivki v Novi Gorici	Nova Gorica – Gradnikove brigade	20.000 EUR	Da
Obnova objekta na športnem igrišču v Vitovljah	Vitovlje – športni park	20.000 EUR	Da
Zamenjava igral in opreme na igrišču OŠ Čepovan	Čepovan – igrišče pri OŠ	20.000 EUR	Da
Ograja na športnem igrišču v Ravnici	Ravnica – športno igrišče	20.000 EUR	Da
Prostor za druženje in rekreacijo Ajševica	Ajševica	20.000 EUR	Da
Osvetlitev igrišča pri OŠ Solkan	Solkan – igrišče pri OŠ	20.000 EUR	Da
Ureditev okolice športnega igrišča v Vitovljah ter nabava opreme za druženje	Vitovlje – športni park	20.000 EUR	Da
Sanacija varnostne podlage pod otroškimi igrali in dodatno igralo	Osek – igrišče pri domu KS	20.000 EUR	Da
Večnamensko športno igrišče	Ozeljan	20.000 EUR	Da
Hišica v Panovcu	Nova Gorica - Panovec	20.000 EUR	Da
Postaje za gibalne vaje	Peš in kolesarska pot med Branikom in Prvačino	20.000 EUR	Da
Ureditev peš poti - povezave iz železniške postaje na Kapelo	Nova Gorica - Kapela	20.000 EUR	Da
Ureditev mladinskega prostora na športnem igrišču v Vitovljah in nabava odra	Vitovlje – športni park	12.000 EUR	Da
Fitnes na prostem v Šempasu	Šempas	12.000 EUR	Da
Postavitev krajevnih in informativnih tabel	KS Dornberk	11.000 EUR	Da
Igrišče v Prvačini - razsvetljava	Prvačina – športno igrišče	10.000 EUR	Da

Zaščitna mreža tribun, odra in igral na igrišču v Ravnici	Ravnica – športno igrišče	10.000 EUR	Da
Tri turistično informacijske table in kašipotna tabla v Prvačini	Prvačina	7.500 EUR	Da
Postavitev krajevnih informacijsko-turističnih tabel v KS Kromberk-Loke	KS Kromberk-Loke	7.000 EUR	Da
Gregorčičeva točka Pod Hrastom	Gradišče nad Prvačino	5.000 EUR	Da
Ureditev turističnih pešpoti	Banjšice	5.000 EUR	Da
Urejanje okolice otroškega igrišča	Banjšice – otroško igrišče	5.000 EUR	Da
Malonogometni goli z mrežo	Trnovo	2.500 EUR	Da
Fitnes na prostem v Grgarju	Grgar	20.000 EUR	Ne
Boršnikov park	KS Kromberk-Loke	20.000 EUR	Ne
Otroški kolo park	Nova Gorica – Borov gozdček	20.000 EUR	Ne
Otroško igrišče v Spodnji Branici	Spodnja Branica	20.000 EUR	Ne
Obnova in razširitev parka in otroškega igrišča pri OŠ Šempas	Šempas – pri OŠ	20.000 EUR	Ne
Ureditev igrišča za košarko in zunanje razsvetljave na igrišču	Gradišče nad Prvačino	20.000 EUR	Ne
Igrišče pod naseljem bratov Hvalič	Kromberk	20.000 EUR	Ne
Zmenjava luči in obnova stropa v dvorani v Grgarju	Grgar	15.000 EUR	Ne
Vzpostavitev polnilne postaje za električna kolesa v Grgarju	Grgar	10.000 EUR	Ne
Postaja za popraviljanje koles v Grgarju	Grgar	2.000 EUR	Ne
Pasji raj v Rožni Dolini	Rožna dolina	/	Neizvedljiv
Spretnostni učni poligon Solkan – otroški poligon za gorsko kolesarjenje	Solkan	/	Neizvedljiv
Ureditev igrišča za košarko in nogomet ter razsvetljave na igrišču	Gradišče nad Prvačino	/	Neizvedljiv
Označimo naše poti do gradu Kromberk	KS Kromberk-Loke	/	Neizvedljiv
Parkiranje, otroško igrišče	Nova Gorica – Gradnikove brigade	/	Neizvedljiv
Postavitev beach volley igrišča za mlade	Grgarske Ravne	/	Neizvedljiv
Razširitev igral in kalistenik orodja na prostem	Grgarske Ravne	/	Neizvedljiv
Postavitev košev za košarko na prostoru za druženje in rekreacijo Ajševica	Ajševica	/	Neizvedljiv
Delno zasteklitev/zaprtje južnega dela kotalkališča pri Karavli v Solkanu	Solkan	/	Neizvedljiv

Rekonstrukcija pešpoti med solkanskimi mostovi	Solkan	/	Neizvedljiv
Ureditev košarkarskega mini igrišča - Saksid	Saksid	/	Neizvedljiv

Izvedene investicije v rekreacijsko infrastrukturo

V zadnjih letih so v občini sredstva namenili tako gradnji in urejanju novih rekreacijskih površin in objektov kot tudi vzdrževanju obstoječih. Investiciji so večinoma izvedli na mestnem območju. Več investicij je bilo namenjenih urejanju kolesarske infrastrukture, leta 2022 so npr. uredili kolesarsko brv čez Sočo pri Solkanu, leta 2021 so uredili kolesarsko in sprehajalno pot ob Kornu, uredili pa so tudi več odsekov kolesarskih poti v mestu, da bi zagotovili sklenjeno kolesarsko omrežje. Večinoma vsako leto občina namenja sredstva za vzdrževanje in nadgrajevanje različnih površin in objektov v športnem parku Nova Gorica. Več večjimi investicijami je bila ureditev novega bazena z dvžnim dnom, ki so ga zgradili med letoma 2021 in 2022. Investicija je bila vredna 5,2 milijona EUR, gradnjo so financirali v evropskih sredstvih in sredstvih Eko sklada. Leta 2022 so v sklopu prenove OŠ Milojke Štrukelj in zunanjih šolskih karejev uredili motorični park in fitnes na prostem. Leta 2023 so vzpostavili čezmejno pešpot na Kapelo, investiciji je znašala 145.000 EUR. Obnovili in posodobili so športna parka v Rožni Dolini in Pristavi, posodobili so igrala in dodali fitnes na prostem. Posodobili so tudi nekatera otroška igrišča v mestu, npr. na Kidričevi in Ulici XXX. divizije. Prenovili so tudi nekatera večnamenska igrišča ob šolah v mestu, npr. igrišče ob OŠ Frana Erjavca, obnovo so financirali iz občinskega proračuna (64.600 EUR). Prenovili so telovadnico OŠ Frana Erjavca in Kozara, pri čemer je bila glavni financer občina. Leta 2025 je v teku tudi prenova letnega bazena.

Nekaj investicij je bilo izvedenih tudi na podeželju, npr. leta 2020 so preplastili večnamensko igrišče v Banjšicah. V Gradišču nad Prvačino so leta 2022 uredili večnamensko igrišče z otroškim igriščem. Pobudo so dali lokalni prebivalci v sklopu participativnega proračuna, gradnjo pa je sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Na Lokvah je občina leta 2021 uredila igrišče za multigolf. Med tekočimi investicijami je ureditev centra za padalstvo Lijak pri Šmihelu.

5.4 Potrebe in načrti prihodnjega razvoja rekreacijske infrastrukture

S pomočjo fokusnih skupin in intervjujev smo ugotavljali, katero rekreacijsko infrastrukturo prebivalci v občini tako v mestu kot na podeželju najbolj pogrešajo in kakšne so potrebe po nadaljnjem razvoju infrastrukture. V Novi Gorici in bližnji okolici smo zaznali naslednje potrebe:

- nova namenska dvorana za odbojko,
- ureditev zunanje plezalne stene v Novi Gorici,
- ureditev športnega centra na obrobju Nove Gorice, v katerega bi lahko preselili treninge nekaterih klubov in bi tako dvorane v centru mesta postale lažje dostopne tudi za splošno rekreacijo,
- več pokritih teniških igrišč,
- še ena večnamenska dvorana, ki bi bila primerna za organizacijo mednarodnih ali celo svetovnih tekmovanj,
- obnova letnega bazena, ki pušča (*obnova v teku leta 2025*),
- ureditev osrednjega in dobro označenega dostopa do Panovca iz smeri Nove Gorice in ureditev parkirišča, namenjenega obiskovalcem Panovca, ki ne stanujejo v bližnji okolici,
- ureditev večnamenskega prostora v mestu, ki bi bil na voljo druženju in rekreaciji v zimskih mesecih brez pogoja plačila najema,
- izboljšanje razmer za šport invalidov (več parkirnih mest, višja temperatura vode v pokritem bazenu v času vadbe invalidov in paraplegikov).

Med potrebami, ki so jih omenili sodelujoči s podeželskega dela občine, so:

- ureditev še več MTB poti in legalizacija vseh obstoječih,
- večnamenske površine v podeželskih naseljih, ki omogočajo izvajanje različnih športov in ne sledijo nujno trendovski in specifični infrastrukturi, kot so fitnesi na prostem in kolo parki,
- ureditev rekreacijskega centra na Lokvah,
- ureditev dostopnost za funkcionalno ovirane tudi pri rekreacijskih površinah in objektih na podeželju,
- ureditev varnih cest na Banjšice, ki bi potencialnim rekreativcem, pa tudi drugim lokalnim prebivalcem sploh omogočile varen dostop do rekreacijskih površin na planoti,
- vzpostavitev funkcionalnega javnega prevoza, ki bi prebivalcem s podeželskega dela občine (predvsem Trnovske in Banjške planote) omogočal pogostejšo in enostavnejšo uporabo rekreacijskih površin v mestu.

Predstavniki nekaterih društev bi si želeli več občinskega financiranja aktivnosti, ki ga pogrešata tudi društvi invalidov in paraplegikov. Po mnenju upokojencev bi občina lahko dala večji poudarek ne samo športu mladih in vrhunskih športnikov temveč tudi splošni rekreaciji in rekreaciji starejših.

Nekateri sogovorniki so bili kritični do možnosti, ki jih za gradnjo nove rekreacijske infrastrukture ponuja participativni proračun. Participativni proračun so sicer pohvalili, a opozorili, da predlogi nujno ne odražajo potreb lokalnih prebivalcev. Problematični so se jim zdeli predvsem predlogi za postavitve fitnesov na prostem v podeželskih naseljih (fitnes na prostem so izglasovali v Šempasu, v Grgarju predlog ni dobil dovolj glasov). Menili so, da lahko predlagatelji določene pobude angažirajo sokrajane in druge znance, da podprejo njihov predlog, čeprav sami te infrastrukture ne nameravajo uporabljati. Posledično nekatera infrastruktura na podeželju ni dobro izkoriščena, kljub temu povzroča stroške z vzdrževanjem

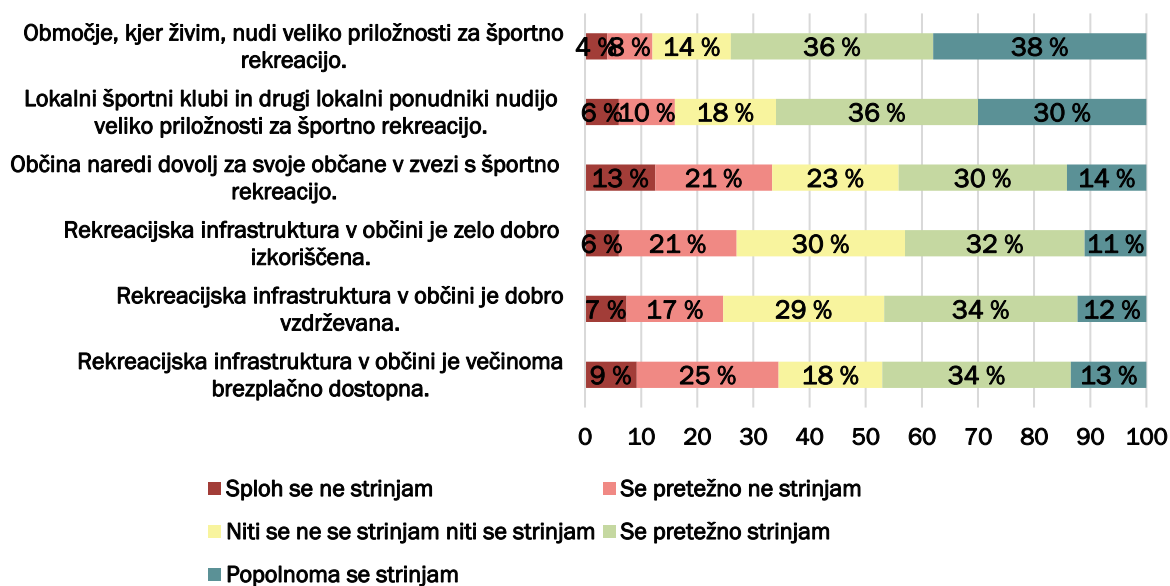
V okviru fokusnih skupin smo udeležence povprašali tudi za ovrednotenje ciljev, zapisanih v Strategiji športa v Mestni občini Nova Gorica 2023–2033 (Preglednica 11). Vsak je lahko med cilji izbral tri najpomembnejše. Največ jih je menilo, da je treba rekreacijsko infrastrukturo razvijati na podeželju (ureditev centrov športa za vse v naravi). Po 14 oseb je kot prioriteto izbralo obnovo obstoječih športnih objektov in ureditev turno kolesarskih poti v Trnovskem gozdu in Banjšicah. Sogovorniki so se strinjali tudi, da je treba izboljšati pogoje za šport invalidov in urediti ustrezen dostop do infrastrukture za invalide. Želeli bi si tudi boljše pogoje za zasebna vlaganja v športne objekte in javno-zasebna partnerstva.

Preglednica 11: Ovrednotenje ciljev, zapisanih v Strategiji športa (fokusne skupine in intervjuji)

Cilj	Ovrednotenje pomembnosti
Na podeželju razviti najmanj 3 centre športa za vse v naravi.	20
Obnoviti obstoječe športne objekte v mestu in na podeželju.	14
Ureditev turno-kolesarskih poti v Trnovskem gozdu in Banjški planoti	14
Na vseh športnih objektih urediti ustrezen dostop za invalide in posodobiti objekt za kakovostno izvajanje vadbe športa invalidov.	11
Vzpostavitev pogojev za nova zasebna vlaganja v nove športne objekte v okviru javno-zasebnega partnerstva.	11
V mestu vzpostaviti 10 novih otokov športa za vse.	9
Zgraditi nov športni park ob Kornu	8
Vzpostaviti centralizirano dodeljevanje uporabnih javnih športnih objektov v lasti MONG za izvedbo letnega programa športa.	5
Zgraditi novo večnamensko športno dvorano s kapaciteto do 5.000 gledalcev.	4
Obnoviti kajakaški center.	4
Obnoviti nogometni stadion s kapaciteto do 7.000 gledalcev.	4

5.5 Mnenje prebivalcev o stanju rekreacijske infrastrukture in vlogi občine pri tem

Splošno stanje na področju rekreacijske infrastrukture so ocenili tudi sodelujoči v anketi (slika 74). Velika večina anketirancev (74 %) se vsaj delno strinja, da ima v lokalnem okolju veliko možnosti za rekreacijo. Dve tretjini menita, da jim lokalni ponudniki rekreacije (klubi in društva) omogočajo dobre možnosti za rekreacijo, manj pa se jih strinja z vlogo občine na tem področju. Po mnenju tretjine bi občina morala narediti več v zvezi s športno rekreacijo. Prav tako ena tretjina ni zadovoljna z obsegom brezplačno dostopne rekreacijske infrastrukture, kar se ujema tudi z ugotovitvami sodelujočih na fokusnih skupinah. Mnenja so bila deljena tudi glede izkoriščenosti in vzdrževanja infrastrukture, 43 % jih meni, da je infrastruktura dobro izkoriščena, 27 % se s tem ne strinja. Skoraj polovica jih meni, da je infrastruktura dobro vzdrževana, s čemer se petina anketirancev ne strinja.

Slika 74: Strinjanje anketirancev s trditvami glede rekreacije in rekreacijske infrastrukture (numerus je različen glede na trditve)

6 Usmeritve za prostorsko načrtovanje in upravljanje rekreacijske infrastrukture

Na podlagi terenskega popisa rekreacijske infrastrukture, podatkov, pridobljenih s fokusnimi skupinami in intervjuji, ter izvedenih analiz smo ovrednotili stanje na področju načrtovanja in upravljanja rekreacijske infrastrukture v občini. Na splošno je stanje na področju zagotavljanja različnih možnosti za rekreacijo dobro, kljub temu bi bile na določenih področjih potrebne izboljšave. Predlagane usmeritve so lahko v pomoč pri zagotavljanju rekreacijske infrastrukture in ponudbe, pa tudi pri pripravi in prenovi občinskih strateških dokumentov, ki obravnavajo tudi področje rekreacije in rekreacijske infrastrukture.

6.1 Ovrednotenje obstoječega stanja

Prednosti

Sodelujoči v intervjujih in fokusnih skupinah so pohvalili naslednje vidike rekreacije, rekreacijske infrastrukture in ponudbe v občini:

Dobra preskrbljenost mesta Nova Gorica z rekreacijsko infrastrukturo: v mestu najdemo raznovrstno infrastruktura, ki je prebivalcem večinoma dostopna peš, tudi glavni športni park se nahaja v mestnem središču.

Veliko možnosti za rekreacijo, predvsem hojo in kolesarjenje: bližnjo rekreacijo mestnemu prebivalstvu omogočata Panovec in Kapela ter številne pohodne poti, ki vodijo do bližnjih vrhov (npr. Sabotin, Škabrijel, Sveta Gora, Trstelj). Številne pohodne in kolesarske poti vodijo tudi do različnih točk na Trnovski in Banjški planoti, poleg tega je v občini urejenih oz. označenih več kolesarskih poti, npr. zemljevid kolesarskih poti po Vipavski dolini.

Veliko delujočih društev in klubov na področju rekreacije: številni ponudniki omogočajo prebivalcem obiskovanje različnih rekreacijskih dejavnosti, med katerimi so tako širše priljubljene, npr. skupinske vadbe, kot tudi bolj specifične, npr. jahanje in kotikanje.

Ukrepi za promocijo rekreacije starejših in drugih ranljivih skupin: upokojevcem je na voljo brezplačno plavanje v novogoriškem bazenu, občina sofinancira tudi šport invalidov.

Urejanje dostopnosti rekreacijske infrastrukture za invalide: v mestu Nova Gorica skrbijo, da imajo rekreacijski objekti dostop, prilagojen osebam s funkcionalno oviranostjo, kar omogoča rekreacijo tudi skupinah, kot so invalidi in paraplegiki.

Možnosti za čezmejno rekreacijo: v zadnjih letih občina intenzivno razvija čezmejno povezovanje z Gorico oz. širšim goriškim območjem. Uredili so več čezmejnih pohodniških in kolesarskih poti.

Različni načini za urejanje in umeščanje rekreacijske infrastrukture: v občini se infrastrukturo ureja tudi v okviru LAS projektov in participativnega proračuna, pri katerem prebivalci sami predlagajo različne projekte in zanje glasujejo. V zadnjih letih so izvedli že več projektov s področja rekreacijske infrastrukture, nekaj jih je še v načrtu.

Obstajajo primeri dobrih praks vključevanja lokalnih ponudnikov v razvoj rekreacijske infrastrukture in ponudbe: še posebej na planotah imajo lokalni ponudniki s področja rekreacije in tudi drugi možnost vključevanja v načrtovanje in umeščanje nekaterih tipov rekreacijske infrastrukture in povezovanja tudi z drugo turistično ponudbo (primer konjeniške poti, ki povezuje Kras z Banjšicami).

Priprava strategije športa: občina ima krovni strateški dokument, ki pokriva posebej področje športa, rekreacije in razvoja rekreacijske infrastrukture. Dokument določa strateške cilje, ukrepe in usmeritve nadaljnjega razvoja rekreacijske infrastrukture.

Slabosti

Kljub dobrim razmeram za rekreacijo in številni rekreacijski ponudbi se v občini srečujejo z izzivom prostorskega načrtovanja in upravljanja rekreacijske infrastrukture. Eden izmed večjih izzivov je zagotavljanje rekreacijske infrastrukture in ponudbe na podeželju, ki obsega večino občinskega ozemlja in kjer je poselitev razpršena. Izzivi na področju upravljanja so povezani predvsem z zagotavljanjem sredstev za vzdrževanje (finančno zahtevnejše) infrastrukture. Predstavniki z občine so namreč povedali, da pridobivanje za gradnjo in umeščanje rekreacijske infrastrukture ni takšen problem, večji izziv je zagotoviti sredstva za redno vzdrževanje.

Na področju načrtovanja rekreacijske infrastrukture, upravljanja in zagotavljanje ponudbe so bili omenjeni sledeči izzivi in pomanjkljivosti:

Nekatera starejša infrastruktura je potrebna nujne prenove: v nekaterih objektih, kot je na primer namiznoteniška dvorana, poteka rekreacija, čeprav so dotrajani in potrebni prenove.

Drag najem nekaterih telovadnic za določene skupine: ta problem so izpostavili predvsem zasebni ponudniki rekreacijske ponudbe, ki ne koristijo občinskega sofinanciranja v okviru letnega programa športa, in predstavniki upokojenskih društev, za katere je lahko najem dvoran (pre)veliko finančno breme. Nekateri ponudniki in društva se zato odločajo za najem dvoran v sosednjih občinah, zaradi česar se potem ne morejo prijaviti za pridobitev občinskega financiranja v okviru letnega programa športa.

Polno zasedene športne dvorane v mestu: v Novi Gorici je več športnih dvoran, športni klubi in društva pa večinoma zasedejo vse termine. Dvorane, pa tudi drugi objekti v športnem parku so splošni rekreaciji na voljo šele v večernih urah (po navadi med 20.00 in 22.00), pozimi pa zaradi skrajšanega urnika športni park splošni rekreaciji sploh ni dostopen.

Prostorske omejitve pri širjenju rekreacijskih objektov in površin v Novi Gorici: ker je športni park umeščen v središče mesta, ga ni mogoče širiti in dodajati novih vsebin, temveč je treba površine za novo infrastrukturo iskati drugje v mestu, tudi zunaj mesta.

Umeščanje trendovske infrastrukture: v zadnjih letih kot nove rekreacijske vsebine umeščajo več zunanjih fitnessov in kolo parkov. Takšna infrastruktura največkrat ni namenjena širšemu krogu uporabnikov in še posebej na podeželju nujno ne odraža potreb lokalnega prebivalstva. Infrastruktura posledično nima veliko uporabnikov, kljub temu pa jo je treba vzdrževati, kar pomeni neracionalno rabo javnih finančnih sredstev.

Veliko birokracije za pridobitev občinskega sofinanciranja: predstavniki različnih društev so poročali, da je postopek prijave na razpis za pridobitev sredstev v okviru letnega programa športa zapleten, pridobljena sredstva pa pre nizka.

Neurejen dostop do rekreacijskih površin in objektov na podeželju za ranljive skupine: na podeželskem delu občine skoraj noben objekt, namenjen rekreaciji, nima urejenega dostopa za invalide in ne omogoča rekreacije ranljivim skupinam, med katerimi so invalidi in paraplegiki.

Skromnejša opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo na podeželju: podeželska naselja so pogosteje slabše opremljena z rekreacijsko infrastrukturo (večkrat le z večnamenskih igriščem in otroškim igriščem) ali pa gre za specifično infrastrukturo (npr. multigolf), ki je večina prebivalcev ne uporablja.

Manj rekreacijske ponudbe na podeželju: predvsem upokoјenci so poročali, da pogrešajo več občinske spodbude pri organizaciji vodenih vadb v različnih podeželskih naseljih. Trenutno so vodene vadbе odvisne od angažiranosti posameznikov in prostovoljstva, pogosto je ponudba kratkotrajna.

Nefunkcionalen javni prevoz na podeželju: prebivalci podeželskih naselij (še posebej na Trnovski in Banjški planoti) se srečujejo z izzivom neobstoječega rednega javnega prevoza. Kraje z Novo Gorico pogosto povezuje le šolski avtobus, namenjen šolarjem, odsotnost javnega prevoza pa nekaterih preprečuje obiskovanje vadb, kot je plavanje v novogoriškem bazenu.

Konflikti pri uporabi linijske infrastrukture: zlasti v primeru kolesarskih in pešpoti lahko pride do konflikta med različnimi uporabniki, npr. gorski kolesarji se vozijo po pešpoteh, kar se na nekaterih območjih počasi ureja (legalizacija poti za gorsko kolesarjenje).

6.2 Smernice za upravljanje in prostorsko načrtovanje rekreacijske infrastrukture

Na podlagi terenskega popisa, analize stanja rekreacijske infrastrukture in ponudbe ter intervjujev z različnimi deležniki s področja rekreacije in fokusnimi skupinami z različnimi (starostnimi) skupinami lokalnega prebivalstva tako iz mesta kot podeželja zaključujemo, da je stanje na področju rekreacije in rekreacijske infrastrukture razmeroma dobro, obstajajo pa večje razlike med možnostmi za rekreacijo mestnega prebivalstva in prebivalcev podeželskih naselij. Zato predlagamo več usmeritev za nadaljnji razvoj rekreacijske infrastrukture tako za celotno občino in mestni del kot tudi za podeželje.

Usmeritve za celotno občino in mestni del:

- Izbor največ treh prioritet gradnje ali prenove večje in finančno zahtevnejše rekreacijske infrastrukture (npr. športni park, dvorane, namiznoteniška dvorana, kotalkališče na Erjavčevi).
- Priprava celostne zasnove rabe Panovca, vključujoč rekreacijsko in prometno infrastrukturo (parkirišča, parkirišča za kolesa).
- Ureditve lastništva infrastrukture, ki je trenutno označeno kot družbena lastnina. Jasna lastniška razmerja olajšajo umeščanje rekreacijske infrastrukture in zmanjšajo možnost za nastanek upravljaljskih težav.
- Umeščanje novejših oz. trendovske infrastrukture naj bo premišljeno in skladno s potrebami širše skupine lokalnega prebivalstva. Smiselno je umeščanje začasne oz. »montažne« infrastrukture, ki se jo v primeru nezanimanja zlahka odstrani in tudi sicer lažje vzdržuje.
- Skrbnejša obravnava potreb ranljivih skupin (starejši, invalidi) in njihovih zahtev glede dostopa (finančni, fizični) in rabe rekreacijske infrastrukture na celotnem območju občine.
- Spodbuditi je potrebno sodelovanje med različnimi društvi, tako športnimi kot upokoјenskimi, pri ponudbi rekreacije in rekreacijske dogodke organizirati skupno.
- Nadaljnje spodbujanje cenovno dostopne ali brezplačne rekreacije za upokoјence (npr. brezplačno plavanje v novogoriškem bazenu).

Usmeritve za podeželje:

- Nadgradnja rekreacijskih površin z dodajanjem vsebin poleg že obstoječih površin, npr. večnamenskih igrišč, s čimer se krepi tudi socialno vlogo rekreacijske infrastrukture.
- Zagotoviti finančno podporo za organizacijo vodenih vadb in vaditelje, še posebej za vadbo upokoјencev, da se ohrani stalnost ponudbe.

- Zagotoviti je potrebno dostopnost rek. Infrastrukture tudi z javnim prevozom, ki bi z rednimi linijami povezal podeželska naselja z mestom.

Viri

ISTAT (2024). Popolazione Gorizia 2001–2023. <https://www.tuttitalia.it/friuli-venezia-giulia/29-gorizia/statistiche/popolazione-andamento-demografico/>

Javni zavod za šport Nova Gorica (b. d.). Ceniki. <https://www.sz-ng.si/ceniki>

LAS V objemu sonca (2023). Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino LAS V OBJEMU SONCA za obdobje 2021–2027. <https://www.las-vobjemusonca.si/mma/-/2024031414582554/>

Mestna občina Nova Gorica (2017). Celostna prometna strategija Mestne občine Nova Gorica »Nova Gorica, naš prostor«. https://www.nova-gorica.si/file/14164631609761710_cps-mong.pdf

Mestna občina Nova Gorica (2018). Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Nova Gorica. <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2018-01-0573/odlok-o-obcinskem-prostorskem-nacrtu-mestne-obcine-nova-gorica-uradno-precisceno-besedilo/>

Mestna občina Nova Gorica (2020). GO! BORDERLESS. Kandidatura za Evropsko prestolnico kulture. GO! 2025. https://www.go2025.eu/03.documenti/bidbook/GO_KNJIGA_SLO_WEB.pdf

Mestna občina Nova Gorica (2022a). Trajnostna urbana strategija Nova Gorica 2030. https://www.nova-gorica.si/file/844514333912230_012-tusmong_297-x-210-mm.pdf

Mestna občina Nova Gorica (2022b). Strategija za starejše v Mestni občini Nova Gorica 2022–2026. https://www.nova-gorica.si/file/15811177424981559_strategija-starejsi-v-mong-2022-2026.docx

Mestna občina Nova Gorica (2024). Strateški načrt dostopnosti Mestne občine Nova Gorica. https://www.nova-gorica.si/file/13798722859270844_snd-mong-2024-besedilo-23-12-2024-1.pdf

Mestna občina Nova Gorica (b. d.): Strategija športa v Mestni občini Nova Gorica 2023–2033 GO šport. Nova Gorica, Mestna občina Nova Gorica.

Posoški razvojni center (2022). Regionalni razvojni program Severne Primorske (Goriške) razvojne regije 2021–2027. https://www.prc.si/upload/content/619/regionalni-razvojni-program_severne-primorske-goriske-razvojne-regije.pdf

Stefan, A., Lojk, E., Peljhan L., Koprivnikar, B., Koprivnikar, K. (2024). Strategija razvoja trajnostnega turizma v destinaciji Nova Gorica in Vipavska dolina 2024–2030. https://www.nova-gorica.si/file/13872531614899005_strategija-turizem-celoten-dokument-v10.pdf

SURS – delovno aktivno prebivalstvo (2024). Delovno aktivno prebivalstvo (brez kmetov) po občinah prebivališča in občinah delovnega mesta po spolu, občine, Slovenija, letno. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0723405S.px>

SURS – izobrazba prebivalcev (2023). Prebivalstvo, staro 15 ali več let, po izobrazbi in spolu, občine, letno. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05G2014S.px>

SURS – prebivalstvo po mestnih naseljih (2024). Prebivalstvo, mestna naselja, Slovenija, letno. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/H232S.px/table/tableViewLayout2/>

SURS – število prebivalcev (2024). Prebivalstvo po spolu in po starosti, občine in naselja, Slovenija, letno. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5003S.px>

SURS (b. d.). Občina Nova Gorica. <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/112>

Zavod za šport RS Planica (2023). Šport v številkah: Pregled športa v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2018 do leta 2023. https://www.zsrs-planica.si/PageFiles/SPORT_v_STEVILKAH_2023.pdf

Zavod za zaposlovanje (2024). Stopnje registrirane brezposelnosti po teritorialnih enotah in Stopnja registrirane brezposelnosti po starosti, trajanju brezposelnosti in spolu.

<https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/stopnja-registrirane-brezposelnosti/>

Priloge

Priloga 1: Seznam intervjuvancev

Občina, krajevne skupnosti, zavod za šport (8 intervjujev)	Mestna občina Nova Gorica: Služba za okolje in prostor
	Mestna občina Nova Gorica: Oddelek za družbene dejavnosti
	Javni zavod za šport Nova Gorica
	Ustanova Fundacija BiT Planota
	KS Banjšice
	KS Čepovan
	KS Grgarske Ravne-Bate
	KS Lokve-Lazna
Društva in ponudniki rekreacijske infrastrukture (12 intervjujev)	Atletski klub Gorica
	Društvo paraplegikov Severne Primorske
	Društvo vojnih invalidov Severne Primorske
	DS Camping
	Goriški golf klub
	Kajak klub Soške elektrarne
	Namiznoteniški klub Gorica
	Planinsko društvo Nova Gorica
	Plavalni klub Nova Gorica
	Ribiška družina Soča
	Smučarski klub Nova Gorica
	Sportyfai športne dejavnosti
Šole (1 intervju)	OŠ Šempas

Priloga 2: Terenski popis – pojasnilo atributov

1 OSNOVNE INFORMACIJE

Atribut	Opis atributa, navodila	Kategorije v spustnem seznamu
A1 ID	ID se avtomatsko generira v ozadju, tega ne izpolnjujete.	
A2 IME RIF	Vnese se ime/naziv RIF (npr. Nogometno igrišče Ormož).	Zapis
A3 IME POPISOVALCA	Zapis imena in priimka popisovalca (pomembno zaradi historiata).	Zapis
A4 DATUM VNOSA	Datum terenskega ogleda in popisa (pomembno zaradi historiata).	Klik na koledarju

2 TIP RIF IN UPORABNIKI

A5 TIPOLOGIJA – groba	Izbere se osnovno kategorijo tipologije RIF.	a) Površina/objekt na prostem, namenjeno (predvsem) rekreaciji b) Pokriti objekt, namenjeno (predvsem) rekreaciji c) Športni park
A6 TIPOLOGIJA – podrobna	Izbere se podrobno kategorijo tipologije RIF. Spustni seznam, pogojen z izbiro kategorije pri atributu A5.	Spustni seznam, pogojen z izbiro kategorije pri atributu A5.
A6a TIPOLOGIJA – podrobna opis	Podrobnejši opis tipologije zgolj v primeru, da se pri atributu A6 izbere kategorijo »Drugo«. Podrobneje se opiše za kakšen tip rekreacijske infrastrukture gre.	Zapis
A7 AKTIVNOSTI – groba	Izbere se prevladujočo aktivnost/dejavnosti, ki se izvaja na RIF. V primeru izbire »Več športov« ali opcije »Drugo« je potrebno dejavnosti podrobneje opisati v naslednjem atributu »A7a Več športov (opis)«.	1. Atletika 2. Gimnastika 3. Borilni športi 4. Zadevanje tarče 5. Igre s krogli 6. Igrišče za krepitev telesne zmogljivosti 7. Moštvene igre 8. Igre s palico in žogo 9. Vodni športi 10. Zimski športi 11. Športi z živalmi 12. Na kolesih 13. V zraku 14. Pohodni športi 15. Pustolovski športi 16. Plezanje 17. Več športov 18. Drugo
A7a VEČ ŠPORTOV (opis)	Atribut se izpolnjuje zgolj kadar je pri atributu A7 izbrana kategorija »Več športov« ALI »drugo«. Pojasni se katere dejavnosti se izvajajo na RIF.	Zapis
A8 UPORABNIKI	Izbere se prevladujoče uporabnike izbrane RIF.	Vsi Specifična skupina uporabnikov

	V primeru, da se izbere kategorija »Specifična skupina uporabnikov« se odprejo atributi A8a–A8d, kjer se podrobneje opredeli za katere specifične vrste uporabnikov gre.	
A8a UPORABNIKI – predšolski otroci	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8b UPORABNIKI – osnovnošolski otroci	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8c UPORABNIKI – mladi (15 do 30 let)	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8d UPORABNIKI – starejši	Odpre se zgolj v primeru izbora »specifična skupina uporabnikov« pri atributu A8.	Da Ne
A8e UPORABNIKI – komentar	Zapiše se morebitna druga opažanja vezana na uporabnike posamezne RIF. Če le-teh ni, se pusti prazno.	Zapis

3 DOSTOPNOST

A9 FINANČNA/EKONOMSKA DOSTOPNOST	Opredeli se ali je dostop do RIF brezplačen ali je za uporabo potrebno plačati vstopnino, članarino idr.	Brezplačno Plačljivo Oboje
A10 FIZIČNA DOSTOPNOST ZA FUNKCIONALNO OVIRANE (opis)	Podrobnejši opis dejanske infrastrukture, ki omogoča dostop funkcionalno oviranim osebam. Če le-te ni oz. je ne znate prepoznati, pustite atribut prazen.	Zapis
A11a PROMETNA DOSTOPNOST – PLOČNIK/PEŠPOT		Da Ne
A11b PROMETNA DOSTOPNOST – PARKIRIŠČE ZA KOLESA		Da Ne
A11c PROMETNA DOSTOPNOST – JPP		Da Ne
A11d PROMETNA DOSTOPNOST – LASTNO PARKIRIŠČE		Plačljivo Brezplačno Ni parkirišča
A12 ČASOVNA RAZPOLOŽLJIVOST	Opredeli se ali je uporaba RIF časovno omejena (ima odpiralni čas) ali ne.	Omejena 24/7
A13 KONFLIKTI DOSTOPNOST	Opis konflikta, ki ga generira RIF – zakaj prihaja do konflikta, kakšen je konflikt, kateri deležniki so vključeni v konflikt, ali se konflikt rešuje idr. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis

4 PROSTORSKA ANALIZA

A14 TIP POSELITVE	Opredeli se tip poselitve, kjer se nahaja RIF.	Veliko mesto (+10.000 preb.) Manjše mestno naselje (2.000 do 10.000 preb.) Suburbanizirano vaško naselje Vaško naselje Zaselek/neposeljeno
A15 PROSTORSKA UMESTITEV	Opredeli se lega RIF glede na naselje.	V središču naselja Na robu naselja Na samem
A16 VZDRŽEVANOST	Izbere se kategorijo, ki primerno opiše fizično stanje na območju. Spremlja se stanje (objektov) RIF, urejenost okolice, urejenost zelenih površin idr.	Dobro vzdrževano Srednje vzdrževano Slabo vzdrževano Ni vzdrževano
A17 LETO GRADNJE	Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Številski zapis
A18 LETO ZADNJE PRENOVE	Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Številski zapis

5 UPRAVLJANJE

A19 LASTNIŠTVO		Zasebno Državno Občinsko Javno-zasebno Mešano
A19a LASTNIŠTVO - komentar	Podrobnejši opis kdo je lastnik RIF. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A20 UPRAVLJANJE		Zasebno Državno Občinsko Javno-zasebno Več upravljalcev
A20a UPRAVLJANJE – komentar	Podrobnejši komentar glede upravljanja z RIF (npr. kako, financiranje idr.). Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis

A21 UPRAVLJALEC	Podrobnejši zapis kdo je upravitelj RIF. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A22 FINANCIRANJE GRADNJE	V primeru, da se izbere kategorija »Javno« ali »Javno in zasebno« se to podrobneje opredeli v atributih A22a–A22c.	Javno Zasebno Javno in zasebno
A22a FINANCIRANJE GRADNJE – EU		Da Ne
A22b FINANCIRANJE GRADNJE – državno		Da Ne
A22c FINANCIRANJE GRADNJE – občinsko		Da Ne
A22d FINANCIRANJE – komentar	Zapiše se podrobnejše informacije o financerju izgradnje RIF, mehanizmu financiranja, časovnem obdobju, višini sredstev idr. Informacije so lahko pridobljene na terenu ali na podlagi informacij pridobljenih s strani občine, intervjujev – v tem primeru se podatek v aplikaciji naknadno dopolni.	Zapis
A23 Komentar	Druge zabeleške o območju, ki se popisovalcu zdijo relevantne za izbrano RIF.	Splošne zabeleške o območju.

Glede na A5, kategorije za a) **POVRŠINA/OBJEKT NA PROSTEM, NAMENJENO (PREDVSEM) REKREACIJI**

adrenalinski in pustolovski park	kolesarski park (spremenljiv)	paintball park
atletski park (namenjen samo atletiki)	kolo park (umetna površina, kolo park)	pasji poligon
čolnarna	kolesarska proga za spust (naravna površina)	planinska pot
dirkališče za avto moto športe	marina	poletno sankališče
drsališče	mestni parki	privezi na sladkih vodah (reke, jezera)
ferata	motorični park	proga za tek na smučeh
gozdni parki	naravno kopališče	ribnik
hipodrom	naravno plezališče	rolkarski poligon
igrišče za golf	opremljena vstopna mesta za kajak, kanu	sankališče
igrišče za mini golf	otroško igrišče	smučišče
kolesarska pot		strelišče in lokostrelsko območje

športni stadion (s tribunami)	umetne površine za skupinske športe (npr. umetna trava, tartan, beton)	zunanje balinišče
športno letališče		zunanje jahališče
tematska in učna pot	umetno plezališče	zunanje kegljišče
tematski park	urejena plaža	zunanje kotalkališče
teniško igrišče	veslaški center	zunanji bazen
travnato igrišče za skupinske športe	vrtički	zunanji fitnes
trim steza	vzletišče za padalce	drugo
	zipline	

Glede na A5, kategorije za b) **POKRITI OBJEKT, NAMENJEN (PREDVSEM) REKREACIJI**

biljardnica	gimnastična, plesna, za borilne veščine)	notranje vadbišče za golf
bowling dvorana		notranji paintball in laserski park
fitnes studio	notranje kotalkališče	
namenska/specializirana športna dvorana (atletska,	notranje plezališče	pokrit plavalni bazen (tudi toplice in zdravilišča)
	notranje strelišče	pokrita ledna dvorana

Glede na A5, kategorije za c) **ŠPORTNI PARK**

Športni park (samo zunanji objekti)	Športni park (samo pokriti objekti)	Športni park (zunanji in pokriti objekti)
-------------------------------------	-------------------------------------	---

Terenski popis: navodila za popis

1. Za terenski popis RIF je potrebno imeti na telefonu ali tablici naloženo aplikacijo Field maps, ki je brezplačna in dostopna v Play store/App store. V aplikacijo se vpišete z uporabniškim imenom in geslom, ki se uporablja za ArcGIS Online.
2. V aplikacijo so že naloženi posamezni točkovni sloji RIF (npr. vzletišča za padalce, smučišča, koloparkji, plezališča idr.), ki so prevzeto izklopljeni in poligonski sloj iz Evidence stavbnih zemljišč (3171 Območje za šport in rekreacijo), ki je privzeto vklopljen. Vsi sloji bodo v pomoč pri popisu v izbranih občinah. Vse sloje je moče vklapljeti in izklapljeti.
3. Pri popisu si lahko pomagata z ortofoto posnetki, ki jih je mogoče uporabiti tudi kot podlago karte v aplikaciji.
4. RIF se v izbranih občinah popisuje sledeče:
 - I. zaris območja (kot poligon);
 - II. v aplikaciji se izpolni obrazec (oz. vsi atributi);
 - III. doda se do 5 fotografij (3 za posamezno RIF, v primeru večjih športnih parkov 5).
5. Na podlagi intervjujev s predstavniki občin se v aplikacijo naknadno dodajo relevantne informacije – npr. o lastništvu, upravljanju, financiranju, konfliktih idr.

